

## KFDZOM

### Definicje

1. **Nieruchomość** – należy to rozumieć zgodnie zapisami art. 46 i 46<sup>1</sup> ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 **Kodeks cywilny** (Dz. U. z 1964r Nr16, poz. 93).
2. **Właściciel nieruchomości** – należy przez to rozumieć także współwłaściciele, użytkowników wieczystych oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością<sup>2</sup> zgodnie z treścią art.2 ust.1 pkt.4 **ucpg**.
3. **Nieruchomość zamieszkała**<sup>3</sup> – należy przez to rozumieć nieruchomość, na której zamieszkują mieszkańcy, o których

---

#### <sup>1</sup> Art. 46.

§ 1. Nieruchomościami są części powierzchni ziemskiej stanowiące odrębny przedmiot własności (grunty), jak również budynki trwale z gruntem związane lub części takich budynków, jeżeli na mocy przepisów szczególnych stanowią odrębny od gruntu przedmiot własności.

§ 2. Prowadzenie ksiąg wieczystych regulują odrębne przepisy.

#### **Art. 46<sup>1</sup>.**

Nieruchomościami rolnymi (gruntami rolnymi) są nieruchomości, które są lub mogą być wykorzystywane do prowadzenia działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, nie wyłączając produkcji ogrodniczej, sadowniczej i rybnej.

W komentarzach do K.c. wymienia się:

- nieruchomości gruntowe (zabudowane lub niezabudowane), które ze względu na przeznaczenie gospodarcze dzielą się na:
  - o nieruchomości rolne
  - o nieruchomości lesne
  - o inne nieruchomości (nierolne i nielesne) zabudowane lub przeznaczone pod zabudowę,
- nieruchomości budynkowe,
- nieruchomości lokalowe (lokale mieszkalne i lokale użytkowe);

<sup>2</sup> A więc także: *osoby sprawujące zarząd nieruchomością wspólną, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali lub właściciele lokali, jeżeli zarząd nie został wybrany, w sytuacji gdy nieruchomość jest zabudowana budynkami wielolokalowymi, w których ustanowiono odrębną własność lokali (zgodnie z treścią art.2 ust.1 pkt.4 oraz zgodnie z treścią art.2 ust.3 ustawy)*

<sup>3</sup> Art.6k ust.2 Rada gminy, określając stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, bierze pod uwagę:

- 1) liczbę mieszkańców zamieszkujących daną gminę;
- 2) ilość wytwarzanych na terenie gminy odpadów komunalnych;
- 3) koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. O których mowa w Art.6r ust.2;
- 4) przypadki, w których właściciele nieruchomości wytwarzają odpady nieregularnie, w szczególności to, że na niektórych nieruchomościach odpady komunalne powstają sezonowo.

Zapis ten mógłby wskazywać na to, że nieruchomości zamieszkiwane sezonowo należy traktować jako zamieszkałe objęte obligatoryjnie odbiorem odpadów zorganizowanym przez gminę / związek gmin z czym nie można się zgodzić

Zazwyczaj pojęcie to wiąże się z treścią:

Kodeks cywilny

Rozdział II

Miejsce zamieszkania

Art. 25.

*Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu.*

Art. 26.

mowa w art. 6c ust 1 **ucpg**, a więc nieruchomość, na której człowiek bytuje stale, spożywa posiłki, przechowuje majątek;

4. **Nieruchomość niezamieszkała** – należy przez to rozumieć nieruchomość, na której nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, o których mowa w art.6c ust.2 **ucpg**, a więc w szczególności: domki letniskowe i domki na rodzinnych ogrodach działkowych o ile nie są zamieszkałe na stałe, szkoły, przedszkola, żłobki, biblioteki, urzędy administracji rządowej i samorządowej, domy i ośrodki kultury i sportu, cmentarze, zakłady kremacji, zajezdnie zbiorowej komunikacji pasażerskiej, bazy służb komunalnych, ujęcia wody, stacje uzdatniania wody, oczyszczalnie ścieków, zakłady przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów, w tym spalarnie, elektrociepłownie, stacje kolejowe, torowiska kolejowe, bazy postojowe i obsługowe kolei, stacje kolei linowych i wyciągów narciarskich, stoki narciarskie, dworce autobusowe, lotniska, porty, boiska i stadiony sportowe, skateparki, ścieżki i szlaki rowerowe oraz turystyczne, posterunki straży gminnych, policji i innych służb, strażnice straży pożarnych, straży granicznych, zakłady karne, areszty śledcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, parki, place, zieleńce i publiczne obszary zielone, ulice i drogi wraz z chodnikami i ścieżkami rowerowymi, parkingi strzeżone, miejsca obsługi podróżnych, bazy obsługi technicznej dróg, w tym autostrad, ogrody botaniczne, dendrologiczne, zoologiczne, palmiarnie, przychodnie lekarskie i weterynaryjne, restauracje, stołówki, bary, puby, szpitale, hotele i hostele, w części gospodarstwa agroturystyczne, domy wycieczkowe, schroniska, pensjonaty, nie obejmujące siedliska części gospodarstw rolnych,

---

*§ 1. Miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzone wykonywanie władzy rodzicielskiej.*

*§ 2. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje na równi obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa. Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, jego miejsce zamieszkania określa sąd opiekuńczy.*

*Art. 27.*

*Miejscem zamieszkania osoby pozostającej pod opieką jest miejsce zamieszkania opiekuna.*

*Art. 28.*

*Można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania.*

*Raczej nie ma wątpliwości, że może to też być dom dziecka, dom rencistów i dom zakonny, a także nieruchomość nie przystosowana do zamieszkania stałego, na przykład dom letniskowy, dom na terenie rodzinnych ogrodów działkowych.*

Jednak należy baczyć na okoliczność, że odesłanie do art. 25 kc nie jest prawidłowe. Przepis ten wiąże miejsce zamieszkania z miejscowością a nie konkretną nieruchomością. Miejsce zamieszkania z kc to cecha podmiotu a nieruchomość zamieszkała w rozumieniu Ustawy to nieruchomość posiadająca pewną cechę. Proste przenoszenie konstrukcji z kodeksu cywilnego nie może być uznane za zasadne. Analiza przypadku : podmiot może być bezdomnym mającym za centrum życiowej aktywności daną miejscowość ( ma miejsce zamieszkania) i jednocześnie osoba ta nie czyni żadnej nieruchomości zamieszkała bo nieustannie wędruje.

Wydaje się, że język potoczny będzie musiał wystarczyć do interpretacji tego pojęcia. Na gruncie języka potocznego zamieszkanie wiąże się z bytowaniem na danej nieruchomości, spożywaniem tam posiłków, przechowywaniem majątku itd. Na pewno nie można apriorycznie odrzucać hotelu jako miejsca zamieszkania z uwagi na to, że osoba może stale realizować funkcje życiowe mając za ich ośrodek hotel. Chodzi bowiem o związek między działaniem ludzkim w obrębie nieruchomości a nie funkcją obiektu przypisaną poprzez typowe funkcje. Analiza jest oczywiście niekompletna z uwagi na obszerność zagadnienia i konieczność dogłębnych rozważań co do wykładni celowościowej i systemowej.

lasy, obszary pokryte wodami, urzędy celne, biura, sklepy, wszelkiego rodzaju zakłady produkcyjne, usługowe, składowe, magazynowe i logistyczne i tym podobne.

5. **Nieruchomość mieszana** - należy przez to rozumieć nieruchomości, których część jest zamieszkała, pozostała niezamieszkała a powstają na niej odpady komunalne, dla których wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi obliczana jest zgodnie z zapisami art.6j ust.4 **ucpg**<sup>4</sup> **pod warunkiem, że podjęta została przez radę gminy uchwała o objęciu zorganizowanym przez gminę odbiorem nieruchomości niezamieszkałych**<sup>5</sup>.
6. **Odpady** – rozumie się każdą **substancję**<sup>6</sup> **lub przedmiot** należący do jednej z kategorii, określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 **o odpadach** (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz.1243), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany (art.3 ust.1 ustawy **o odpadach**)<sup>7</sup>.
7. **Odpady komunalne** – rozumie się przez to **odpady powstające w gospodarstwach domowych**, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych (art.3 ust.3 pkt.4 ustawy **o odpadach** (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz.1243)).
8. **Biodpady** – rozumie się przez to **ulegające biodegradacji odpady z terenów zieleni**, odpady spożywcze i kuchenne z gospodarstw domowych, zakładów gastronomii, zakładów żywienia zbiorowego i jednostek handlu detalicznego, a także **podobne ze względu na swój charakter lub skład odpady z zakładów produkujących lub wprowadzających do obrotu żywność** (art.3 ust.3 pkt.3a ustawy **o odpadach** (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz.1243)).
9. **Odpady ulegające biodegradacji** – należy rozumieć odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów (art.3 ust.3 pkt.7 ustawy **o odpadach** (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz.1243)); zgodnie z KPGO 2014 do odpadów komunalnych ulegających biodegradacji zalicza się:
  - a) papier i tekturę,

---

<sup>4</sup> Na części niezamieszkałej zazwyczaj prowadzona jest działalność gospodarcza lub inna, na przykład zajmuje je stowarzyszenie, fundacja, itp.

<sup>5</sup> **Kwestia tego czy trzeba podejmować tę uchwałę, czy też nie jest dyskusyjna i została szerzej omówiona w pkt. 7.4.3**

<sup>6</sup> Substancja – rozumie się przez to pierwiastki chemiczne oraz ich związki, mieszaniny lub roztwory występujące w środowisku lub powstałe w wyniku działalności człowieka (Prawo ochrony środowiska art.3 pkt.36)

<sup>7</sup> *Możnaby stąd wnioskować, że nieczystości ciekłe czyli ścieki są odpadem, tyle że ciekłym; ponieważ ścieki bytowe powstają w gospodarstwach domowych, należałoby je traktować jako odpady komunalne; niestety nie jest to prawidłowa interpretacja;*

- b) odzież i tekstylia z materiałów naturalnych (50%),
  - c) odpady z terenów zielonych,
  - d) odpady kuchenne i ogrodowe,
  - e) drewno (50%),,
  - f) odpady wielomateriałowe(40%),
  - g) frakcję drobną < 10 mm (30%).
10. **Odpady zielone** – rozumie się przez to stanowiące części roślin odpady komunalne pochodzące z pielęgnacji terenów zieleni oraz targowisk, z wyjątkiem odpadów pochodzących z czyszczenia ulic i placów (art.3 ust.3 pkt.8b ustawy **o odpadach** (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz.1243)).
11. **Odpady wielkogabarytowe** – należy przez to rozumieć jeden ze strumieni odpadów komunalnych wymienionych w art.4 ust.2 pkt.1 lit.a **ucpg**, charakteryzujący się tym, że jego składniki, ze względu na swoje rozmiary lub masę, nie mogą być umieszczone w pojemnikach wielkości 110 l, 120 l lub 1100 l, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych; **przyjmuje się**, że do odpadów wielkogabarytowych **nie zalicza się** wszelkiego rodzaju odpadów z budów i remontów oraz odpadów, których waga jednostkowa przekracza 50 kg.
12. **Odpady opakowaniowe** – należy przez to rozumieć wszystkie opakowania, w tym opakowania wielokrotnego użytku wycofane z ponownego użycia, stanowiące odpady w rozumieniu przepisów o odpadach, z wyjątkiem odpadów powstających w procesie produkcji opakowań (art.3 ust.3 pkt.1 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. **o opakowaniach i odpadach opakowaniowych** (Dz.U. z 2001r. Nr. 63 poz. 638 z późn. zm.)).
13. **Odpady budowlane i rozbiórkowe** – rozumie się przez to frakcję odpadów pochodzących z budów i remontów, o których mowa w w art. 3b ust.1 pkt.2 i art.4 ust. 2 pkt. 1 lit. a **ucpg**, wytwarzane w gospodarstwach domowych podczas realizacji przez właścicieli nieruchomości, bez udziału firm budowlanych, drobnych prac remontowych, które nie są objęte przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - **Prawo budowlane** w zakresie konieczności uzyskania pozwoleń lub dokonania zgłoszeń (Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 z późn. zm.).
14. **Odpady niebezpieczne** – należy rozumieć zgodnie z treścią **art.3 ust.2** ustawy **o odpadach**<sup>8</sup> (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz.1243) i jednocześnie, ze względu na fakt, że zostały

---

<sup>8</sup> Art.3 Ust 2. Odpady niebezpieczne są to odpady:

1) należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście A załącznika nr 2 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy lub

2) należące do kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście B załącznika nr 2 do ustawy i zawierające którykolwiek ze składników wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy.

W odniesieniu do frakcji składających się na odpady komunalne będą to: pochodzące z gospodarstw domowych: baterie, akumulatory, świetlówki, resztki farb, lakierów, rozpuszczalników, środków do impregnacji drewna, olejów mineralnych i syntetycznych, benzyn, leków, opakowania po środkach ochrony roślin, nawozach, opakowania po aerozolah, zużyte opatrunki, zużyte opony;

wytworzone w gospodarstwie domowym, stanowią jedną z frakcji odpadów komunalnych.

15. **Posiadacz odpadów** – rozumie się przez to każdego, kto faktycznie włada odpadami (wytwórcę odpadów, inną osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną), z wyłączeniem prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów; domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości (**art.3 ust.3 pkt. 13 ustawy o odpadach**).
16. **Umowy** – należy przez to rozumieć umowy na odbiór odpadów komunalnych podpisywane przez właścicieli nieruchomości z przedsiębiorcami<sup>9</sup>; zgodnie z zapisami **art.6 ust.1 ustawy**.
17. **Umowy operatorskie** – należy przez to rozumieć umowę na odbiór lub odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych podpisaną przez gminę lub związek gmin z przedsiębiorcą, który wygrał przetarg ogłoszony zgodnie z treścią **art.6d ust.1<sup>10</sup> ucpg**.
18. **Górne stawki opłat** – należy przez to rozumieć stawki określone zgodnie z treścią **art. 6 ust.2 ucpg<sup>11</sup>**.
19. **Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 (dalej: KPGO 2014 )** – należy rozumieć przez to dokument, o którym mowa w art. 14 ust.1 **ustawy o odpadach** przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 217 z dnia 24 grudnia 2010r. (M. P. Nr 101, poz.1183).
20. **Stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi** – należy przez to rozumieć stawki ustalone uchwałą Rady Gminy/Zgromadzenia związku na podstawie upoważnienia zawartego w **art. 6k ust.1 ucpg<sup>12</sup>**.

---

<sup>9</sup> Umowy te należy rozumieć zgodnie z treścią art. 6. ust. 1 ustawy o treści: właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych, oraz właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, wykonując obowiązek określony w art. 5 ust. 1 pkt 3 polegający na pozbywaniu się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych, są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez:

1) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych lub

2) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do rejestru działalności regulowanej, o którym mowa w art. 9b ust. 2

– przez okazanie takich umów i dowodów uiszczenia opłat za te usługi;

<sup>10</sup> Umowa taka dotyczy określonego sektora, na jakie podzielony jest obszar gminy lub związku gmin zgodnie z treścią art.6d ust.2;

<sup>11</sup> Czyli ustalone uchwałą Rady Gminy, a dotyczące pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości niezamieszkałych odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych realizowanych na mocy umów indywidualnie podpisanych przez właścicieli nieruchomości z przedsiębiorcą; wysokości tych stawek nie mogą być przekroczone przez stawki pobierane od właścicieli nieruchomości na podstawie umów podpisanych z nimi przez przedsiębiorcę.

<sup>12</sup> Konieczne są one do ustalenia wysokości opłat obliczanych w deklaracji przez właścicieli nieruchomości lub decyzją i pobieranych przez gminę/związek gmin na podstawie deklaracji złożonych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych i mieszanych w części zamieszkałej, oraz w sytuacji gdy gmina/związek gmin na mocy uchwały podjętej w trybie art. 6c ust.2 postanowiła o zorganizowaniu odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, także tych nieruchomości; stawki opłat są zróżnicowane co do wysokości; za odpady przekazywane jako zmieszane stawki są wyższe, za odpady przekazywane jako zebrane selektywnie – niższe (art.6k ust.3 ustawy);

21. **Metoda ustalania opłat** – należy rozumieć przez nią jeden z przewidzianych w ustawie sposobów opierających się na zadeklarowanej liczbie mieszkańców, ilości zużytej wody powierzchni lokalu mieszkalnego lub od gospodarstwa domowego (**art.6j ust.1 i 2 ucpg**).
22. **Punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych** – należy to rozumieć zgodnie z treścią (**art.3 ust.2 pkt.6 ucpg**)<sup>13</sup>.
23. **Nieczystości ciekłe** - rozumie się przez to ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych (**art.2 ust. 1pkt.1 ucpg**).
24. **Zbiorniki bezodpływowe** – rozumie się przez to instalacje i urządzenia przeznaczone do gromadzenia nieczystości ciekłych w miejscu ich powstawania.(**art.2 ust.1 pkt.5 ucpg**).
25. **Stacje zlewne** – rozumie się przez to instalacje i urządzenia zlokalizowane przy kolektorach sieci kanalizacyjnej lub przy oczyszczalniach ścieków służące do przyjmowania nieczystości ciekłych dowożonych pojazdami asenizacyjnymi z miejsc gromadzenia (**art.2 ust.1 pkt.3 ucpg**).
26. **Harmonogram** – należy przez to rozumieć harmonogram odbioru odpadów komunalnych na terenie Gminy określający częstotliwość i terminy ich odbierania, o której mowa w **art.4 ust.2 pkt3 i art. 6r ust.3 ustawy**<sup>14</sup>.
27. **Przedsiębiorca** – należy przez to rozumieć podmiot realizujący zadania w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych prowadzący działalność w zakresie wymienionym w **art.7 ucpg**, na którą konieczne jest **uzyskanie zezwolenia**, lub gminna jednostka, która nie ma obowiązku uzyskania zezwolenia **oraz** zarejestrowany w rejestrze działalności regulowanej **podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych** w sytuacji gdy gmina/związek gmin nie podjęły uchwały, o której mowa w **art.6c ust.2 ucpg**, wpisany do rejestru działalności regulowanej zgodnie z zapisami **art.9c ucpg**.
28. **Chów zwierząt** – rozumie się to pojęcie w sposób jaki jest użyte w ustawie z dnia 16 września 2011 o **ochronie zwierząt** (Dz.U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 z późn. zm.) a więc są to wszelkie formy posiadania zwierząt gospodarskich bez względu na tytuł prawny oraz sposób ich utrzymywania i użytkowania, albo działalność człowieka polegającą na utrzymywaniu zwierząt

---

<sup>13</sup> Mogą to być stacjonarne lub mobilne punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, łatwo dostępne dla wszystkich mieszkańców; punkty te umożliwiają mieszkańcom bezpłatne przekazanie, najlepiej w dowolnych terminach, wszelkich odpadów, które powstały w gospodarstwach domowych, punkty takie są prowadzone przez gminy / związki gmin

<sup>14</sup> Winien on być dostarczany właścicielom nieruchomości przez gminę/związek gmin bowiem winien być przez gminę/związek gmin opracowany jako element systemu gospodarowania odpadami i dołączony do SIWZ

w celu wykorzystania ich cech użytkowych dla zaspokojenia różnych potrzeb, także w celach hobbystycznych; chów zwierząt polega na zapewnieniu zwierzętom prawidłowych warunków bytowania, rozwoju i rozrodu, dzięki którym możliwy jest pełny rozwój pożądaných cech.

29. **Hodowla zwierząt** – zespół zabiegów zmierzających do poprawienia założeń dziedzicznych (genotypu) zwierząt gospodarskich, w zakres których wchodzi ocena wartości użytkowej i hodowlanej zwierząt gospodarskich, selekcja i dobór osobników do kojarzenia prowadzony w warunkach prawidłowego chowu (art.2 pkt.4 ustawy **o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich** (Dz. U. z 2007r. Nr 133 poz. 921 z późn. zm.)).
30. **Zwierzęta domowe** – rozumie się przez to zwierzęta tradycyjnie przebywające wraz z człowiekiem w jego domu lub innym odpowiednim pomieszczeniu, utrzymywane przez człowieka w charakterze jego towarzysza (art.4 ust.17 **ustawy o ochronie zwierząt**<sup>15</sup> (Dz.U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 z późn. zm.)).
31. **Zwierzęta gospodarskie**<sup>16</sup> – należy to rozumieć zgodnie z treścią art.2 pkt1 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 **o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich** (Dz. U. z 2007r. Nr 133 poz. 921 z późn. zm.).
32. **Zwierzęta bezdomne** – rozumie się przez to zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały (art.4 ust.16 ustawy **o ochronie zwierząt** (Dz.U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 z późn. zm.)).
33. **Poziom redukcji masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania (dalej – redukcja)**<sup>17</sup> – należy rozumieć zgodnie z zapisem **art.3c ucpg**<sup>18</sup> i stosownego rozporządzenia wykonawczego.

---

<sup>15</sup> Co odpowiada treści Europejskiej Konwencji Ochrony Zwierząt Towarzyszących mówiącej, że jest to każde zwierzę utrzymywane lub przeznaczone do utrzymywania przez człowieka, w szczególności w jego otoczeniu domowym, dla osobistej przyjemności i dla towarzystwa

<sup>16</sup> Warto zauważyć, że gołębie nie są wymienione wśród zwierząt gospodarskich co rodzi określone konsekwencje dla mieszkających obok ich hodowców;

<sup>17</sup> Poziom redukcji dla poszczególnych lat rozpisany jest w rozporządzeniu wydanym na podstawie upoważnienia zawartego w art.3c ust 2 ustawy, tam też opisany jest sposób obliczania poziomu ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczenia masy tych odpadów

<sup>18</sup> który mówi, iż gminy są obowiązane ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:

1) do dnia 16 lipca 2013 r. – do nie więcej niż **50%** wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,  
2) do dnia 16 lipca 2020 r. – do nie więcej niż **35%** wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania  
– w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w **1995 r.**;

34. **Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku (dalej – odzysk)**<sup>19</sup> - należy rozumieć zgodnie z zapisem **art.3b ustawy**<sup>20</sup> i stosownego rozporządzenia wykonawczego.
35. **Właściciel lokalu**<sup>21</sup> – należy interpretować w rozumieniu ustawy z dnia 24 czerwca 1994 **o własności lokali**<sup>22</sup> (Dz. U. z 2000r Nr 80 poz.903 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 15 grudnia 2000 **o spółdzielniach mieszkaniowych**<sup>23</sup> (Dz.U. z 2003 Nr 119, poz. 1116 z późn. zm.).
36. **Lokator** – należy interpretować w rozumieniu art.2 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 **o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego**<sup>24</sup> (Dz.U. z 2005 r. Nr 31, poz.266 z późn. zm.) lub posiadający lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego w rozumieniu art.9 ust.4 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 **o spółdzielniach mieszkaniowych**<sup>25</sup> (Dz.U. z 2003 Nr 119, poz. 1116 z późn. zm.).
37. **Posiadający lokal** – należy przez to rozumieć użytkownika, zastawnika, najemcę, dzierżawcę lokalu w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 **Kodeks cywilny** (Dz. U. z 1964 Nr 16 poz. 93 z późn. zm).
38. **Korzystający z lokalu** – należy rozumieć posiadającego tytuł prawny do lokalu lub korzystającego z lokalu o nieuregulowanym stanie prawnym zgodnie z definicją zapisaną w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 **o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków** ( Dz. U. z 2006r. Nr 123 poz.858 z późn. zm).
39. **Dysponujący lokalem** – należy rozumieć jako **właściciela, lokatora, posiadającego lub korzystającego z lokalu**<sup>26</sup>.

---

<sup>19</sup> Poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia rozpisane dla poszczególnych lat są w rozporządzeniu wydanym na podstawie upoważnienia zawartego w art.3b ust.2 ustawy

<sup>20</sup> który mówi, iż gminy są obowiązane osiągnąć do dnia 31 grudnia 2020 r.:

1) poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej **50%** wagowo;

2) poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej **70%** wagowo.

<sup>21</sup> Pojęcie to i następne może być przydatne do indywidualnego rozliczania właścicieli z realizacją selektywnej zbiórki

<sup>22</sup> art. 2.ust.1. samodzielny lokal mieszkalny, a także lokal o innym przeznaczeniu, zwane dalej „lokalami”, mogą stanowić odrębne nieruchomości

<sup>23</sup> Posiadający spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu lub prawo odrębnej własności lokalu

<sup>24</sup> Art.2 ust.1 pkt.1 - należy przez to rozumieć najemcę lokalu lub osobę używającą lokal na podstawie innego tytułu prawnego niż prawo własności)

<sup>25</sup> Art.9 ust.4 - spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego powstaje z chwilą zawarcia między członkiem a spółdzielnią umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego)

<sup>26</sup> W rozumieniu definicji podanych wyżej w odniesieniu do **mieszkania, pomieszczenia mieszkalnego, lokalu użytkowego**, które zostały zdefiniowane dalej



40. **Budynek mieszkalny jednorodzinny** - należy to rozumieć zgodnie z treścią art.3 pkt.2a ustawy z dnia 7 lipca 1994 **Prawo budowlane** (Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 z późn. zm.<sup>27</sup>).
41. **Budynek zamieszkania zbiorowego** -należy to rozumieć zgodnie z zapisami §3 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. **w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz. U. z 2002r. Nr 75 poz. 690 z późn. zm.)<sup>28</sup>.
42. **Zabudowa jednorodzinna** – należy to rozumieć zgodnie z zapisami §3 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. **w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz. U. z 2002r. Nr 75 poz. 690 z późn. zm.)<sup>29</sup>.
43. **Zabudowa śródmiejska** — należy to rozumieć zgodnie z zapisami §3 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. **w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz. U. z 2002r. Nr 75 poz. 690 z późn. zm)<sup>30</sup>.
44. **Zabudowa wielorodzinna** – rozumie się przez to zabudowę, na którą składają się budynki wielorodzinne, a więc takie które **nie spełniają** definicji budynku jednorodzinnego zapisanej w §3 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. **w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz. U. z 2002r. Nr 75 poz. 690 z późn zm).
45. **Zabudowa zagrodowa** — rozumie się przez to, zgodnie z zapisami §3 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. **w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz. U. z 2002r. Nr 75 poz. 690 z późn zm)<sup>31</sup>.
46. **Budynek użyteczności publicznej** - należy to rozumieć zgodnie z zapisami §3 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. **w sprawie warunków**

---

<sup>27</sup> jest to budynek wolno stojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nie przekraczającej 30 proc. powierzchni całkowitej budynku

<sup>28</sup> - Jest to budynek przeznaczony do okresowego pobytu ludzi, w szczególności hotel, motel, pensjonat, dom wycieczkowy, dom wycieczkowy, schronisko młodzieżowe, schronisko, internat, dom studencki, budynek koszarowy, budynek zakwaterowania na terenie zakładu karnego, aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, a także budynek do stałego pobytu ludzi, w szczególności dom dziecka, dom rencistów i dom zakonny;

<sup>29</sup> – Jest to budynek mieszkalny jednorodzinny lub zespół takich budynków wraz z budynkami garażowymi i gospodarczymi;

<sup>30</sup> - Zgrupowanie intensywnej zabudowy na obszarze funkcjonalnego śródmieścia, który to obszar stanowi faktyczne lub przewidziane w planie miejscowym centrum miasta lub dzielnicy Miasta;

<sup>31</sup> są to budynki mieszkalne, gospodarcze i inwentarskie w rodzinnych gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych oraz w gospodarstwach leśnych, w tym w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe;

- technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz. U. z 2002r. Nr 75 poz. 690 z późn zm)<sup>32</sup>.
47. **Budynek rekreacji indywidualnej** — należy przez to rozumieć zgodnie z zapisami §3 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. **w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz. U. z 2002r. Nr 75 poz. 690 z późn. zm.), budynek przeznaczony do okresowego wypoczynku.
48. **Zespół budynków rekreacji indywidualnej** - należy przez to rozumieć na przykład ośrodki wypoczynkowe składające się z budynków rekreacji indywidualnej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. **w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz. U. z 2002r. Nr 75 poz. 690 z późn. zm.).
49. **Budynek gospodarczy** — należy przez to rozumieć zgodnie z zapisami §3 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. **w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz. U. z 2002r. Nr 75 poz. 690 z późn. zm.), budynek przeznaczony do niezawodowego wykonywania prac warsztatowych oraz do przechowywania materiałów, narzędzi, sprzętu i płodów rolnych służących mieszkańcom budynku mieszkalnego, budynku zamieszkania zbiorowego, budynku rekreacji indywidualnej, a także ich otoczenia, a w zabudowie zagrodowej przeznaczony również do przechowywania środków produkcji rolnej i sprzętu oraz płodów rolnych.
50. **Mieszkanie** — należy przez to rozumieć zgodnie z zapisami §3 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. **w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz. U. z 2002r. Nr 75 poz. 690 z późn. zm.), zespół pomieszczeń mieszkalnych i pomocniczych, mający odrębne wejście, wydzielony stałymi przegrodami budowlanymi, umożliwiającą stały pobyt ludzi i prowadzenie samodzielnego gospodarstwa domowego.
51. **Pomieszczenie mieszkalne** — należy przez to rozumieć zgodnie z zapisami §3 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. **w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz. U. z 2002r. Nr 75 poz. 690 z późn. zm.),

---

<sup>32</sup> Jest to – budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny;

pokoje w mieszkaniu, a także sypialnie i pomieszczenia do dziennego pobytu ludzi w budynku zamieszkania zbiorowego.

52. **Lokal użytkowy** – należy przez to rozumieć zgodnie z zapisami §3 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. **w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz. U. z 2002r. Nr 75 poz. 690 z późn. zm.) , jedno pomieszczenie lub zespół pomieszczeń, wydzielone stałymi przegrodami budowlanymi, niebędące mieszkaniem, pomieszczeniem technicznym albo pomieszczeniem gospodarczym.
53. **Zbieranie odpadów** – rozumie się przez to **każde działanie**, w szczególności umieszczanie w pojemnikach, segregowanie i magazynowanie odpadów, które **ma na celu przygotowanie ich do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania**<sup>33</sup> (Art.3 ust.3 pkt.23 ustawy o odpadach (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.)).
54. **Selektywne zbieranie** – rozumie się przez to zbieranie, w ramach którego dany strumień odpadów, w celu ułatwienia określonego sposobu przetwarzania, obejmuje jedynie rodzaje odpadów charakteryzujące się takimi samymi właściwościami i takim samym charakterem (art.3 ust.3 pkt.15a ustawy o odpadach (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.)).
55. **Region gospodarki odpadami komunalnymi (RGOK)** – rozumie się przez to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar liczący co najmniej 150 000 mieszkańców; regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców (art.3 ust.3 pkt.15b ustawy o odpadach (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.)).
56. **Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK)** – należy to rozumieć zgodnie z treścią art.3 ust.3 pkt.15c ustawy o odpadach (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.).<sup>34</sup>

<sup>33</sup> Pojęcie zbierania odpadów jest użyte w ustawie o utrzymaniu czystości zarówno w art.4 ust.2 pkt.1 ppkt.a, jak i w art.5 ust.1 pkt.3. Jest ono kluczowym dla opisu wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku ponieważ dzięki niemu możliwe jest objęcie zapisami regulaminu wszystkich czynności od wyposażenia, poprzez uprzążanie i zebranie do pojemników po ich przekazanie operatorowi/przedsiębiorcy z uwzględnieniem innych czynności warunkujących, choć oczywiście mogą znaleźć się radcy prawni i organy nadzoru, które tak szeroką interpretację będą kwestionowały.

<sup>34</sup> rozumie się przez to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii, o której mowa w art. 143 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.) oraz zapewniający termiczne przekształcanie odpadów lub:

a) mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielanie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku,  
b) przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzanie z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniającego wymagania określone w przepisach odrębnych,  
c) składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie przez okres nie krótszy niż 15 lat odpadów w ilości nie mniejszej niż powstająca w instalacji do mechaniczno- biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (Art.3 ust.3 pkt.15c ustawy o odpadach(Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.));

57. **Wytwórca odpadów** – rozumie się przez to każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów oraz każdego, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów; wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątanía, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej (art.3 ust.3 pkt.22 ustawy **o odpadach** (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.)).
58. **System gospodarki odpadami komunalnymi** – rozumie się przez to, wszelkie skoordynowane działania zmierzające do realizacji opisanych w **art. 5 ustawy o odpadach** (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn.zm.) zasad gospodarowania odpadami, a więc zapobiegania i ograniczania ich powstawania, prowadzeniu ich odzysku lub recyklingu, wreszcie unieszkodliwianiu; **system obejmuje** więc wszystkie czynności realizowane na nieruchomości przez jej właściciela, a więc **selektywne zbieranie, dalej odbiór, transport i zbieranie realizowane przez operatora, wreszcie odzysk, recykling i unieszkodliwianie realizowane przez podmioty wyspecjalizowane i regionalną instalacje; elementem systemu jest także zarządzający nim.**<sup>35</sup>
59. **Zarządzający systemem gospodarki odpadami** – rozumie się przez to administrację gminy, związku gmin lub inne podmioty realizujące zadania opisane w **art.3 ust.2 ustawy**<sup>36</sup>.
60. **Operator** – rozumie się przez to przedsiębiorcę prowadzącego działalność na podstawie wpisu do rejestru działalności regulowanej (art.9c ustawy), który, zgodnie z zapisami **art.6d ust.1 ucpq**, na mocy wygranego przetargu podpisał z gminą lub związkiem gmin umowę na odbiór lub odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.
61. **Plan gospodarki odpadami** – rozumie się przez to, zgodnie z zapisami ustawy **o odpadach** (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn.zm.), krajowy (**KPGO**) lub wojewódzki plan gospodarki odpadami (**WPGO**).
62. **Zasady gospodarowania odpadami** – rozumie się je zgodnie z zapisami art.5 ustawy **o odpadach** (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn.zm.))<sup>37</sup>.

---

<sup>35</sup> Definicja ta opisuje zakres zadań do realizacji wynikający z **art. 3 ust.2 pkt 3 i art.6r ucpq**;

<sup>36</sup> Czynności polegające na administrowaniu systemem z upoważnienia gminy lub związku gmin również kwalifikują się jako element zarządzania

<sup>37</sup> Art.5 kto podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstawanie odpadów, powinien takie działania planować, projektować i prowadzić, tak aby:

- 1) zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania;
- 2) zapewniać zgodny z zasadami ochrony środowiska odzysk, jeżeli nie udało się zapobiec powstawaniu odpadów;

63. **Odzysk** – rozumie się przez to wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania, określone w załączniku nr 5 do ustawy (art.3 ust.3 pkt.9 ustawy **o odpadach** Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn.zm.)).
64. **Ponowne użycie** – rozumie się przez to działanie, w wyniku którego niebędące odpadami produkty lub ich części są ponownie wykorzystywane do tego samego celu, do którego były przeznaczone (art.3 ust.3 pkt.12a ustawy **o odpadach** (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn.zm.)).
65. **Posiadacz odpadów** – rozumie się przez to każdego, kto faktycznie włada odpadami (wytwórcę odpadów, inną osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną), z wyłączeniem prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów; domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości (art.3 ust.3 pkt.13 ustawy **o odpadach** (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn.zm.)).
66. **Przetwarzanie** – rozumie się przez to procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie (art.3 ust.3 pkt.13a ustawy **o odpadach** (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn.zm.)).
67. **Przygotowanie do ponownego użycia** – rozumie się przez to odzysk polegający na sprawdzeniu, czyszczeniu lub naprawie, w ramach którego produkty lub ich części, które stały się odpadami, są przygotowywane do ponownego wykorzystywania bez innych czynności przetwarzania wstępnego (Art.3 ust.3 pkt.13b ustawy **o odpadach** (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn.zm.)).
68. **Recykling** – rozumie się przez to taki odzysk, który polega na powtórnym przetwarzaniu substancji lub materiałów zawartych w odpadach w procesie produkcyjnym w celu uzyskania substancji lub materiału o przeznaczeniu pierwotnym lub o innym przeznaczeniu, w tym też recykling organiczny, z wyjątkiem odzysku energii (art.3 ust.3 pkt.14 ustawy **o odpadach** (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn.zm.)).
69. **Kod kreskowy** (paskowym) – należy przez to rozumieć rozwiązanie techniczne umożliwiające, poprzez automatyczną identyfikację właściciela nieruchomości/dysponującego lokalem, realizację zapisów **art.6k ust.3 ucpg**, a polegające na graficznym odzwierciedleniu określonych znaków poprzez

---

3) zapewniać zgodne z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwianie odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi;

kombinację ciemnych i jasnych elementów, ustaloną według przyjętych reguł budowy danego kodu (symboliki)<sup>38</sup>.

70. **Indywidualny numer konta bankowego (AIP)**– należy przez to rozumieć prowadzony w systemie informatycznym wspomagającym zarządzanie systemem gospodarki odpadami komunalnymi rejestr kont rozrachunkowych właścicieli nieruchomości (i opcjonalnie - dysponujących lokalami mieszkalnymi i/lub użytkowymi).
71. **Identyfikator płatnika** – nadawany automatycznie przez system informatyczny wspomagający zarządzaniem systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, niepowtarzalny numer identyfikujący właściciela nieruchomości.
72. **Indywidualny wskaźnik selekcji** - należy przez to rozumieć prowadzony w systemie informatycznym wspomagającym zarządzanie systemem gospodarki odpadami komunalnymi rejestr, w którym na bieżąco zapisywana jest masa odpadów zmieszanych oraz/lub wyselekcjonowanych i przekazanych przedsiębiorcy przez właścicieli nieruchomości (i opcjonalnie - dysponujących lokalami mieszkalnymi i/lub użytkowymi) rejestr ten umożliwia realizację obowiązków, o których mowa w **art. 6 ust.4 i art.6k ust.3 ustawy**.
73. **Sezon** – należy przez to rozumieć, pojęcie umożliwiające realizację treści **art.6k ust.2 pkt.4 ustawy**, a więc czasokres/y w których użytkowane są **budynki rekreacji indywidualnej lub ich zespoły**, na przykład ośrodki składające się z takiej zabudowy.
74. **Postój pojazdu** – unieruchomienie pojazdu niewynikające z warunków lub przepisów ruchu drogowego, trwające dłużej niż 1 minutę (art.2 pkt 30 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - **Prawo o ruchu drogowym** Dz.U. 1997 nr 98 poz. 602).
75. **Kompostownik** – rozumie się przez to specjalną skrzynię lub dół służące do kompostowania odpadów organicznych – ich lokalizacja winna spełniać wymogi zapisane w §36 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. **w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz. U. z 2002r. Nr 75 poz. 690 z późn. zm.).
76. **Kompostowanie** (organiczny recykling) – rozumie się to zgodnie z treścią zał nr 5 do ustawy **o odpadach** (Dz. U. z 2001

---

<sup>38</sup> *Rozróżnia się znaki kodujące dane oraz znaki pomocnicze, charakterystyczne dla danej symboliki. Symbolika to opis zasad tworzenia poszczególnych rodzajów kodów, czyli sposobu, w jaki znaki pisma, czytelne wzrokowo, odwzorowane są poprzez jasne i ciemne elementy o różnej szerokości. Symbol kodu kreskowego składa się z zestawu elementów, których struktura wynika z danej symboliki oraz ze znaków czytelnych wzrokowo, przedstawionych graficznie. Kody kreskowe pozwalają na automatyczną identyfikację (AI) i są efektywną techniką wprowadzania danych do systemów komputerowych, zostawiającą w tle wprowadzanie danych z klawiatury. Identyfikacja obiektów dokonuje się bez bezpośredniego udziału człowieka. Technika ta jest z powodzeniem stosowana na świecie od kilkadziesiąt lat. **Kody kreskowe to obecnie jeden z najczęściej stosowanych sposobów znakowania i identyfikacji danych.** Wykorzystanie jego pozwoli na szybką identyfikację właściciela nieruchomości przekazującego odpady i zapisanie danych na indywidualnym koncie rozliczeniowym.*

r. Nr 62, poz. 628 z późn.zm.), proces odzysku R3 czyli recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając **kompostowanie** i inne biologiczne procesy przekształcania<sup>39</sup>.

## Wzorcowy harmonogram prac wdrożeniowych

| I.p. | Termin<br>od<br>do    | Opis prac  | Komentarz   |
|------|-----------------------|--|---|
| 1    | 01.07.2011            | Początek zabiegów zmierzających do <b>utworzenia ponadgminnej struktury</b> (związek lub porozumienie), która powinna przejąć od gmin zadanie zarządzania systemem gospodarowania odpadami komunalnymi | Należy mieć świadomość tego, że utworzenie związku celowego trwa co najmniej rok, na powstanie porozumień jeszcze dziś nie jest zbyt późno;   |
| 2    | 01.08.2011 31.12.2011 | <b>Analiza aktualnie funkcjonujących zasad utrzymania czystości</b> oraz systemu gospodarowania odpadami komunalnymi   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- analiza <b>zachowań właścicieli nieruchomości i mieszkańców</b> w świetle dotąd obowiązującego regulaminu utrzymania czystości, stopnia jego przestrzegania, stosowanych sankcji, efektów w postaci wielkości strumienia odpadów odbieranych zgodnie z przepisami, zakresu selektywnej zbiórki, problemu dzikich składowisk, stopnia zaśmiecenia nieruchomości gruntowych, a także cen stosowanych przez firmy odbierające odpady;</li> <li>- analiza <b>sposobu funkcjonowania firm odbierających odpady komunalne</b> od właścicieli nieruchomości; ceny, trasy przejazdu podczas odbioru odpadów i zakres ich nakładania się z racji funkcjonowania na jednym obszarze kilku operatorów, odległości, czasy przejazdu, czasy załadunku, częstotliwość odbioru odpadów, wielkości i ilości pojemników, rodzaje zabudowy, parametry techniczne pojazdów, zużycie paliwa i olejów, płace obsługi (konieczne pozyskanie do współpracy firm obsługujących dany teren, które mając na uwadze konieczność stanięcia do przetargu, winny udzielić informacji, choć czas pokazuje, że wcale tak nie jest);</li> <li>- analiza <b>sposobów unieszkodliwiania odpadów</b>, a więc składowiska, instalacje do mechaniczno – biologicznego przetwarzania, sortownie, kompostownie, sposoby odbioru, miejsca i koszty unieszkodliwiania odpadów takich jak budowlane, elektryczne i elektroniczne, AGD, wielkogabarytowe, opony, przeterminowane leki, baterie i akumulatory, inne niebezpieczne, zielone, tworzywa sztuczne, papier, szkło, metale i inne;</li> <li>- <b>pozyskanie</b>, np. z PODGiK, <b>informatycznych baz danych</b> przydatnych do utworzenia bazy danych o nieruchomościach dla obsługi systemu gospodarowania odpadami komunalnymi;</li> </ul> |
| 3    | 01.09.2011 30.06.2012 | <b>Przeprowadzenie badań morfologii i wskaźnika wytwarzania odpadów</b> na typowych trasach oraz wytypowanie, spośród wszystkich kategorii nieruchomości, tych w których                               | Konieczne uzyskanie zgody właścicieli, podpisanie umów, skierowanie tam firmy, która te badania zrealizuje; badania winny obejmować nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe, w tym wszelkiego rodzaju odpady występujące w   |

<sup>39</sup> Jest to więc naturalna metoda unieszkodliwiania i zagospodarowania odpadów, polegająca na rozkładzie substancji organicznej przez mikroorganizmy – bakterie tlenowe, mrówki, nicienie, etc.; jest to proces przetwarzania substancji w kontrolowanych warunkach w obecności tlenu (powietrza), w odpowiedniej temperaturze i wilgotności.

|    |                   |            |  |  |
|----|-------------------|------------|--|--|
| 4  | 01.10.2011        | 30.06.2012 | przeprowadzone mogą zostać badania ilości wytwarzanych odpadów   | strumieniu odpadów komunalnych sporadycznie;   |
| 5  | 01.10.2011        | 31.06.2012 | Zabiegi u Marszałka zmierzające do najkorzystniejszego z punktu widzenia miasta i gminy lub ich związku <b>zlokalizowania regionalnej instalacji</b>   | Najkorzystniejszego z punktu widzenia odległości, umożliwiającego włączenie doń posiadanych elementów tej instalacji, np. składowiska;   |
| 6  | <b>01.01.2012</b> |            | Uruchomienie <b>rejestr</b> <b>działalności regulowanej</b>  | Odpowiednią to znaczy taką, która zagwarantuje jego ekonomiczną efektywność i tym samym zainteresowanie potencjalnych inwestorów;<br><b>Termin obligatoryjny</b>   |
| 7  | 01.03.2012        | 30.05.2012 | Podjęcie decyzji (uchwały) dotyczącej <b>organizacji przez gminę odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych</b>                     | <b>Uchwała nie jest obligatoryjna</b> lecz zalecana  |
| 8  | 01.07.2012        | 31.12.2012 | Przygotowanie i <b>ogłoszenie, przetargu dotyczącego budowy i eksploatacji regionalnej instalacji</b> do przetwarzania odpadów komunalnych             | Najlepiej we współpracy w ramach powołanej już ponadgminnej struktury;<br>Ogłoszenie jego winno nastąpić po uchwaleniu przez sejmik województwa Planu gospodarki odpadami oraz przyjęciu uchwały w sprawie jego wykonania;<br>Działania tych nie trzeba podejmować pod warunkiem uzyskania przez inwestora decyzji środowiskowej lub decyzji o warunkach zabudowy do chwili wejścia w życie nowelizacji ustawy, czyli do 31.12.2011 roku;  |
| 9  | 01.07.2012        | 30.09.2012 | Przyjęcie założeń dotyczących <b>wymogów stawianych systemowi informatycznemu</b> , który będzie obsługiwał system gospodarowania odpadami komunalnymi | Kształt takiego systemu będzie zależał od tego jakie założenia przyjęto wcześniej i jakie decyzje w związku z tym zostały podjęte, np. w sprawie organizacji przez gminę odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych; należy zwrócić uwagę na zapewnienie możliwości automatycznego ładowania baz danych zamawianego systemu wykorzystując te bazy, które są dostępne;   |
| 10 | 01.07.2012        | 30.09.2012 | Przyjęcie metody <b>rozdzielania właścicieli nieruchomości zbierających odpady selektywnie i nie czyniących tego</b>                                   | Istotne aby o tym zdecydować przed zakończeniem prac nad założeniami do systemu informatycznego  |
| 11 | 01.07.2012        | 31.07.2012 | <b>Przeprowadzenie ankiet</b> wśród właścicieli nieruchomości  | Jest ono zalecane;<br>Dotyczących ostatnio przeprowadzonych remontów, wymiany sprzętu AGD i mebli, akceptowalnych przez nich zasad selekcji, potrzeby usunięcia starych sprzętów ze strychów, piwnic i komórek, posiadania zużytych opon, opakowań po środkach ochrony roślin i nawozach, posiadania przeterminowanych leków, opakowań po farbach i lakierach oraz innych substancjach niebezpiecznych, baterii i akumulatorów, itp.;<br>Będzie to część ankiet, o których mowa jest dalej;<br>Uzyskanie na ich podstawie dane winny być pomocne do ustalenia zasad segregacji, określenia ilości i lokalizacji punktów selektywnego zbierania odpadów, wreszcie do uzupełnienia danych uzyskanych z badań odpadów,<br>Wykorzystane one będą do korekty bilansu ilości wytwarzanych na obszarze gminy/związku odpadów; |
| 12 | 01.07.2012        | 30.09.2012 | Zebranie informacji o możliwościach <b>przetworzenia odpadów zebranych selektywnie;</b>  | Informacja istotna dla zaprojektowania systemu selektywnej zbiórki odpadów   |
| 13 | 01.07.2012        | 30.09.2012 | Zebranie informacji o <b>finansowych warunkach przyjęcia przez prowadzących instalacje regionalne odpadów zebranych selektywnie</b>                    | Istotne celem podjęcia decyzji czy przekazywać je do tych instalacji ze względów ekonomicznych;  |
| 14 | 01.07.2012        | 30.09.2012 | Ustalenie, we współpracy z podmiotami <b>zarządzającymi instalacjami regionalnymi, zasad selektywnej zbiórki</b> pod kątem technologii                 | Wiedza na ten temat potrzebna będzie do dopracowania szczegółów systemu w zakresie kosztów związanych z uzyskaniem wskaźników odzysku i recyklingu; dane te potrzebne są do  |



|    |            |            |  |   |
|----|------------|------------|--|---|
| 15 | 01.07.2012 | 31.12.2012 | przetwarzania przez nie odpadów (często na początek z instalacją zastępczą);<br><b>Zakup sytemu informatycznego</b> dla obsługi systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz <b>ładowanie baz danych</b>                       | kalkulacji kosztów, która winna być podstawą ogłoszenia przetargu;<br><b>Ładowanie baz danych</b> informacjami dostępnymi w systemach będących w posiadaniu gminy oraz innymi np. z PODGiK, ewidencji ludności, ewidencji podmiotów gospodarczych oraz rozpoczęcie procesu ich weryfikacji;   |
| 16 | 01.07.2012 | 30.09.2012 | Przyjęcie założeń dotyczących wykorzystania <b>przydomowych kompostowników</b>   | Ewentualnie poprzedzone przeprowadzeniem ankiet pośród mieszkańców;<br>Kompostowniki nie powinny być stosowane na działkach w zabudowie szeregowej lub bliźniaczej, a w zabudowie wolnostojącej, mniejszych aniżeli 700 m <sup>2</sup> ;  |
| 17 | 01.07.2012 | 30.09.2012 | Podjęcie decyzji dotyczącej ewentualnego <b>podziału miasta i gminy lub związku gmin na sektory</b>  | <b>Uchwała nieobligatoryjna</b> - jeżeli miałyby być podjęta to musi to nastąpić w czasie opracowywania projektu systemu gospodarowania odpadami;<br>Przyjmując podział na sektory należy uwzględnić nie tylko optymalną ze względów ekonomicznych ich wielkość, lecz także wyniki analizy firm funkcjonujących aktualnie na rynku. |
| 18 | 01.07.2012 | 30.09.2012 | Ustalenie ilości i lokalizacji <b>punktów selektywnego zbierania odpadów</b>   | Jednocześnie należy ustalić zasady przyjmowania przez nie odpadów nie wyłączając kwestii rejestracji ilości przekazywanych selektywnie zebranych odpadów;   |
| 19 | 01.08.2012 | 31.08.2012 | <b>Zbilansowanie</b> skorygowanej ankietami ilości odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz innych nietypowych pojawiających się niesystematycznie, które trzeba będzie uwzględnić w strumieniu odpadów komunalnych                | Badania nie wszystko w tej materii wykażą;  |
| 20 | 01.09.2012 | 30.09.2012 | <b>Bilans</b> , ilości i morfologii odpadów wytwarzanych przez mieszkańców <b>nieruchomości zamieszkałych</b>  | Na podstawie przeprowadzonych badań, z uwzględnieniem różnic sezonowych;<br>W podziale na rodzaje zabudowy;   |
| 21 | 01.09.2012 | 30.09.2012 | <b>Bilans</b> ilości odpadów wytwarzanych przez użytkowników różnego rodzaju <b>nieruchomości niezamieszkałe</b>   | Przeliczenie ich na statystycznego mieszkańca;<br>Na podstawie przeprowadzonych badań oraz innych dostępnych danych bowiem zbadanie wszystkiego nie jest możliwe;   |
| 22 | 15.09.2012 | 31.12.2012 | Podjęcie decyzji w <b>sprawie wzoru deklaracji</b> o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi   | <b>Uchwała obligatoryjna do podjęcia do końca 2012 roku;</b>  |
| 23 | 15.09.2012 | 30.09.2012 | Ostateczne <b>zbilansowanie</b> ilości odpadów wytwarzanych na <b>obszarze miasta i gminy/związku międzygminnego</b>   | Termin istotny ze względu na konieczność ogłoszenia przetargu;  |
| 24 | 15.09.2012 | 30.09.2012 | Oszacowanie ilości <b>odpadów zielonych i kuchennych</b> , jakie będą odbierane jako <b>zebrane selektywnie</b>  | Należy przyjąć ilość wynikającą z aktualnych na dany moment wskaźników;   |
| 25 | 15.09.2012 | 30.09.2012 | Oszacowanie ilości i struktury odpadów <b>opakowaniowych i pozostałych</b> , które będą <b>odbierane selektywnie</b>   | Należy przyjąć ilość wynikającą z aktualnych na dany moment wskaźników;   |
| 26 | 15.09.2012 | 15.10.2012 | Oszacowanie wielkości <b>wpływów ze sprzedaży odpadów zebranych selektywnie</b>  | <b>Bardzo ważny element kalkulacji kosztów;</b>   |
| 27 | 15.09.2012 | 30.09.2012 | Oszacowanie ilości odpadów, które będą <b>odbierane jako zmieszane</b>   | Należy przyjąć ilość wynikającą z aktualnych na dany moment wskaźników;   |
| 28 | 15.09.2012 | 30.09.2012 | Przyjęcie założeń dotyczących <b>deklarowania</b> przez właścicieli nieruchomości <b>dotychczas powierzchni ogrodów</b> i w związku z tym konieczności odbioru od nich zwiększonej ilości odpadów zielonych jako usługi dodatkowej | Ewentualnie poprzedzone przeprowadzeniem ankiet pośród mieszkańców;   |
| 29 | 15.09.2012 | 30.09.2012 | Przyjęcie założeń dotyczących <b>czasowego wzrostu ilości odpadów w pierwszym okresie po uruchomieniu systemu</b> w nowym kształcie, które trzeba będzie odebrać ponad ilość oszacowaną na podstawie badań                         | Należy mieć na uwadze doświadczenia zebrane przez wdrażających podobny system w wyniku referendum;  |
| 30 | 15.09.2012 | 30.09.2012 | Przyjęcie założeń dotyczących <b>rodzajów samochodów, które będą odbierać odpady</b> od mieszkańców;   | Należy zrobić to na podstawie danych uzyskanych od przedsiębiorców funkcjonujących na tym terenie lub dobierając najbardziej  |

|    |            |            |  |  |
|----|------------|------------|--|--|
| 31 | 15.09.2012 | 30.09.2012 | Określenie <b>tras przejazdu samochodów odbierających odpady</b> zmieszane i zebrane selektywnie   | odpowiednie z ekonomicznego punktu widzenia pojazdy;<br>Ten etap jest wynikiem wcześniej prowadzonych symulacji, najlepiej w terenie lub przy pomocy systemu informatycznego;  |
| 32 | 15.09.2012 | 30.09.2012 | Określenie <b>czasów przejazdu i odbioru odpadów</b> zmieszanych i zebranych selektywnie   | Ten etap jest wynikiem wcześniej prowadzonych symulacji, najlepiej w terenie;  |
| 33 | 15.09.2012 | 15.10.2012 | Zebranie informacji o <b>kosztach mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów, kosztach ich kompostowania i składowania</b>  | <b>Konieczne do ostatecznej kalkulacji kosztów;</b>  |
| 34 | 15.09.2012 | 15.10.2012 | Oszacowanie <b>kosztów odbioru i transportu odpadów zebranych selektywnie</b>  | <b>Element ostatecznej kalkulacji kosztów;</b>   |
| 35 | 15.09.2012 | 15.10.2012 | Oszacowanie <b>kosztów odbioru i transportu odpadów zmieszanych</b>  | <b>Element ostatecznej kalkulacji kosztów;</b>   |
| 36 | 15.09.2012 | 15.10.2012 | Oszacowanie wielkości <b>wpływów ze źródeł wspomagających selektywną zbiórkę</b>   | <b>Element ostatecznej kalkulacji kosztów;</b>   |
| 37 | 30.09.2012 | 15.10.2012 | <b>Kalkulacja</b> (minimalnej i maksymalnej) <b>kwoty, jakiej spodziewać się należy w ofertach</b> , które zostaną złożone do przetargu,                                     | <b>Kosztorys „inwestorski” dołączany jako „ślepy” do SIWZ;</b>   |
| 38 | 30.09.2012 | 15.10.2012 | Oszacowanie <b>kosztów funkcjonowania punktów selektywnego zbierania odpadów</b>   | <b>Element stawki opłat</b>  |
| 39 | 30.09.2012 | 15.10.2012 | Oszacowanie <b>kosztów obsługi administracyjnej systemu</b>  | <b>Element stawki opłat</b>  |
| 40 | 30.09.2012 | 15.10.2012 | Przyjęcie założeń dotyczących ilości nieruchomości, których <b>właściciele zamiast segregować będą woleli więcej płacić</b>  | Ewentualnie poprzedzone przeprowadzeniem ankiet pośród mieszkańców;<br><b>Dyskusyjnym z punktu widzenia obowiązków ustawowych, może być dopuszczenie zapisu na ten temat w deklaracji;</b>   |
| 41 | 30.09.2012 | 15.10.2012 | <b>Wstępne oszacowanie stawki opłat</b> (na mieszkańca, od kubła)  | Jest to element kalkulacji kosztów i oczywiście dotyczy stawki poniżej, której cena mogłaby być rażąco niska;  |
| 42 | 30.09.2012 | 15.10.2012 | Oszacowanie <b>ilości i wielkości pojemników oraz worków</b> , jakie będą potrzebne do odbioru odpadów   | Obowiązek wyposażenia nieruchomości w nie <b>spoczywa na ich właścicielach;</b><br>Mając na uwadze, że część nieruchomości będzie wyposażona w pojemniki, najlepiej ich dostarczenie pozostałym właścicielom <b>oferować jako usługę dodatkową;</b>  |
| 43 | 30.09.2012 | 15.10.2012 | <b>Podjęcie uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości w gminie/związku</b>   | <b>Uchwała obligatoryjna, konieczna do podjęcia do końca roku 2012</b> , lecz nie później niż termin ogłoszenia przetargu  |
| 44 | 30.09.2012 | 15.10.2012 | Podjęcie decyzji w sprawie <b>способu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych</b> od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów | <b>Uchwała obligatoryjna konieczna do załączenia do SIWZ, konieczna do podjęcia do końca 2012 roku;</b><br>Uchwała ta określa zobowiązania samorządu, za które właściciele będą uiszczać opłatę w określonej wysokości;  |
| 45 | 30.09.2012 | 15.10.2012 | Podjęcie uchwały <b>w sprawie dodatkowych usług świadczonych przez gminę</b> w zakresie odbierania odpadów komunalnych   | <b>Uchwała nie jest obligatoryjną lecz przydatną;</b>  |
| 46 | 30.09.2012 | 15.10.2012 | <b>Opracowanie</b> specyfikacji istotnych warunków zamówienia ( <b>SIWZ</b> )  | W specyfikacji należy podać lub uwzględnić między innymi:<br>- Uchwałę w sprawie organizacji przez gminę odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych;<br>- Uchwałę w sprawie podziału obszaru gminy/związku na sektory;<br>- Uchwałę w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów;<br>- Uchwałę w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku;<br>- Uchwałę w sprawie dodatkowych usług |

|    |            |            |  |   |
|----|------------|------------|--|---|
|    |            |            |  | <p>świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Projekt systemu gospodarki odpadami;</li> <li>- Zakres odchyleń od założeń, które nie będą miały wpływu na cenę ryczałtową podaną przez wykonawcę przystępującego do przetargu;</li> <li>- Ewentualne, bardziej aniżeli w rozporządzeniu, szczegółowe wymogi stawiane przedsiębiorcom;</li> <li>- Szczegółowo opisane sytuacje, w których odpady przekazywane jako wyselekcjonowane mogą być przez przedsiębiorcę potraktowane jako zmieszane – nie powinien on tego robić samodzielnie;</li> <li>- Wymóg przedłożenia kalkulacji kosztów i ceny odbioru odpadów zmieszanych, które należy rozsortować i przetworzyć w sposób dający rękojmię uzyskania przewidywanych prawem poziomów odzysku;</li> <li>- Szczegółowe zasady sprawozdawczości umożliwiające zamawiającemu pełną kontrolę kosztów ponoszonych przez wykonawcę;</li> <li>- Zakres odpowiedzialności operatora w procesie osiągnięcia wymaganych wskaźników odzysku;</li> <li>- Projekt bardzo szczegółowej umowy na świadczenie usług, czas jej obowiązywania do końca 2014;</li> </ul> |
| 47 | 15.10.2012 | 15.11.2012 | <b>Konsultacje społeczne</b> dotyczące przewidywanej <b>stawki opłat</b>   | W rezultacie ewentualna decyzja o dopłacie z budżetu – możliwość taka jest czasem kwestionowana przez prawników, jednak nie ulega wątpliwości, że gmina chociażby z powodu zaległości w windykacji będzie musiała pokrywać część kosztów z budżetu;   |
| 48 | 15.10.2012 | 31.12.2012 | Podjęcie pierwszego etapu <b>kampanii edukacyjno - informacyjnej</b>   | Obowiązek ustawowy  |
| 49 | 15.10.2012 | 15.12.2012 | <b>Ogłoszenie i rozstrzygnięcie przetargu/ów na odbiór lub odbiór i zagospodarowanie odpadów</b>   | Dopiero po rozstrzygnięciu przetargu będzie możliwe przygotowanie uchwały dotyczącej stawki opłat;  |
| 50 | 15.10.2012 | 30.06.2013 | <b>Zbilansowanie</b> ilości i powierzchni nieruchomości o <b>większej aniżeli przeciętna wielkości trawników i zadrzewień;</b>                     | Wszystko wskazuje na to, że nieliczne samorządy ogłoszą je w zalecanym terminie; Związane to będzie z ofertą, jako usługi dodatkowej, odbioru odpadów zielonych w ilościach większych aniżeli przewidziana w ramach opłaty;   |
| 51 | 15.10.2012 | 31.06.2013 | Weryfikacja bazy danych o <b>nieruchomościach zamieszkałych, niezamieszkałych i mieszanych</b> na stałe lub czasowo                                | Bazy powstałej poprzez konwersję dostępnych baz danych; Należy wykorzystać dostępne bazy danych dla celów podatku od nieruchomości, dane systemów ewidencyjnych dostępnych w PODGiK, system ewidencji ludności i podmiotów gospodarczych, KRS;  |
| 52 | 15.12.2012 | 31.12.2012 | Podjęcie <b>uchwały w sprawie stawek opłat</b> za gospodarowanie odpadami komunalnymi za mieszkańca i pojemnik oraz wyboru metody ustalenia opłaty | <b>Uchwała obligatoryjna do podjęcia do końca 2012 roku;</b> Podjęcie decyzji odnośnie wyboru metody ustalania opłat musi nastąpić znacznie wcześniej bowiem informacje te są potrzebne do opracowania wzoru deklaracji, natomiast stawki opłat można rzetelnie określić po rozstrzygnięciu przetargu, chyba że gmina zdecyduje się na korygowanie wcześniej podjętej uchwały;  |
| 53 | 15.12.2012 | 31.12.2012 | Podjęcie uchwały w sprawie <b>terminów, częstotliwości i trybu uiszczania opłat</b> za gospodarowanie odpadami komunalnymi                         | <b>Uchwała obligatoryjna do podjęcia do końca 2012 roku</b>   |
| 54 | 01.01.2013 | 30.06.2013 | Przeprowadzenie <b>kolejnego etapu kampanii informacyjno – edukacyjnej</b>   | Mieszkańcy zostaną zapoznani ze szczegółami wdrażanego systemu, obowiązkami, jakie będą musieli wypełnić i ostatecznymi kosztami jakimi zostaną obciążeni;  |
| 55 | 01.03.2013 | 31.05.2013 | Przyjęcie założeń dotyczących <b>wskaźnika złożonych w terminie deklaracji</b>   | Na jego podstawie możliwe będzie oszacowanie ilości decyzji jakie będzie trzeba wydać   |
| 56 | 01.03.2013 | 31.05.2013 | Przyjęcie założeń dotyczących <b>ilości nierzetelnie wypełnionych deklaracji</b>   | Na jego podstawie możliwe będzie oszacowanie ilości decyzji jakie będzie trzeba wydać   |
| 57 | 15.05.2013 | 31.05.2013 | Przyjęcie założeń dotyczących <b>poziomu</b>   | Konieczne do nowelizacji budżetu na rok 2013  |

|    |                   |            |   |   |
|----|-------------------|------------|---|---|
| 58 | 31.03.2013        | 31.07.2013 | <b>ściągalności opłat<br/>Ładowanie do bazy deklaracji oraz ich weryfikacja</b> | <p>Konieczne tutaj jest możliwie dokładne oszacowanie czasu potrzebnego do wykonania tych czynności;</p> <p>Wydaje się, że termin składania pierwszej deklaracji nie powinien być późniejszy od daty <b>31.03.2013</b>, tak by gmina miała trzy miesiące na ich weryfikację i emisję decyzji, zaś pierwsza płatność przypadła na miesiąc <b>sierpień 2013 roku</b> dla tych, którzy będą chcieli w uiszczać opłaty w cyklu miesięcznym, <b>do końca lipca 2013</b></p> <p>Termin ustawowy</p> |
| 59 | <b>01.07.2013</b> |            | <b>Uruchomienie funkcjonującego zasad według systemu nowych</b>                 |   |

### **Argumenty przemawiające z przeprowadzeniem badań poziomu wytwarzania odpadów:**

- Obowiązek ogłoszenia przez gminy/związki gmin przetargu na odbiór lub odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych powoduje konieczność przygotowania SIWZ (specyfikacji istotnych warunków zamówienia). Dobrze przygotowana specyfikacja zawiera możliwie szczegółowy opis przedmiotu zamówienia, który musi posiadać tzw. przedmiar i być wyceniony. Skoro tak, musimy posiadać dokładną wiedzę na temat tego ile odpadów i skąd będzie odbieranych, a także jaka jest ich morfologia, co będzie istotne dla zaprojektowania zasad selektywnej zbiórki.
- Precyzyjny opis przedmiotu zamówienia pozwoli dokładnie wycenić wartość usług do zrealizowania w określonym czasie, co jest niezbędne do zaplanowania w budżecie, po stronie wydatków określonej kwoty, która będzie podana oferentom do wiadomości w momencie otwierania ofert złożonych do przetargu.
- Im bardziej precyzyjny opis przedmiotu zamówienia, czyli projekt, tym mniej konfliktów z wykonawcą zamówienia na etapie jego realizacji i rozliczeń.
- Wdrożenie nowego systemu będzie stymulatorem zachowań właścicieli nieruchomości. W nowych warunkach znikną przesłanki skłaniające ich do pozbywania się wytworzonych odpadów w sposób niezgodny z przepisami, bowiem zachowania ich będą wynikały z prostego związku przyczynowego, „płacę więc wymagam”. Dlatego nie wolno stawiać jakichkolwiek barier ilościowych dotyczących przekazywanych przez mieszkańców przewoźnikom, odpadów. Ryzyko ewentualnych błędów oszacowania musi samorząd wziąć na siebie.
- Rzetelne badanie poziomu wytwarzania istotne jest także dlatego, że zwłaszcza na obszarach wiejskich, znakomita część właścicieli nie posiada umów podpisanych z firmami

odbierającymi odpady, a także dlatego, że ci z nich, którzy podpisali umowy najczęściej wpisali do nich zaniżone dane dotyczące zapotrzebowania na kubły. W związku z tym ilość odpadów odbieranych przez firmy po rozstrzygnięciu przetargów będzie znacznie większa aniżeli wcześniej.

- Jednym z obowiązków gmin będzie coroczna, wszechstronna analiza sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami. W tej sytuacji najbardziej rzetelną podstawą analizowania ilości odpadów wytwarzanych na obszarze gminy będą przeprowadzane raz na kilka lat badania morfologii i ilości wytwarzanych odpadów.
- Prawidłowe opracowanie regulaminu utrzymania czystości, a także zapisane w SIWZ wymogi dotyczące operatora winny być skorelowane z wynikami badań morfologii i ilości wytwarzanych odpadów oraz bardzo szczegółowo dopracowanym systemem ich odbioru.
- Jeżeli wdrażany system ma być skuteczny, samorządy muszą zlikwidować niekonsekwencję ustawodawcy polegającą na zobowiązaniu gmin do zorganizowania odbierania odpadów z nieruchomości zamieszkałych i pozostawieniu dotychczasowych zasad w odniesieniu do nieruchomości niezamieszkałych. Polegać to będzie na podjęciu uchwały, w myśl której od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych gmina również będzie w sposób przez nią zorganizowany odbierała odpady komunalne. Podjęcie takiej decyzji i rozszerzenie zakresu przetargu będzie wymagało wiedzy o ilości i morfologii odpadów wytwarzanych na tych nieruchomościach. Dostarczyć ją będą mogły tylko badania.
- Przeprowadzenie badań jest ważne także z tego powodu, iż niezależnie od stałego wzrostu ilości odbieranych odpadów, będziemy mieli do czynienia z czasowym wzrostem ich ilości, bowiem naturalną rzeczą będzie w początkowym okresie porządkowanie strychów, piwnic, komórek. Przygotowując przetarg, należy fakt ten uwzględnić.
- Badania pozwolą także na oszacowanie ilości odpadów wytwarzanych przez użytkowników nieruchomości zamieszkiwane czasowo, a więc ogrody działkowe, z których część zamieszkiwana bywa na stałe (są tam ludzie zameldowani), działki rekreacyjne, i inne.
- Wójt/burmistrz analizując zawartość deklaracji, które właściciele będą musieli składać, w razie uzasadnionej wątpliwości ma prawo skorygować dane w nich zawarte i w oparciu o takie dane wydać decyzję. Od decyzji właściciel będzie miał prawo odwołać się do organu drugiej instancji. Posiadanie materiału dowodowego w postaci wyników badań odniesionych do statystycznego mieszkańca daje szansę na utrzymanie w mocy wydanej przez organ pierwszej instancji decyzji.

- Wyniki wcześniej przeprowadzonych badań będą przydatne władzom gminy do weryfikacji sprawozdań dostarczanych gminie przez firmy odbierające odpady. Weryfikacja ta będzie konieczna w związku z przygotowaniem przez gminy sprawozdań dla marszałka celem weryfikacji wywiązywania się przez nie z obowiązków w zakresie odzysku i recyklingu.
- Badania winny dać odpowiedź na pytanie ile w gospodarstwach domowych wytwarza się przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz zużytych opon, a także odpadów zielonych. Badania te muszą obejmować wszystkie rodzaje odpadów pochodzących z gospodarstw domowych, które mogą się potencjalnie na danym terenie pojawić, a więc na przykład opakowań po środkach ochrony roślin czy też nawozach.
- Wyniki badań odpadów będą odgrywały bardzo istotną rolę w kampanii edukacyjno - informacyjnej jaką gminy będą musiały przeprowadzić, bowiem na dużej części obszarów wiejskich wysokość opłat wzrośnie. Należy spodziewać się, że będą się one kształtowały na poziomie do 7 - 10 zł/osobę/m-c.

### **Jak gminy mogą postępować w stosunku do przedsiębiorstw komunalnych?**

Przepisy prawa nie stanowią wprost o zakazie zawierania umów przez gminy z własnymi zakładami budżetowymi. Zakaz taki jest natomiast wywodzony z treści art. 2 pkt 13 ustawy – Prawo zamówień publicznych, który stanowi, że zamówienia to umowy odpłatne zawierane pomiędzy zamawiającym a wykonawcą. Zwolennicy takiego zakazu wskazują na fakt, iż nie może dojść do zawarcia umowy cywilnoprawnej w pomiędzy gminą a jej jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej. Pogląd ten jest tak rozpowszechniony, że trudno rozsądnie zakładać, że zostanie obalony przy okazji działań związanych z nowelizacją przepisów o gospodarowaniu odpadami komunalnymi.

Pozostaje jeszcze kwestia realizacji funkcji operatorskich przez firmę funkcjonującą w oparciu o Kodeks Spółek Handlowych będącą własnością gminy. Aktualnie nie ulega najmniejszej wątpliwości, że w świetle art.6d ust.1 ustawy firma taka by realizować zamówienie gminy musi wygrać przetarg.

Niemniej w świetle wyroku NSA o sygnaturze II GSK 105/05 z dnia 11.08.2005, którego tezy brzmią:

*Ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych /Dz. U. 2002 nr 72 poz. 664 ze zm./ nie stosuje się do wykonywania zadań o charakterze użyteczności publicznej przez jednostkę organizacyjną utworzoną w tym celu przez gminę.*

1. Ustawa z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych /Dz. U. 2002 nr 72 poz. 664 ze zm./ nie ma zastosowania do przypadków powierzenia przez gminę utworzonej przez nią jednostce organizacyjnej wykonywania zadań użyteczności publicznej drogą aktu kreującego tę jednostkę organizacyjną.

2. Wykonywanie przez gminę zadań komunalnych we własnym zakresie przez utworzoną w tym celu jednostkę organizacyjną siłą rzeczy zawarcia umowy nie wymaga. Podstawą powierzenia wykonywania tych zadań jest bowiem sam akt organu gminy powołujący do życia tę jednostkę i określający przedmiot jej działania.

3. W stosunkach zachodzących pomiędzy gminą i utworzoną przez nią jednostką organizacyjną jest również miejsce na zawarcie umowy o realizację zamówienia publicznego na rzecz gminy. Jednakże pod warunkiem, że mamy do czynienia ze zleceniem zamówienia niemieszczącego się w zakresie zadań, dla których gmina powołała tę jednostkę, można mieć wątpliwości odnośnie konsekwencji prawotwórczej ustawodawcy. Przeciwnicy obowiązującego rozwiązania ustawowego powołują się także na wyrok ETS z dnia 18 listopada 1999 r. w sprawie C-107/98 Teckal. Jak donoszą media niektóre samorzady zamierzają tę kwestię poddać pod rozagę ETS i nie jest wykluczone, że ustawodawca będzie zmuszony w przyszłości znowelizować obowiązujące zapisy, których kształt niewątpliwie był wynikiem lobby dużych prywatnych firm odbierających aktualnie odpady od właścicieli nieruchomości.

Rozważając tę kwestię warto odnieść się do pkt. 2.1, w którym stwierdzono, że ustawodawca był niekonsekwentny pozostawiając możliwość funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami w dotychczasowym kształcie w nieruchomościach niezamieszkałych. Szacunkowa ilość odpadów komunalnych powstających na tych nieruchomościach to od kilku procent na obszarach wiejskich do około 20% w miastach, ogólnej masy odpadów komunalnych wytwarzanych na obszarze całej gminy. Odpady te mogą być odbierane w drodze bezprzetargowej zarówno przez firmy funkcjonujące w oparciu o formułę zakładu budżetowego jak i spółki. Niewątpliwie stanowi to jakąś, niewielką, szansę na przetrwanie przez jakiś czas dla zakładów budżetowych, których nie zdecydowano się lub nie zdołano jeszcze przekształcić w spółki. Będzie to taka sama szansa dla spółek, które nie wygrały przetargów. Rozważania odnośnie objęcia lub nie zorganizowanym przez gminę odbiorem odpadów komunalnych nieruchomości niezamieszkałych będą niewątpliwie prowadzone w kontekście sytuacji lokalnych przedsiębiorstw komunalnych. Wydaje się jednak, że wzgląd na spójność i szczelność systemu winien przeważać.

W tym kontekście warto zwrócić uwagę na to, że zakres usług świadczonych przez zakłady komunalne zazwyczaj nie ogranicza się do odbioru odpadów komunalnych. Przedsiębiorstwa te świadczą usługi w zakresie równania i utwardzania dróg gruntowych,

zamiatania ulic i chodników, utrzymania zieleni, utrzymania czystości na ulicach, przystankach komunikacji zbiorowej, skwerach, terenach zielonych, opróżniania koszy ulicznych, awaryjnych napraw nawierzchni utwardzonych, napraw barier i znaków drogowych, napraw studzienek kanalizacyjnych i wielu innych. Wydaje się, że zakres zadań realizowanych przez te firmy na rzecz gminy może okazać się na tyle duży, że ich byt w przypadku przegrania przetargu nie zostanie zagrożony tym bardziej, że firmy takie w drodze bezprzetargowej mogą mieć powierzone prowadzenie punktów selektywnego zbierania odpadów, których sposób zorganizowania może być bardzo zróżnicowany. Można oczywiście stanąć na stanowisku, że zadania te winny realizować firmy prywatne wyłonione w drodze przetargów. Oczywiście tak, pod warunkiem, że istnieje rynek takich usług co w gminach oddalonych od dużych ośrodków miejskich nie zawsze ma miejsce, natomiast w codziennej praktyce wójta/burmistrza posiadanie możliwości błyskawicznego reagowania na zdarzenia losowe, lokalne kataklizmy, postulaty mieszkańców jest rzeczą nie do przecenienia. Przykładem niech będzie równanie dróg gruntowych. Jeśli firma, która wygrała przetarg musi przywieźć równiarkę i walec z odległości kilkudziesięciu kilometrów to niemożliwe jest szybkie reagowanie w sytuacji gdy po dużym deszczu świeci słońce lub gdy ciężki sprzęt budowlany mocno uszkodził nawierzchnię gruntową.

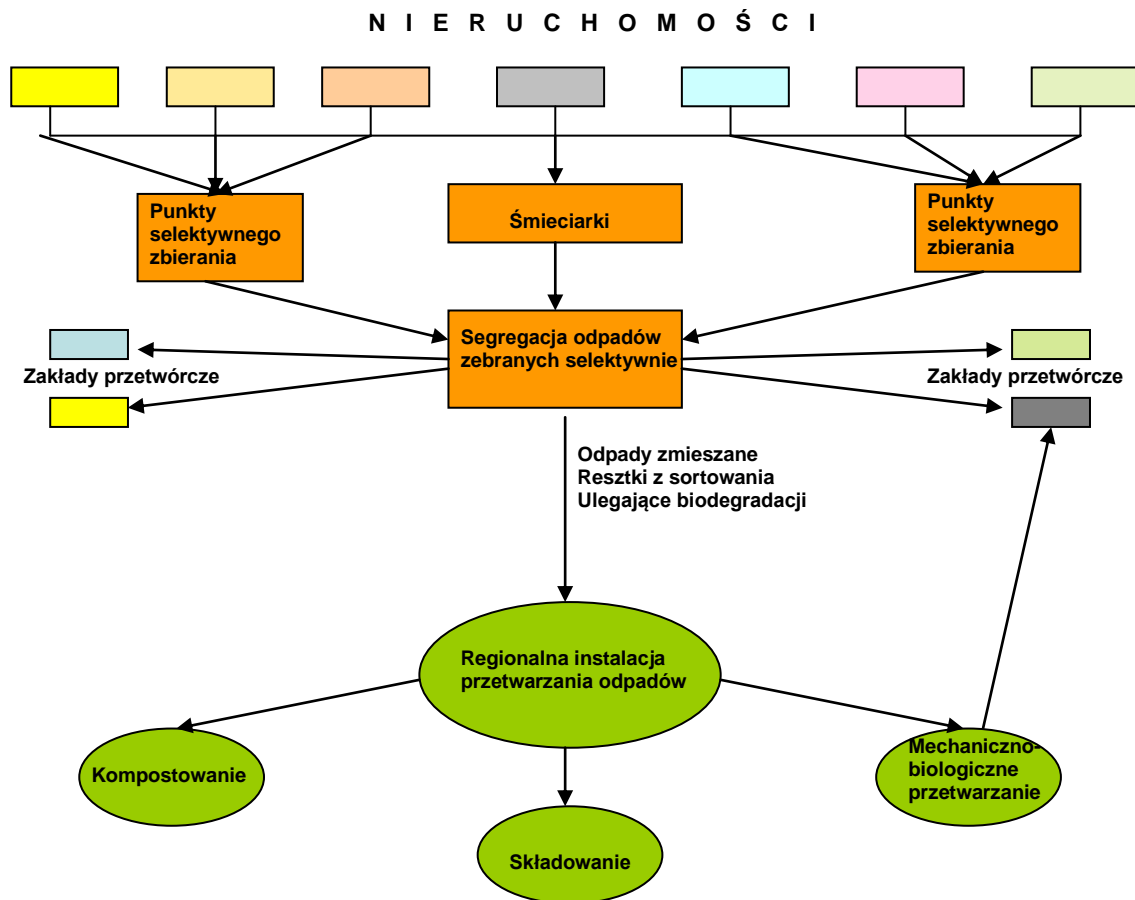
- Zakładów budżetowych

Zakład budżetowy jako formuła prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie gospodarki komunalnej nie jest optymalny z gospodarczego punktu widzenia i dlatego winien być przekształcony i uzyskać postać podmiotu funkcjonującego w oparciu o Kodeks Spółek Handlowych niezależnie od ograniczeń wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości.

- Podmiotów funkcjonujących w oparciu o KSH

Jeżeli nieduża firma komunalna świadczy usługi wyłącznie w zakresie odbierania odpadów w sytuacji gdy wokół funkcjonują duże i silne kapitałowo przedsiębiorstwa, to należało już w minionym roku rozpocząć procedurę jej prywatyzacji. Jeśli tego nie uczyniono, dobrze byłoby umożliwić jej funkcjonowanie na innym polu. Może jest to okazja by rozpocząć realizację zadań, które dotąd nie są w gminie realizowane? Firma może oprócz zadań wymienionych wyżej eksploatować zlewnię ścieków, zarządzać mieszkaniem komunalnym, a nawet być ich właścicielem, zarządzać cmentarzem komunalnym, wreszcie zarządzać drogami jak w Płońsku czy Mińsku Mazowieckim.





### **Identyfikacja właścicieli nieruchomości, którzy nie stosują selektywnego zbierania odpadów na nieruchomościach**

Teoretycznie idealną byłaby sytuacja, w której zarówno śmieciarki jak i samochody odbierające odpady zebrane selektywnie wyposażone byłyby w wagi i czytniki kodów kreskowych lub czipów. W takiej sytuacji dokładnie byłoby wiadomo który z właścicieli nieruchomości i w jakiej ilości przekazał operatorowi odpady zmieszane i selektywnie zebrane. Niestety postawienie tak wysokich wymagań operatorowi wyeliminowałoby większość polskich, zwłaszcza lokalnych firm, co jest absolutnie nie do zaakceptowania, dalej znacznie zwiększyłyby koszty odbioru odpadów, co nie powinno również mieć miejsca.

Z kolei jeśli spojrzeć na tę problematykę z punktu widzenia danych, do których odnosilibyśmy owe informacje, również natrafilibyśmy na ich bardzo słabe punkty. Otóż nawet posiadając najbardziej rzetelnie przeprowadzone pomiary ilości wytwarzanych odpadów, dysponujemy jedynie danymi statystycznymi, w stosunku do

których konkretne sytuacje mogą się mieć nijak. Weźmy na przykład młodych ludzi, którzy w domu tylko nocują, a poza tym spędzają czas w pracy, stołują się w restauracjach, a wieczorami bywają w klubach. Ilość odpadów, które oni wytwarzają w domu jest znacznie poniżej średniej. Z inną sytuacją będziemy mieli do czynienia w przypadku osób świadomie ograniczających ilość wytwarzanych przez siebie odpadów. Takich jest również niemało. Z kolei dopuszczenie stosowania kompostowników przydomowych radykalnie zmieni morfologię przekazywanych przez właścicieli nieruchomości odpadów. Warto zauważyć, że środowiska gorzej sytuowane nie muszą wytwarzać mniej odpadów bowiem sklepy tanich sieci również stosują bogatsze aniżeli to konieczne opakowania w celach marketingowych. Podsumowując, odnoszenie wyników pomiarów wagi przekazywanych odpadów do statystyki nie może stanowić miary do oceny wyników selektywnej zbiórki. Pozostają więc inne metody polegające na pomiarze składu odpadów przekazywanych jako zmieszane. Jeśli w nich będzie więcej aniżeli dopuszczają w danym momencie przepisy frakcji odpadów, które winny być zebrane selektywnie, wówczas dopiero możliwe będzie zastosowanie opłat podwyższonych do stawek przyjętych dla tych, którzy nie selekcionują odpadów przed ich przekazaniem. Wniosek stąd, że najbardziej miarodajne będzie losowe sprawdzanie zawartości pojemników zawierających odpady zmieszane, przy czym wzorcowym byłoby rozwiązanie polegające na sprawdzeniu ich zawartości przez laboratorium akredytowane.

Innym rozwiązaniem, którego zastosowanie możliwe jest w szczególności na obszarach zabudowy wielorodzinnej, może być wykorzystanie systemu EKO AB dla odbioru odpadów selektywnie zebranych. Tam możliwe byłoby nawet rejestrowanie ile, kto przekazał. W takiej sytuacji możliwa byłaby rezygnacja z odbierania selektywnie zebranych odpadów sprzed domów i obniżenie kosztów odbioru i transportu tych frakcji odpadów oraz przeznaczenie tych pieniędzy na utrzymanie punktów odbioru systemu EKO AB. Takie rozwiązanie miałyby ten walor, że pozwoliłoby na stworzenie szeregu nowych miejsc pracy. Z drugiej strony mogłoby w oczach mieszkańców stanowić pewien regres w stosunku do sytuacji aktualnej. Wydaje się jednak, że gdyby w ramach konsultacji społecznych zapytać mieszkańców o akceptację takiego rozwiązania, wielce prawdopodobnym jest uzyskanie jej.

Wspomniany wyżej system polegający na wyposażeniu w wagi i czytniki kodów kreskowych pojazdów odbierających odpady umożliwiłaby odczyt kodu z taśmy, którą właściciel zamknął przekazywany przedsiębiorcy worek z wyselekcjonowanymi odpadami lub nakleił na odpad nie mieszczący się do worka i wraz z wprowadzoną wagą przekazanych odpadów zarejestrowanie go w kartotece właściciela/dysponującego lokalem. Dane te wprowadzane mogłyby być do systemu przez odbierających odpady, którzy czyniliby to podczas ich odbierania.

Dane dotyczące ilości selektywnie odebranych odpadów mogłyby być bilansowane po upływie każdego roku i w oparciu o ten wynik naliczana byłaby opłata za gospodarowanie odpadami. Opłata ta w przypadku uzyskania założonych wyników selektywnej zbiórki byłaby naliczana w wysokości podstawowej, natomiast w przypadku nie uzyskania założonych wskaźników w wysokości podwyższonej. Niestety zastosowanie takiego rozwiązania w warunkach polskich wydaje się nierealne.

Trzeba też wziąć pod uwagę, że powszechnie obowiązujące przepisy prawa nie dają podstaw do określania przez gminy granic, których przekroczenie powodowałoby uznanie, że odpady zbierane są w sposób selektywny lub nie. W tym względzie obowiązuje definicja zawarta w art. 3 ust. 3 pkt 15a **ustawy o odpadach**, zgodnie z którą pod pojęciem selektywnego zbierania rozumie się: „zbieranie, w ramach którego dany strumień odpadów, w celu ułatwienia określonego sposobu przetwarzania, obejmuje jedynie rodzaje odpadów charakteryzujące się takimi samymi właściwościami i takim samym charakterem;”. Podkreślić jednak należy, że art. 9e ust. 2 **ucpg** zakazuje mieszania odpadów zbieranych selektywnie z odpadami zmieszanymi, zaś art. 9f nakłada na odbierających odpady obowiązek informowania organów gminy o przypadkach mieszania odpadów zbieranych selektywnie. Praktycznie więc z art. 9f wynika – dla odbierających odpady - obowiązek kontroli czy mieszkańcy zbierają odpady selektywnie czy też nie. Jeżeli nie zostanie stwierdzone mieszanie odpadów, to nie ma też przesłanek do twierdzenia, że skoro z danej nieruchomości nie zabrano któregoś z odpadów zbieranych selektywnie, to w tej nieruchomości nie prowadzi się selektywnej zbiórki.

### **Selektywna zbiórka realizowana przez właścicieli nieruchomości**

Ustawodawca w art.3 ust.2 pkt.5 oraz w art.4 ust.2 pkt 1 lit.a w sposób jednoznaczny określił jakie frakcje odpadów komunalnych mają być zbierane selektywnie. Nie zostały w tych przepisach wymienione tekstylia, odpady z utrzymania higieny osobistej, drewno, które można potraktować jako frakcję odpadów z budów i remontów oraz opakowania z drewna. Opakowania po substancjach niebezpiecznych a więc farbach i lakierach, klejach, lekarstwach, środkach ochrony roślin można potraktować jako komunalne odpady niebezpieczne, podobnie jak substancje niebezpieczne, które mogą być używane w gospodarstwach domowych, zaś folie służące do przykrycia przydomowych upraw można zaliczyć do odpadów z tworzyw sztucznych. Jak wynika z danych dotyczących morfologii odpadów komunalnych, w właściciele nieruchomości mogą w ramach „selekcji u źródła” selektywnie zebrać od 80% masy wytworzonych odpadów na wsi do 92% tejże masy w

miastach. Z masy odpadów selektywnie zbieranych na wsi około 17% winno być zawiezione przez mieszkańców do PSZOKów i 63% może być odbierane w całości lub częściowo z domów. W mieście do PSZOKów winno trafiać około 12%, zaś odbieranych selektywnie w całości lub części winno być około 80%. Jeżeli te 63 – 80% wagi odpadów podzielimy na frakcje to okazuje się, że selektywna zbiórka jest bardzo droga. Należy więc upraszczać sposób jej realizacji odbierając osobno frakcję bio i pozostałe odpady lub też obligując mieszkańców do przekazywania pozostałych wyselekcjonowanych odpadów do PSZOKów by w ten sposób zminimalizować koszty odbioru i transportu selektywnego.

### **Lokalizacja i funkcje gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów.**

Wydaje się, że podstawową funkcją punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych będzie umożliwienie mieszkańcom przekazania do niego w dowolnym terminie przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytej odzieży, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz zużytych opon, a także odpadów zielonych. Niezależnie od tych funkcji, punkt winien być przygotowany do odbioru pozostałych frakcji odpadów, których selektywne zbieranie jest obowiązkowe, a więc papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła, opakowań wielomateriałowych, odpadów ulegających biodegradacji w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji. Punkt realizujący wszystkie wymienione funkcje winien być w gminie jeden, natomiast analizując koszty selektywnego odbioru i transportu wyżej wymienionych odpadów, których selektywne zbieranie jest obowiązkowe, warto w zależności od rodzaju zabudowy i gęstości zaludnienia rozważyć czy wykorzystanie systemu EKO AB nie okaże się z punktu widzenia kosztów i efektów, lepsze.

Nie ulega wątpliwości, że prowadzenie opisanych wyżej punktów można w drodze bezprzetargowej powierzyć firmie komunalnej stanowiącej własność gminy, co dla firmy, która nie może stanąć do przetargu – zakład budżetowy lub firmy, która przetarg przegrała, może okazać się zbawienne.

### **Korzystanie z kompostowników**

Żaden z powszechnie obowiązujących przepisów nie wyklucza możliwości korzystania z kompostowników, zaś same kompostowniki mieszczą się w zakresie wyrażenia „pojemniki na odpady”. Mało tego, w KPGO 2014 wręcz zachęca się do tego. Rozporządzenie w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji zobowiązuje gminy do

rozliczenia się z ilości odpadów ulegających biodegradacji przekazanych do składowania, a więc Kompostowniki pomagają w osiągnięciu wskaźników. Z drugiej strony artykuł 13 ust. 2 pkt 2 ustawy o odpadach wprost stanowi o kompostowaniu przez osoby fizyczne „na potrzeby własne”. Z kolei z art. 3 ust. 2 pkt 15 ustawy o odpadach zalicza ten proces do recyklingu. Dalej, w myśl art. 14 ust. 6, pkt 4 lit. d) ustawy o odpadach kompostowanie jest efektem uprzedniego selektywnego zbierania odpadów biodegradowalnych. Kompostowanie mieści się w procesach odzysku – R3.

Kalkulacja kosztów wskazuje na to, że dopuszczenie na obszarach wiejskich korzystania z kompostowników obniży koszty unieszkodliwiania o około 23% co daje kwotę około 2,83 zł/M/m-c, a więc jest to kwota istotna. Z drugiej strony we właściwy sposób stosowane kompostowniki pozwolą na łatwiejsze aniżeli w przypadku selektywnej zbiórki, indywidualnego odbierania i przekazywania do regionalnej instalacji, uzyskanie wskaźników ograniczenia masy składowanych odpadów ulegających biodegradacji. Pamiętać należy jednak o tym, że nie wszędzie one mogą być stosowane. Mało tego, pamiętać trzeba o wymogach technicznych jakie one winny spełniać oraz o zasadach ich eksploatacji.

### **Możliwości zastosowania różnych rozwiązań organizacyjnych obsługi administracyjnej systemu gospodarowania odpadami komunalnymi**

Obsługa administracyjna systemu może być realizowana przez pracowników urzędu gminy/związku, którzy będą pracowali jako pracownicy jednego z wydziałów/referatów gminy. W większych gminach zadania te mogą być realizowane przez jednostkę lub zakład budżetowy. Możliwe jest także realizowanie tych zadań przez podmiot KSH specjalnie do tego celu powołany. Wreszcie możliwe jest wyłonienie w drodze przetargu firmy, która podejmie się zarządzania systemem (do podpisywania decyzji jej szef może być upoważniony przez radę w drodze uchwały – takie rozwiązanie niektórzy kwestionują).

### **Jakie kryteria stosować celem podziału obszaru gminy lub związku na sektory - *Uchwała w sprawie podziału obszaru gminy na sektory***

Zgodnie z art. 6d ust. 2 *ucpg*, sektory wyznacza się między innymi ze względu na gęstość zaludnienia. Mogłoby to wskazywać, iż sektory powinny być wyznaczane dla terenów o jednakowej gęstości zaludnienia co w warunkach polskich zazwyczaj jest nierealne.

Tymczasem podział obszaru gminy/związku na sektory winien być dokonywany z uwzględnieniem wielu uwarunkowań. Po pierwsze,

należy rozważyć ilu potencjalnych operatorów spełniających oczekiwane przez gminę/związek wymagania, posiadających wystarczający potencjał, funkcjonuje na lokalnym/regionalnym rynku. Rzecz w tym by zwłaszcza w pierwszym przetargu, dać wszystkim liczącym się na rynku przedsiębiorcom szansę wygrania jednego z przetargów. Kolejnym elementem tej układanki jest wielkość gminy, wymogi ustawowe oraz potencjał przedsiębiorstw. Z punktu widzenia gminy sektory powinny mieć wielkość tylko nieco większą od minimum bowiem wówczas, w przypadku rozwiązania jednej z umów, można w sposób stosunkowo łatwy powierzyć wykonywanie obowiązków w zakresie odbierania odpadów kolejnej z firm, która na terenie gminy pełni funkcje operatorskie. Z kolei z ekonomicznego punktu widzenia sektory winny być możliwie duże.

**Czy objąć zorganizowanym przez gminę systemem odbierania odpadów nieruchomości niezamieszkałe - *Uchwała w sprawie przejęcia od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, obowiązków w zakresie odbierania odpadów komunalnych (uchwała o kluczowym znaczeniu).***

W sytuacji podjęcia przez radę gminy/zgromadzenie związku uchwały w sprawie przejęcia obowiązku zorganizowania odbioru odpadów z nieruchomości niezamieszkałych **system gospodarowania odpadami komunalnymi funkcjonowałby w jednolity sposób** w odniesieniu do wszystkich nieruchomości, niezależnie od klasyfikacji zastosowanej w ustawie o utrzymaniu czystości.

Dzięki temu **zapewniona zostałaby** tak oczekiwana przez ustawodawcę **szczelność systemu**.

Mało tego, odpady z każdej małej nieruchomości, która jest zamieszkiwana oraz prowadzona jest w niej jakakolwiek działalność gospodarcza **zaczęłyby trafiać do dwu pojemników co dotąd nie ma miejsca**. W sposób istotny **wpłynęłoby to na wysokość opłaty uiszczanej przez właścicieli nieruchomości**.

Dzięki temu, że odpady pochodzące na przykład ze sklepów mają inny aniżeli pochodzące z domostw skład, zdecydowanie **łatwiej byłoby gminom wywiązać się ze wskaźników odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych** bowiem *odpady opakowaniowe będące odpadami komunalnymi, jeśli są zbierane selektywnie lub występują jako zmieszane odpady opakowaniowe, klasyfikuje się w podgrupie 15 01, a nie w 20 01 i dalej odpady komunalne segregowane i gromadzone selektywnie klasyfikuje się jako 20 01 z wyłączeniem opakowań klasyfikowanych jako 15 01.*<sup>40</sup>

Dalej, mając na uwadze fakt, że na każdej nieruchomości w jakikolwiek sposób użytkowanej przez człowieka powstają odpady,

---

<sup>40</sup> Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów.

choćby przez to, że na ogół ma on zwyczaj śmiecić, np. rzucać na ziemię niedopałki papierosów, należy **wycenić koszty utrzymania na nich czystości**; przykłady to: nieruchomości rolne, na których rolnicy porzucają opakowania po środkach ochrony roślin czy butelki po wodzie do picia, parkingi, których pilnują zatrudnieni pracownicy, place zabaw, które sprzątają gminy, boiska, drogi i zaśmiecone pobocza tych dróg, lasy zaśmiecone przez korzystających z ich przestrzeni, zbiorniki wodne i wody płynące wraz z brzegami, na których lokuje się wiele niepotrzebnych sprzętów domowych, itp. Należy te koszty określić objętością kubła jaki ich właściciele winni posiadać uzależniając ją od powierzchni, ilości miejsc, liczby pracowników, itp.

Nieruchomości, w których ludzie zamieszkują czasowo winny być traktowane tak samo jak zamieszkałe. Odnosząc się do art. 25 Kodeksu cywilnego uznaje się pogląd, że są to nieruchomości niezamieszkałe, natomiast art.6k ust.2 pkt.4 dotyczący ustalania stawek dla nieruchomości zamieszkałych lub też o funkcji mieszanej mówi o przypadkach, w których właściciele nieruchomości wytwarzają odpady nieregularnie, co wskazywałoby na możliwość traktowania ich jako takich. Niestety taka interpretacja jest nie do obrony.

Wniosek stąd, że aby zorganizowanym przez gminę system odbierania odpadów komunalnych objąć:

- domy na terenach rodzinnych ogrodów działkowych, poza tymi w których mieszkańcy są zameldowani
- domy do zamieszkania sezonowego,
- szpitale, hotele i hostele,
- sanatoria, schroniska, bursy, domy studenckie należy podjąć omawianą uchwałę.

Niezależnie od tego czy uchwała taka zostanie podjęta, wszystkie zagadnienia związane z obowiązkiem posiadania odpowiedniej wielkości pojemników na odpady **winny być uregulowane w Regulaminie utrzymania czystości**.

### **Zalety i wady każdego z czterech sposobów naliczania wysokości opłaty**

Ustawodawca w znowelizowanej 1 lipca 2011 roku *Ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* przewidział, do wyboru dla rady gminy, cztery metody ustalania wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Oto one wg zapisów ustawy:

Art. 6j.

1. W przypadku nieruchomości, o której mowa w art. 6c ust. 1, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn:

- 1) liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość, albo
- 2) ilości zużytej wody z danej nieruchomości, albo

3) powierzchni lokalu mieszkalnego

– oraz stawki opłaty ustalonej na podstawie art. 6k ust. 1.

2. W przypadku nieruchomości, o której mowa w art. 6c ust. 1, rada gminy może uchwalić jedną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od gospodarstwa domowego.

Tyle ustawa. Teraz rozważyć należałoby jaki charakter ma ta opłata, a więc czy jest to opłata za wykonaną na zlecenie gminy usługę, w związku z czym mamy do czynienia z taryfą podobną do tej przewidzianej *Ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* czy też nie.

Nie ulega wątpliwości, że w przypadku poboru wody z wodociągu mamy zakup określonego towaru w ilości, która wynika z wskazań wodomierza, w cenie określonej taryfą. Co do zasady ilość odprowadzanych ścieków równa jest ilości pobranej wody, w związku z czym koszty ich odprowadzania również są wyliczane na podstawie wskazań licznika poboru wody. W przypadku jego braku przedsiębiorstwo sięga do rozporządzenia określającego normy zużycia wody w odniesieniu do jednej zamieszkałej osoby. Ponieważ sytuacje, w których sieć wodociągowa jest nieopomiarowana należą już do wyjątków, przedsiębiorstwa nie mają większych problemów z rozliczaniem swoich usług. Warto tutaj zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt związany z dostarczaniem wody i odprowadzaniem ścieków. Otóż woda jest niezbędna do życia, jej dostarczanie jest zadaniem własnym gmin, jednak budowa sieci musi być uzasadniona ekonomicznie, stąd w każdej gminie występują enklawy, do których nie doprowadzono i nie przewiduje się doprowadzenia wodociągu, dlatego właściciel nieruchomości musi sam zadbać o budowę własnego ujęcia wody. Sytuacje takie są dość powszechne na przykład na obszarach górskich. Wiele nieruchomości, zwłaszcza takich na których prowadzona jest działalność gospodarcza lub rolniczych również jest wyposażona we własne ujęcia wody. Spowodowane to jest względami ekonomicznymi lub brakiem komunalnej sieci wodociągowej. Istotne jest to, że właściciel nieruchomości może lecz nie musi korzystać z sieci wodociągowej. W przypadku sieci kanalizacyjnej może z niej nie korzystać tylko w określonych sytuacjach.

W przypadku odpadów komunalnych mamy do czynienia z inną sytuacją. Odpady te powstają w gospodarstwach domowych, w wyniku funkcjonowania części biurowych i mieszkalnych w firmach oraz wszędzie tam gdzie przebywa człowiek i pozostawia po sobie odpady związane z pobytem, nie z produkcją lub częścią usług. Zamieszkujący gospodarstwo domowe i inni wymienieni wyżej wytwarzają je wyrzucając nieużytą część zakupionych towarów, usuwając ich opakowania, lub usuwając materiały czy przedmioty niepotrzebne, nieużywane albo niezdatne już do użytkowania. Ich morfologia obejmuje co najmniej kilkanaście podstawowych frakcji, których część można sprzedać, natomiast pozostałe muszą zostać przetworzone lub unieszkodliwione poprzez składowanie, co z kolei



rodzi koszty, których wysokość znacznie przewyższa wpływy ze sprzedaży. A więc wytwarzający odpady jest w sytuacji producenta, który musi dopłacić do tego by wytworzone przez niego towary, które nie mają nabywcy, zostały przetworzone lub unieszkodliwione. Sytuacja byłaby zupełnie inna gdyby w sposób prawidłowy funkcjonowały zapisy *ustawy z dnia 11 maja 2001 o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (uopgo)*, bowiem idea jej polega na tym by podmiot wprowadzający na rynek opakowania zapewnił ich recykling i pokrycie kosztów zbiórki. Niestety do gmin trafiają kwoty rzędu 20 - 50 zł/Mg zebranych selektywnie odpadów co stanowi nikły promil faktycznych kosztów prowadzenia selektywnej zbiórki. Poziom kosztów selektywnego odbioru odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych, ich recyklingu i unieszkodliwienia powoduje, iż nie wszyscy skłonni są je ponosić. Na obszarach wiejskich nie wszyscy przyjmują do wiadomości fakt wytwarzania przez siebie odpadów, a niemal każdy kwestionuje ich ilość. Stąd konieczność wprowadzenia obligatoryjnej opłaty przypisanej do nieruchomości. Mówi o tym art. 6h ustawy - *właściciele nieruchomości, o których mowa w art. 6c, są obowiązani ponosić na rzecz gminy, na terenie której są położone ich nieruchomości, opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.*

Niejednorodność strumienia odpadów powoduje ogromne trudności pomiaru ich ilości przekazywanych przez właścicieli nieruchomości bowiem właściwe stosowanie miary objętościowej jest możliwe przy uwzględnieniu stopnia zagęszczenia odpadów w pojemnikach, zaś wagowej jest drogie za względu na potrzebne urządzenia i czas, ponadto dokładne wyliczenie kosztów odbierania, transportu, przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów pochodzących z jednego konkretnego gospodarstwa domowego wymagałoby odrębnego traktowania różnych ich frakcji co w sposób niewspółmierny do efektów zwielokrotniałoby koszty tych operacji.

Reasumując, zastosowanie taryf do naliczania wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wydaje się nie tylko niecelowe, ale nawet niemożliwe. Jeśli spojrzymy na jej charakter przez pryzmat zapisów Konstytucji RP, opłata posiada cechy daniny publicznej, art.84 Konstytucji RP mówi - *każdy jest obowiązany do ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków, określonych w ustawie*, zaś art. 168 - *jednostki samorządu terytorialnego mają prawo ustalania wysokości podatków i opłat lokalnych w zakresie określonym w ustawie*, jednocześnie posiada ona wszelkie cechy opłaty lokalnej. Wniosek stąd, że opłata ta nie stanowi taryfowej stawki za wykonaną usługę, lecz jest opłatą lokalną, której sposób obliczania zależy od decyzji rady gminy. Jak wiadomo ustawodawca przewidział jej egzekwowanie w oparciu o przepisy *Ordynacji podatkowej* i przypisał ją do nieruchomości.

W przypadku nieruchomości zamieszkałych uzależnił jej wysokość od ilości osób mieszkających na jej terenie przez określony czas. Gdy

zmienia się ilość osób zamieszkujących nieruchomość, jej właściciel ma obowiązek zgłosić ten fakt gminie wypełniając i składając w terminie dwóch tygodni od nastąpienia zmiany, zaktualizowaną deklarację. Należy spodziewać się, że po upływie pewnego czasu od chwili wdrożenia nowych przepisów właściciele nieruchomości będą kilkakrotnie w ciągu roku zmieniać swoje deklaracje, w których obliczać będą wysokość należnej gminie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Sytuacje takie będą miały miejsce na przykład po rozpoczęciu i zakończeniu roku szkolnego czy też akademickiego gdy z powodu wyjazdu młodzieży do szkół czy też na studia zmieni się ilość osób zamieszkujących nieruchomość. Podobnie będzie wówczas gdy właściciel nieruchomości z rodziną będzie wyjeżdżał na dłuższe wakacje na przykład do domu letniego położonego w innej gminie. Mając na uwadze przyjętą przez ustawodawcę metodykę ustalania wysokości opłaty opartą na liczbie osób faktycznie zamieszkujących nieruchomość, przyjęcie pierwszego z zapisanych w ustawie sposobów jej obliczania wydaje się być najbardziej naturalne. Problem jednak w tym, że rozwiązanie, wydawałoby się oczywiste będzie sprawiało wiele trudności. Właściciele nieruchomości mają obowiązek wpisać w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ilość osób faktycznie zamieszkujących nieruchomość. Możliwość gminy w zakresie udowodnienia komukolwiek, że wpisał nieprawdę bowiem zaniżył tę ilość, są niewielkie bowiem fakt zameldowania nie będzie stanowił wystarczającego dowodu, z kolei wiele osób zamieszkuje nieruchomości bez dopełnienia obowiązku meldunkowego, a więc faktycznie mieszkająca ich ilość będzie wyższa aniżeli zameldowanych. Mało tego, jak podano do publicznej wiadomości obowiązek meldunkowy w nieodległej perspektywie zostanie zniesiony. Najwięcej trudności z tego powodu będą miały gminy licznie odwiedzane przez odpoczywających lub turystów, w których właściciele dysponują pokojami na wynajem. Stąd właśnie konieczność uwzględnienia w uchwale określającej wzór deklaracji wykazu dokumentów potwierdzających dane zawarte w tejże deklaracji. Dokumentami takimi mogą być faktury za pobór wody i odprowadzanie ścieków, które pozwalają na obliczenie średniej ilości mieszkających w danym okresie w oparciu o normy zużycia wody, przy czym trzeba mieć świadomość, że ilość wody zużywanej w jednostce czasu przez jedną osobę jest dość mocno zróżnicowana z wielu powodów, np. zamożności, nawyków wynikających z tradycji, miejsca zamieszkania i związanego z tym dostępu do zbiorników wodnych, itp. Funkcję tę pełnić mogą też księgi meldunkowe gości odwiedzających gospodarstwo, oczywiście pod warunkiem, że są rzetelnie prowadzone. Danymi służącymi weryfikacji zapisów złożonych deklaracji mogą być dostępne w zasobach gminy informacje dotyczące powierzchni użytkowej nieruchomości podlegającej opodatkowaniu, informacje z rejestru działalności gospodarczej, informacje ze zweryfikowanej ewidencji gruntów i

budynków, wreszcie aktualne ortofotomapy pozwalające na wykrycie niezgodności pomiędzy mapami zasadniczymi i stanem faktycznym. Pomocne w prowadzeniu weryfikacji będą też dane dostępne w zasobach informacyjnych prowadzonych przez inne podmioty, np. GUS, KRS, starostwo powiatowe. W tym kontekście łatwo zauważyć jak ważną rolę odgrywać będzie, stworzona na potrzeby zarządzania systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, ewidencja nieruchomości.

Dla nieruchomości zamieszkałych możliwy jest wybór drugiej metody czyli oparcie obliczania wysokości opłaty o ilość zużytej wody. Pociągałoby to za sobą konieczność znacznie częstszego zmieniania zapisów deklaracji bowiem ilość zużywanej w gospodarstwie domowym wody zazwyczaj różni się każdego miesiąca. Wystarczy tygodniowy wyjazd lub uroczystość rodzinna z udziałem kilkunastu gości. Oczekiwanie od właścicieli nieruchomości nieustannego korygowania wysokości opłaty obliczonej w deklaracji jest niewykonalne. Jedynym realnym do zastosowania sposobem korzystania z tego rozwiązania wydaje się być obliczanie wysokości opłaty na podstawie średniego miesięcznego zużycia wody w roku minionym co z kolei może być kwestionowane w kontekście obowiązujących zapisów ustawy. Poza tym nietrudno zakwestionować zasadę odpowiedniości zużycia wody i ilości wytwarzanych odpadów. Warto zwrócić tutaj uwagę na jeden z problemów, chodzi o wodę zużywaną dla potrzeb podlewania ogródka przydomowego. Aby go rozwiązać należałoby przebudować wewnętrzną sieć wodociągową i zamontować drugi wodomierz. Mało tego, w każdej gminie istnieją gospodarstwa pozbawione dostępu do gminnej sieci wodociągowej lub jej opomiarowania, w takiej sytuacji wracamy do norm zużycia wody i ilości zamieszkałych osób. W tym kontekście uczynienie podstawą obliczania należnej gminie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ilości zużytej wody nie jest dobrym rozwiązaniem. Ilość tak, jak wskazano wyżej, może stanowić podstawę, która i tak może być kwestionowana, do weryfikacji ilości osób zamieszkujących nieruchomość.

Trzecia metoda to oparcie obliczania wysokości opłaty o powierzchnię lokalu mieszkalnego. Pierwszym pytaniem jakie nasuwa się podczas rozważania możliwości zastosowania tego rozwiązania jest kwestia definicji powierzchni lokalu mieszkalnego, więcej na ten temat dalej w pkt. 6.5.2. Pojęcie to nie jest zdefiniowane w żadnym akcie prawnym. Wniosek stąd taki, że rada gminy musiałaby to uczynić w treści uchwały. Jedyną, niezaprzeczalnie ogromną zaletą wyboru tej metody jest możliwość obrony przed organami odwoławczymi prawidłowości naliczenia wysokości opłaty przez gminę w wydanej decyzji w sytuacji gdy treść złożonej przez właściciela nieruchomości deklaracji została zakwestionowana. Jeśliby gmina ten aspekt uznała za najważniejszy, należałoby przyjąć tę właśnie metodę. Niestety posiada ona inne wady, które ją dyskwalifikują. Najważniejsza

polega na przyjęciu, iż ilość wytwarzanych przez zamieszkujących nieruchomości odpadów jest wprost proporcjonalna do jej powierzchni, co w gruncie rzeczy jest absurdalne bowiem częste są sytuacje zamieszkiwania w dużym domu dwóch osób i odwrotnie w małym mieszkaniu socjalnym licznej rodziny. Kolejna, to trudność różnicowania wysokości opłaty w zależności od ilości osób zamieszkujących nieruchomości. Jedyne co można to na pewien okres zakwalifikować nieruchomości jako niezamieszkałą. Tymczasem ustawodawca, w sposób nie ulegający wątpliwości, obligując właściciela nieruchomości do złożenia zweryfikowanej deklaracji w sytuacji zmiany danych, faktycznie uzależnił wysokość opłaty od ilości zamieszkujących nieruchomości w danym okresie czasu, osób. Powierzchnia mieszkalna zmienia się tylko w sytuacji rozbudowy lub przebudowy domu i ma ona raczej związek z poziomem zamożności, aniżeli ilością faktycznie zamieszkujących nieruchomości osób.

Opłata od gospodarstwa domowego – to czwarta metoda. Ten sposób ukształtowania wysokości opłaty jest niewątpliwie najprostszy do rozliczania i prawdopodobnie powodowałby najmniej odwołań od decyzji jeśli takie musiałyby być wydawane. Niemniej na samym początku rozważań nad nim rodzi się pytanie o definicję gospodarstwa domowego i w konsekwencji o relacje pomiędzy gospodarstwem domowym i nieruchomością. Czy mieszkający w domu jednorodzinnym stanowią gospodarstwo domowe? Przecież mamy do czynienia z rodzinami wielopokoleniowymi mieszkającymi w jednym domu lub nawet mieszkaniu. Z drugiej strony kilka rodzin powstałych wskutek zawarcia związków małżeńskich przez rodzeństwo, może mieszkać pod jednym dachem. Czy samotna matka mieszkająca z dorosłym synem stanowią dwa gospodarstwa domowe? Pytań możnaby mnożyć. Definiując to pojęcie należałoby skorzystać z innych przepisów prawa cywilnego. Także w tym przypadku pojawiają się wątpliwości i zastrzeżenia, które zostały sformułowane podczas analizowania poprzedniej metody. Kolejny problem stanowi tutaj odejście od zasady leżącej u podstaw formułowania założeń do ustawy, bowiem nikt inny jak człowiek jest odpowiedzialny za wytwarzanie odpadów. Wobec tego rozwiązanie takie możliwe byłoby do zastosowania wyłącznie w gminach rolniczych o bardzo jednorodnej zabudowie i strukturze ludnościowej.

Uchwałą, w której rada gminy dokonuje wyboru metody ustalenia wysokości opłaty zawiera także stawkę opłaty ustaloną w odniesieniu do mieszkańca, jednostki objętościowej wody, jednostki powierzchni mieszkalnej lub gospodarstwa domowego. Dalej, niezależnie od tego czy gmina podejmie uchwałę w oparciu o art. 6c. ust. 2 - rada gminy może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowić o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne - czy też nie, musi ustalić stawkę

opłaty dla różnej wielkości pojemników, musi także zróżnicować wysokość opłaty dla tych, którzy prowadzą selektywną zbiórkę i tych którzy tego nie czynią, zgodnie z treścią art. 6k ust.3 - *rada gminy określi niższe stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny*. W związku z tym rodzi się pytanie czy konieczne jest podjęcie uchwały o odbieraniu odpadów z nieruchomości niezamieszkałych by móc wymagać od właścicieli nieruchomości mieszanych naliczenia wysokości opłaty z uwzględnieniem pojemników, w które muszą wyposażyć nieruchomość prowadzący działalność gospodarczą. Logika wskazywałaby na to, że nie ma takiej konieczności bowiem trudno dzielić nieruchomość i wymagać by niezależnie od odbioru z niej odpadów komunalnych wytworzonych przez mieszkańców, były na mocy umowy podpisanej przez tegoż właściciela nieruchomości odbierane odpady komunalne wytworzone w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej. Opinie prawne są jednak w tej kwestii odmienne co wskazuje na mało precyzyjne sformułowanie zapisów ustawy i konieczność ustalenia wykładni w oparciu o orzecznictwo.

Wracając do kwestii rozróżnienia właścicieli segregujących odpady i nie czyniących tego w praktyce eksploatacji systemu dokonanie go i wydanie decyzji z zastosowaniem stawki wyższej będzie niesłychanie trudne. Szerzej o tym w pkt 5.9.

Konkludując rozważania dotyczące wyboru metody ustalania wysokości opłaty należy stwierdzić, że żadna z metod nie jest doskonała jednak rekomendować należy tę pierwszą opartą o ilość zamieszkujących nieruchomość osób wraz z możliwie szerokim kompletem dokumentów potwierdzających dane zawarte w deklaracji.

**Kwestia terminów, częstotliwości i trybu uiszczania opłat -  
*Uchwała w sprawie terminów, częstotliwości i trybu uiszczania  
opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi*  
(uchwała, której znaczenie jest duże ze społecznego punktu widzenia)**

Zanim zostanie podjęta decyzja w sprawie terminów, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty, należy rozważyć kwestię relacji wysokości tej opłaty do poziomu dochodów przeciętnej rodziny zamieszkującej gminę oraz do wysokości innych obciążeń mieszkańców. Otóż w wielu gminach wysokość łącznego zobowiązania podatkowego nie przekracza kwoty 100 – 120 zł/rok. Wysokość opłat za pobór wody z gminnego wodociągu 20 – 30 zł/m-c. Tymczasem opłata za odbiór odpadów może wynosić 30 – 45 zł/m-c. Mając na uwadze jej wysokość warto dopuścić uiszczanie opłaty w cyklu miesięcznym, chociaż z punktu widzenia łatwości obsługi tych zobowiązań najwygodniej byłoby zachować terminy i częstotliwość taką jak w

przypadku podatku od nieruchomości. Warto także z tymi częstotliwościami zsynchronizować terminy płatności wobec operatora. Jest to o tyle istotne, że **będą gminy, dla których wydatkowanie pieniędzy na ten cel w cyklu miesięcznym przy opłatach uiszczanych w cyklu kwartalnym może okazać się niemożliwe.**

Mając na uwadze najprawdopodobniej comiesięczny termin uiszczania opłat operatorowi należy termin płatności opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości za kolejne okresy zsynchronizować z terminami płatności faktur wystawianych przez operatora. Dzięki temu rola budżetu jako bufora dla tych należności zostanie zminimalizowana.

Jeśli idzie o tryb uiszczania opłat, należy dopuścić wszystkie dopuszczalne prawem formy, a więc płatności realizowane poprzez przelewy bankowe – ważne by każdy z właścicieli znał swój indywidualny numer konta wirtualnego, wpłaty do kasy urzędu, wpłaty wyznaczonemu uchwałą rady gminy inkasentowi.

## Ważne zapisy Regulaminu utrzymania czystości

Rozdział ...

### Wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości

§ ...

**Wprowadza się wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujące:**

1. **Prowadzenie selektywnego zbierania<sup>41</sup> i odbierania** odpadów komunalnych, w związku z czym ustala się:
  - 1) **obowiązek wyposażenia nieruchomości** w opisane w niniejszym Regulaminie w **Rozdziale ...., pojemniki i worki** służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywanie tych pojemników w odpowiednim<sup>42</sup> stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym (art.5 ust.1 pkt.1 **ucpg**);
  - 2) **obowiązek przyłączenia nieruchomości** do sieci kanalizacyjnej (art.5 ust.1 pkt.2 **ucpg**) w terminie 12 miesięcy od dnia<sup>43</sup>:
    - a) wejścia w życie **Regulaminu**, przy sieci istniejącej,
    - b) przekazania jej do eksploatacji, przy sieci nowowwybudowanej

---

<sup>41</sup> **Zbieranie odpadów** – rozumie się przez to **każde działanie**, w szczególności umieszczanie w pojemnikach, segregowanie i magazynowanie odpadów, które **ma na celu przygotowanie ich do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania**<sup>41</sup> (Art.3 ust.3 pkt.23 ustawy **o odpadach** (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.)).

**Selektywne zbieranie** – rozumie się przez to zbieranie, w ramach którego dany strumień odpadów, w celu ułatwienia określonego sposobu przetwarzania, obejmuje jedynie rodzaje odpadów charakteryzujące się takimi samymi właściwościami i takim samym charakterem (art.3 ust.3 pkt.15a ustawy **o odpadach** (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.)).

<sup>42</sup> Należy zdefiniować co to znaczy, a więc **obowiązek mycia i dezynfekcji** co najmniej raz na pół roku, przy czym mycie może stanowić **jedną z usług dodatkowych** świadczonych przez gminę na rzecz mieszkańców podobnie jak wyposażenie nieruchomości w pojemniki i worki

<sup>43</sup> Zapisy takie funkcjonują w niektórych dotąd obowiązujących regulaminach; brak określenia terminu przyłączenia będzie powodował, że zapis taki można interpretować jako zobowiązanie do natychmiastowego przyłączenia co często będzie nierealne lub da możliwość odkładania przyłączenia na dowolnie długi okres czasu co będzie powodowało niemożność uzyskania tzw. efektu ekologicznego

o ile nieruchomość nie została wcześniej wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków (art.5 ust.1 pkt.2 **ucpg**) spełniająca wymagania określone w przepisach odrębnych;

3) przy braku sieci kanalizacyjnej **obowiązek gromadzenia nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych** (art.5 ust.1 pkt.3a **ucpg**) lub oczyszczania poprzez przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych(art.5 ust.1 pkt.2 **ucpg**), jeżeli zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo decyzja o warunkach zabudowy dopuszczają takie rozwiązanie;

4) **obowiązek zbierania powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych** (art.5 ust.1 pkt.3 **ucpg**) zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie, **polegający na:**

a) prowadzeniu **selektywnego zbierania** i przekazywaniu przedsiębiorcy odpadów komunalnych, w sposób opisany w niniejszym **Regulaminie w § ...;**

b) **zbieraniu odpadów nie podlegających selektywnemu zbieraniu** do pojemników o wielkości i liczbie uzależnionej od liczby mieszkańców nieruchomości / ilości zużywanej wody / powierzchni lokalu mieszkalnego w sposób opisany w niniejszym **Regulaminie w Rozdziale ....;**

c) **systematycznym, w taki sposób by nie zalegały, zbieraniu i uprzątnięciu odpadów** z powierzchni nieruchomości zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę i wnętrza budynków;

d) **zamiataniu, grabieniu, zmywaniu**, itp., zanieczyszczeń z **powierzchni nieruchomości** zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę mającym na celu utrzymanie ich należytego stanu sanitarno – higienicznego<sup>44</sup>;

e) **zamiataniu, zmywaniu, malowaniu**<sup>45</sup>, itp., zanieczyszczeń z powierzchni posadzek, podłóg, ścian i stropów **przeznaczonych do wspólnego użytkowania** pomieszczeń budynków wielolokalowych, np. sieni, korytarzy, piwnic, klatek schodowych, wind, studzienek okien piwnicznych, zsypów na odpady, rur spustowych, rynien z kratkami do czyszczenia, a tym samym utrzymywanie ich należytego stanu sanitarno-higienicznego;

f) **usuwaniu** ze ścian budynków, ogrodzeń i innych obiektów oraz budowli, ogłoszeń, plakatów, napisów, rysunków itp., nieaktualnych już lub umieszczonych tam bez zachowania trybu przewidzianego przepisami, w tym prawa miejscowego, a więc także **miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;**

g) utrzymywaniu czystości poprzez **zamiatanie i uprzątnięcie odpadów** na placach, drogach publicznych w ich **linach rozgraniczających**, ciągach pieszo – jezdnych, drogach rowerowych, przystankach, torowiskach, w przepustach, przejściach, pod mostami i wiaduktami **w granicach działek, na których obiekty te są zlokalizowane;**

---

<sup>44</sup> **Ten zapis jak i następne mogą być kwestionowane przez organy kontrolne i odwoławcze pomimo tego, że niewątpliwie służą utrzymaniu czystości, powodem jest nadzwyczaj ograniczone upoważnienie ustawowe mówiące wyłącznie o prowadzeniu we wskazanym zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów**

<sup>45</sup> Niżej przytoczono uzasadnienie wyroku, z którym autorowi trudno się zgodzić, bowiem obowiązek utrzymania czystości poprzez usuwanie zanieczyszczeń dotyczy przede wszystkim nieruchomości właściciela i w tym punkcie regulaminu został zapisany, zaś obowiązek zamiatania części nieruchomości przeznaczonych dla użytku publicznego został zawarty w dalszej części, stąd propozycję takiego zapisu pozostawiono

IV SA/Po 583/10 - Wyrok WSA w Poznaniu

„ Wykroczeniem poza ustawowe upoważnienie jest nakazanie właścicielom nieruchomości oraz użytkownikom lokali w § 4 pkt 12 Uchwały, usuwania zanieczyszczeń z powierzchni ścian i stropów przeznaczonych do wspólnego użytkowania pomieszczeń budynków wielolokalowych, np. sieni, korytarzy, piwnic, klatek schodowych, wind, studzienek okien piwnicznych, rur spustowych, rynien z kratkami do czyszczenia. Ustawodawca w żaden sposób nie upoważnia rady gminy do wprowadzania tego rodzaju ograniczeń w korzystaniu z ustawowego prawa własności, stanowiąc jedynie w art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy o utrzymaniu czystości, o obowiązku uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń, ograniczając ten wymóg tylko do nieruchomości służących do użytku publicznego (art. 5 ust. 1 pkt 4 ucpg).

- h) **zbieraniu i uprzątnięciu odpadów** pozostawionych na skwerach, trawnikach, rondach i innych przestrzeniach publicznych;
- i) **zbieraniu i uprzątnięciu odpadów** pozostawionych na obszarach **nieruchomości** rolnych, leśnych, pokrytych wodami;
- j) **niezwłocznym zbieraniu i usuwaniu z terenu nieruchomości materiału rozbiórkowego i resztek materiałów budowlanych**, powstałych w wyniku budów i remontów lokali oraz budynków.
- k) **zbieraniu i usuwaniu** po przeprowadzeniu zabiegów związanych z pielęgnacją i utrzymywaniem estetycznego wyglądu ogrodów jordanowskich, terenów zielonych, ogrodów, kwietników, klombów – **wszelkich powstałych w związku z tym odpadów**;
- l) **corocznej wymianie zużytego piasku w piaskownicach** zlokalizowanych na terenach publicznie dostępnych<sup>46</sup>;
- m) **utrzymywaniu w czystości nieruchomości niezabudowanych, nie będących rolnymi**, ani obszarami chronionymi w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 **o ochronie przyrody**, ani obszarami **leśnymi**, ani gruntami pod **wodami**, ani obszarami, na których **wydobywane są kopaliny, poprzez regularne wykaszanie ich pokrycia roślinnością do wysokości maksimum 15 cm**<sup>47</sup>;
- n) **przekazywaniu** odpadów zebranych selektywnie i pozostałych zmieszanych przedsiębiorcy w terminach wyznaczonych **harmonogramem** dostarczającym raz do roku właścicielom nieruchomości oraz dysponującym lokalem przez gminę/związek gmin<sup>48</sup>;
- o) **przekazywaniu** odpadów zebranych selektywnie do najbliższego **punktu selektywnego zbierania odpadów** w sytuacji gdy ich przekazanie w terminie wyznaczonym harmonogramem jest niemożliwe;
- p) **rezygnacji**, zgodnie z zapisami **ustawy, z indywidualnego wywożenia i wysypywania odpadów stałych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych**, przez właścicieli nieruchomości<sup>49</sup>;
- 5) **obowiązek realizowania innych czynności warunkujących możliwość zbierania odpadów komunalnych i utrzymania czystości i porządku**, polegający na:
- a) **umieszczeniu w budynkach** wielolokalowych, w pobliżu wejścia, **tablic zawierających dane adresowe właściciela lub zarządcy, oraz numery telefonów alarmowych**<sup>50</sup>;
- b) **utrzymywaniu rowów melioracyjnych i odwadniających** przy drogach i torach w stanie drożności i wykoszenia<sup>51</sup>;
- c) **utrzymywaniu skarp nasypów i wykopów**, poprowadzonych wzdłuż ciągów komunikacyjnych w stanie wykoszonym;
- d) **pielęgnacji i utrzymywaniu estetycznego wyglądu** ogrodów jordanowskich, terenów zielonych, ogrodów, kwietników, klombów;
- e) **umieszczeniu**, w razie potrzeby, **plakatów, reklam, ogłoszeń, nekrologów** na **urządzeniach do tego celu przeznaczonych**;
- f) **umieszczeniu na terenach publicznie dostępnych**, a więc w parkach, na targowiskach, placach zabaw, itp., **regulaminów korzystania z nich**;

<sup>46</sup> Zapis adresowany do samorządów dotyczący raczej problematyki sanitarno – epidemiologicznej aniżeli czystościowej, również może być kwestionowany pomimo jego zasadności.

<sup>47</sup> Zapis istotny wobec działek, które stanowią lokatę kapitału i czekają na odpowiedni czas by mogły zostać sprzedane, również do zakwestionowania.

<sup>48</sup> **Harmonogram winny opracować gminy/związki gmin; powinien on Stanowić element SIWZ**

<sup>49</sup> Zapis istotny wobec faktu stosowania takich praktyk w wielu gminach wiejskich

<sup>50</sup> *informacje te potrzebne są między innymi Straży Miejskiej w przypadkach gdy konieczna jest jej interwencja; uwaga! informowanie o tym kto zarządza nieruchomością w celach reklamowych może być oprotestowane przez właściciela i wówczas zgodnie z Kodeksem Etyki Zarządcy nie wolno tej informacji upubliczniać; konieczność korzystania przez Straż Miejską wyłącznie z danych będących w gestii miasta stanowiłoby zbyt dużą niedogodność*

<sup>51</sup> **Zapis ten i następane wyraźnie wykraczają poza ustawowe upoważnienie pomimo ich realnej wagi, pozostaje pytanie jak sobie z tego rodzaju problemami radzić.**



- g) **nie dopuszczaniu do malowania**, np. graffiti **poza wyznaczonymi do tego celu ścianami**;
- h) **wyprowadzaniu psów i innych zwierząt domowych na tereny do tego celu dopuszczone** wyłączając m. inn. place zabaw dzieci i tereny przeznaczone do uprawiania sportu;
- i) **nie dopuszczaniu do zakopywania poza instalacjami odpadów** oraz poza grzebowiskami, padłych zwierząt ;
- 6) **obowiązek uwzględniania** w trakcie **zbierania powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych i zabiegów związanych z utrzymaniem czystości i porządku, innych przepisów** obligujących do:
- a) **postępowania z odpadami innymi niż komunalne**, powstającymi na terenie nieruchomości w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z zasadami przewidzianymi w **ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach** (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.)<sup>52</sup>;
- b) **oddzielnego gromadzenia nieczystości ciekłych** w postaci ścieków bytowych **oraz gnojówki i gnojowicy**, w przypadku prowadzenia działalności rolniczo – hodowlanej, którą należy wykorzystywać zgodnie z zapisami **ustawy z dnia 10 lipca 2007 o nawozach i nawożeniu**;<sup>53</sup>
- c) **stosowania oraz gromadzenia obornika i płynnych odchodów zwierzęcych** na terenie gospodarstwa rolnego w miejscach spełniających wymogi przepisów **ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu**;
- d) **usuwania i przekazywania do punktu zbierania, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 20 stycznia 2005 o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji**<sup>54</sup>, z terenu nieruchomości wraków pojazdów mechanicznych oraz odpadów z pojazdów;
- e) **postoju i parkowania pojazdów mechanicznych na drogach publicznych, wyłącznie w miejscach do tego przeznaczonych**, a więc nie tam gdzie to jest zabronione przepisami ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - **Prawo o ruchu drogowym** (Dz.U. 1997 nr 98 poz. 602)<sup>55</sup>

---

<sup>52</sup> **Zapis ten i następne mają umocowanie ustawowe jednak wykraczają poza upoważnienie ucpg, pozostaje więc pytanie w jaki sposób dotrzeć do mieszkańców z informacjami na ten temat? Może poprzez załączniki do regulaminu utrzymania czystości?**

<sup>53</sup> **Art. 25.**

1. Gnojówkę i gnojowicę przechowuje się wyłącznie w szczelnych zbiornikach o pojemności umożliwiającej gromadzenie co najmniej 4-miesięcznej produkcji tego nawozu. Zbiorniki te powinny być zbiornikami zamkniętymi, w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 2004

r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.2)) dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie.

<sup>54</sup> Art.3 pkt. 6) pojeździe wycofanym z eksploatacji – rozumie się przez to pojazd stanowiący odpad w rozumieniu przepisów o odpadach;

Art. 5.

1. Zbieranie pojazdów wycofanych z eksploatacji mogą prowadzić wyłącznie przedsiębiorcy prowadzący punkty zbierania pojazdów i przedsiębiorcy prowadzący stacje demontażu.

2. Demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji może być prowadzony wyłącznie w stacjach demontażu.

<sup>55</sup> art. 49 ust 2 *Prawa o ruchu drogowym: Zabrania się postoju:*

1) *w miejscu utrudniającym wjazd lub wyjazd, w szczególności do i z bramy, garażu, parkingu lub wnęki postojowej;*

2) *w miejscu utrudniającym dostęp do innego prawidłowo zaparkowanego pojazdu lub wyjazd tego pojazdu;*

3) *przed i za przejazdem kolejowym, po obu stronach drogi, na odcinku od przejazdu kolejowego do słupka wskaźnikowego z jedną kreską;*

4) *w strefie zamieszkania (obszar obejmujący drogi publiczne lub inne drogi, na którym obowiązują szczególne zasady ruchu drogowego, a wjazdy i wyjazdy oznaczone są odpowiednimi znakami drogowymi) w innym miejscu niż wyznaczone w tym celu;*

5) *na obszarze zabudowanym, pojazdu lub zespołu pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 16 t lub o długości przekraczającej 12 m, poza wyznaczonymi w tym celu parkingami.*

- f) **nie pozostawiania pojazdów** bez tablic rejestracyjnych lub pojazdów, których stan wskazuje na to, że nie są używane (art.50a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - **Prawo o ruchu drogowym** (Dz.U. 1997 nr 98 poz. 602)<sup>56</sup>
- g) **nie używania pojazdu w sposób powodujący uciążliwości** związane z nadmierną emisją spalin<sup>57</sup>(art.60 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - **Prawo o ruchu drogowym** (Dz.U. 1997 nr 98 poz 602)
- h) **utrzymywania odłogowanych dla poprawy żyzności nieruchomości rolnych w stanie ugoru** czarnego lub zajętego<sup>58</sup> zgodnie z wymogami **Kodeksu dobrej praktyki rolniczej**;
- i) **utrzymywania stanowiących łąki i pastwiska nieruchomości rolnych** zgodnie z wymogami **Kodeksu dobrej praktyki rolniczej**
- j) **zajmowania pasa drogowego** (chodniki, pobocza, jezdnie, rowy przydrożne) celem składowania odpadów lub materiałów budowlanych oraz **wykonywania podłączeń do kanalizacji deszczowej wyłącznie po uzyskaniu wymaganej zgody** zarządcy drogi zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 marca 1985 r. **o drogach publicznych** (j. t. Dz.U. z 2004r. Nr 204, poz.2086 z późn. zm.);
- k) **dokonywania zmian naturalnego ukształtowania terenu w sposób zgodny z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska** (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.).
- l) **likwidowania śliskości** na drogach publicznych, ulicach, placach w okresie mrozów i opadów śnieżnych, zgodnie z wymogami art.4 pkt.20 oraz art.20 pkt.4 **ustawy z dnia 21 marca 1985 o drogach publicznych** (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz.115 z późn. zm.), przy użyciu piasku środków chemicznych nie działającymi szkodliwie na tereny zieleni oraz drzewa, zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 października 2005 **w sprawie rodzajów i warunków stosowania środków, jakie mogą być używane na drogach publicznych ulicach i placach** ( Dz. U. z 2005 r. Nr 230 poz. 1960);
- m) **stosowania środków chemicznych nieszkodliwych dla środowiska dla usunięcia śniegu i lodu z terenu nieruchomości zgodnie z zapisami** Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 października 2005 **w sprawie rodzajów i warunków stosowania środków, jakie mogą być używane na drogach publicznych ulicach i placach** ( Dz. U. z 2005 r. Nr 230 poz. 1960) ;

---

Szczególnie ważne są tutaj znaki: strefa ograniczonego postoju znak B-39; znak B-5 zakaz wjazdu samochodów o określonej masie

W kontekście problematyki utrzymania porządku i czystości istotne jest to w szczególności w odniesieniu do takich pojazdów jak: samochody ciężarowe o masie całkowitej powyżej 3,5 t, ciągniki siodłowe, ciągniki balastowe, autobusy, traktory, przyczepy i naczepy

<sup>56</sup> Art. 50a.

1. Pojazd pozostawiony bez tablic rejestracyjnych lub pojazd, którego stan wskazuje na to, że nie jest używany, może zostać usunięty z drogi przez straż gminną lub Policję na koszt właściciela lub posiadacza.

2. Pojazd usunięty w trybie określonym w ust. 1, nieodebrany na wezwanie gminy przez uprawnioną osobę w terminie 6 miesięcy od dnia usunięcia, uznaje się za porzucony z zamiarem wyzbycia się. Pojazd ten przechodzi na własność gminy z mocy ustawy.

<sup>57</sup> Art. 60 ust.2

Zabrania się kierującemu:

- 1) oddalania się od pojazdu, gdy silnik jest w ruchu;
- 2) używania pojazdu w sposób powodujący uciążliwości związane z nadmierną emisją spalin do środowiska lub nadmiernym hałasem;
- 3) pozostawiania pracującego silnika podczas postoju na obszarze zabudowanym; nie dotyczy to pojazdu wykonującego czynności na drodze;
- 4) ciągnięcia za pojazdem osoby na nartach, sankach, wrotkach lub innym podobnym urządzeniu;
- 5) używania opon z umieszczonymi w nich na trwałe elementami przeciślizgowymi.

<sup>58</sup> ugór czarny - teren nieobsiany przez określony czas w celu odchwaszczenia lub wzrostu żyzności; ugór zajęty - obsiany roślinami o krótkiej wegetacji, część okresu ugorowania przeznaczają się na uprawę roślin motylkowych, które po przyoraniu przywracają glebie żyzność; pole nie uprawiane od końca żniw do połowy czerwca nosi nazwę ugoru świętojańskiego

- n) **uprzątnięcia**, poprzez ich usuwanie, nawisów (sopli) z okapów, rynien i innych części nieruchomości, realizując w ten sposób zapisy mówiące o ochronie uzasadnionych interesów osób trzecich, §2 pkt.7 **Rozporządzenia** Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 sierpnia 1999 r. **w sprawie warunków technicznych użytkowania budynków mieszkalnych** (Dz. U. z 1999r. Nr 74 poz. 836 z późn. zm.) ;
- o) **oznaczenia nieruchomości**, zgodnie z treścią art.47b ust.1 ustawy z dnia 17 maja 1989 **Prawo geodezyjne i kartograficzne** (Dz. U. z 2010r. Nr 193 poz.1287), przez umieszczenie w widocznym z ulicy miejscu numeru porządkowego nieruchomości oraz zadbanie o jego estetyczny i czytelny wygląd;
- p) **zgłaszania Straży Gminnej, Policji lub najbliższemu schronisku dla zwierząt** faktu zauważenia bezdomnego zwierzęcia domowego lub gospodarskiego, zwierzęcia podejrzanego o wściekliznę<sup>59</sup> albo zwierzęcia, które jest ofiarą wypadku drogowego (ustawa z dnia 16 września 2011 **o ochronie zwierząt** (Dz.U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 z późn. zm.).
- q) **niszczenia produktów roślinnych** w związku z podejrzeniem lub wystąpieniem organizmów kwarantannowych, zgodnie z zapisami art.8 ust.1 pkt1b **ustawy z dnia 18 grudnia 2003 o ochronie roślin** (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849 z późn. zm.) ;
- r) **spalania pozostałości roślinnych** zgodnie z zapisami art.13 ust 3 **ustawy o odpadach**<sup>60</sup> (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.);
- s) **spalania innych odpadów w tym komunalnych** wyłącznie zgodnie z zapisami art.13 ust 4 **ustawy o odpadach**<sup>61</sup> (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.);
- t) **nie dopuszczania do niszczenia lub uszkodzania** obiektów małej architektury, urządzeń wyposażenia placów zabaw, pojemników do zbierania odpadów, obiektów przeznaczonych do umieszczania reklam i ogłoszeń, urządzeń stanowiących elementy infrastruktury komunalnej, np. sygnalizacji świetlnej, barier drogowych, poręczy, hydrantów, transformatorów, rozdzielni, linii energetycznych, telekomunikacyjnych, wiat przystanków, roślinności, deptania trawników oraz zieleńców (ustawa z dnia 20 maja 1971 r. **Kodeks wykroczeń** (Dz.U. 1971 nr 12 poz. 114 z późn. zm.);
- u) **nie dopuszczania do umieszczania na pniach drzew** afiszy, reklam, nekrologów, ogłoszeń, itp. **przybitych gwoździami** (ustawa z dnia 20 maja 1971 r. **Kodeks wykroczeń** (Dz.U. 1971 nr 12 poz. 114 z późn. zm.);
- v) **rezygnacji z wylewania nieczystości ciekłych poza** wyznaczonymi do tego celu **stacjami zlewnymi** (ustawa z dnia 18 lipca 2001 **Prawo wodne** (Dz. U. z 2005r. Nr 239 poz. 2019 z późn. zm));
- w) **zaprzestania wykorzystywania nieczynnych studni kopanych do gromadzenia odpadów, nieczystości ciekłych** i wód opadowych spływających z powierzchni dachów, podjazdów, itp.( ustawa z dnia 18 lipca 2001 **Prawo wodne** (Dz. U. z 2005r. Nr 239 poz. 2019 z późn. zm));
- x) **nie dopuszczania do zasypywania rowów przydrożnych** służących odprowadzaniu wód deszczowych (ustawa z dnia 21 marca 1985 **o drogach publicznych** (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz.115 z późn. zm.)) ;

<sup>59</sup> Art. 9a. Osoba, która napotka porzuconego psa lub kota, w szczególności pozostawionego na uwięzi, ma obowiązek powiadomić o tym najbliższe schronisko dla zwierząt, straż gminną lub Policję

<sup>60</sup> art.13 ust. 3. Dopuszcza się spalanie zgromadzonych pozostałości roślinnych poza instalacjami i urządzeniami, jeżeli na terenie gminy nie jest prowadzone selektywne zbieranie lub odbieranie odpadów ulegających biodegradacji, a ich spalanie nie narusza odrębnych przepisów

<sup>61</sup> art.13 ust.4. Jeżeli spalanie odpadów ze względów bezpieczeństwa jest niemożliwe w instalacjach lub urządzeniach przeznaczonych do tego celu, marszałek województwa może zezwolić na spalanie poza instalacjami lub urządzeniami, określając w drodze decyzji miejsce spalania, ilość odpadów, warunki spalania danego rodzaju odpadu oraz czas obowiązywania tej decyzji

- y) **wykonywania przepustów** na rowach lub **ich kanalizowaniu** wyłącznie po **uzyskaniu zgody** zarządcy drogi, spółki wodnej lub zarządu melioracji (ustawa z dnia 21 marca 1985 **o drogach publicznych** (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz.115 z późn. zm.), ustawa z dnia 18 lipca 2001 **Prawo wodne** (Dz. U. z 2005r. Nr 239 poz. 2019 z późn. zm));
2. **Uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń** z chodników polegające na:
- 1) **uprzątnięciu niezwłocznie po opadach: błota, śniegu, lodu z powierzchni chodników, a także części nieruchomości pełniących funkcje komunikacyjne**, np. podwórzy, przejść, bram, itp. (przy czym należy to realizować w sposób nie zakłócający ruchu pieszych i pojazdów), oraz posypanie piaskiem chodnika; uprzątnięte błoto, śnieg, lód należy złożyć na skraju chodnika, tak by mogły je sprzątnąć służby utrzymujące w stanie czystości jezdnię;
  - 2) **uprzątnięciu** z miejsc i w sposób jak wyżej, piasku i soli stanowiących pozostałość po zabiegach związanych z zimowym utrzymaniem dróg;
3. **Do obowiązków właściciela nieruchomości, zgodnie z treścią art.5 ust.1 pkt.4 ucpq, należy** - uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, przy czym za taki chodnik uznaje się wydzieloną część drogi publicznej służącą dla ruchu pieszego położoną bezpośrednio przy granicy nieruchomości; właściciel nieruchomości nie jest obowiązany do uprzątnięcia chodnika, na którym jest dopuszczony płatny postój lub parkowanie pojazdów samochodowych;
4. **Mycie nadwozi pojazdów samochodowych poza myjniami dozwolone jest wyłącznie** w następujących miejscach:
- 1) na terenie nieruchomości nie służącej do użytku publicznego tylko pod warunkiem, że wykonywane jest to utwardzonej ich części przy pomocy środków ulegających biodegradacji, a powstające ścieki odprowadzane są do kanalizacji sanitarnej lub gromadzone w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, w szczególności ścieki takie nie mogą być odprowadzane bezpośrednio do zbiorników wodnych lub do ziemi,
  - 2) na terenach służących do użytku publicznego tylko w miejscach do tego przygotowanych i specjalnie oznaczonych;
5. **Naprawy pojazdów samochodowych poza warsztatami naprawczymi dozwolone są wyłącznie** w następujących miejscach:
- 1) **na terenie nieruchomości właściciela w odniesieniu do drobnych napraw, należących do właściciela nieruchomości, pojazdów mechanicznych** polegających na wymianie kół, świec zapłonowych, żarówek, uzupełnianiu płynów, regulacjach w sytuacji gdy nie są one uciążliwe dla właścicieli sąsiednich nieruchomości, a powstające odpady są gromadzone w sposób umożliwiający ich **usunięcie zgodnie z przepisami ustawy;**

#### §.....

**Ustala się następujące zasady w zakresie prowadzenia selektywnego zbierania i odbierania odpadów.**

- 1) **W pojemniki i worki** do prowadzenia selektywnej zbiórki właściciele nieruchomości zaopatrują się sami (art.5 ust.1 pkt.1 ucpq); mogą oni w tym zakresie skorzystać z usługi dodatkowej świadczonej przez gminę;
- 2) Właściciel nieruchomości ma obowiązek umieścić je w **miejscach gromadzenia odpadów komunalnych** spełniających wymagania § 22 i § 23 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. **w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** ( Dz. U. 2002.75.690 );
- 3) Prowadzenie selektywnego zbierania następujących **frakcji odpadów** komunalnych: **papieru i tektury** (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.), **metal, tworzywa sztuczne, szkła** i odpadów opakowaniowych ze szkła **w podziale** na szkło **bezbarwne i kolorowe, opakowań wielomateriałowych** jest obowiązkowe na **obszarach zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej oznaczonych na załączonej**

**mapie kolorem zielonym oraz nieruchomościach niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne<sup>62</sup>;**

4) Na obszarach **zabudowy śródmiejskiej i wielorodzinnej**, oznaczonych na załączonej mapie odpowiednio **kolorem brązowym i czerwonym**, obowiązkowe jest **odrębne zbieranie** i odbieranie papieru i tektury, metali, tworzyw sztucznych i opakowań wielomateriałowych do **worka koloru brązowego**, natomiast szkła bezbarwnego i kolorowego **do worka koloru szarego**;

5) Prowadzenie selektywnego zbierania **bioodpadów w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji, a także odpadów zielonych z ogrodów i parków** jest **obowiązkowe we wszystkich rodzajach zabudowy i wszystkich rodzajach nieruchomości**, z tym, że **w zabudowie zagrodowej i jednorodzinnej** w sytuacji gdy nieruchomość posiada powierzchnię minimum **1000 m<sup>2</sup>**, właściciele nieruchomości mogą korzystać z przydomowego kompostownika pod warunkiem, że jego wielkość pozwala na **co najmniej roczny okres przetrzymania** w nim kompostowanego materiału przekładanego warstwą gleby i dojrzałego kompostu; pozostali właściciele nieruchomości przekazują operatorowi/przedsiębiorcy odpady ulegające biodegradacji w workach koloru **fioletowego<sup>63</sup>**;

6) Właściciel nieruchomości, aby móc prowadzić selektywną zbiórkę **bioodpadów do własnego kompostownika, ma obowiązek zarejestrować go** w gminie/związku gmin i podpisać zobowiązanie, że będzie realizował obowiązek w sposób zgodny z zasadami oraz wykorzystywał uzyskany materiał dla własnych potrzeb lub przekazywał do wykorzystania operatorowi/przedsiębiorcy;

7) **Gmina przekaze** właścicielowi podpisującemu zobowiązanie **materiały informacyjne dotyczące technologii kompostowania**;

8) Odpady ulegające biodegradacji **pochodzące z przyciętych lub ściętych krzewów i drzew nie mogą być kompostowane w przydomowym kompostowniku**, należy je przekazać operatorowi/przedsiębiorcy w sposób taki jak opisano w pkt.20; operator/przedsiębiorca ma obowiązek w ramach zryczałtowanej opłaty odebrać wyłącznie odpady pochodzące z nieruchomości o powierzchni nie większej niż (średnia powierzchnia nieruchomości zabudowanej domem jednorodzinny w gminie)..... m<sup>2</sup>; odpady nie spełniające tego kryterium operator/przedsiębiorca ma obowiązek odebrać za **dotatkową opłatą, której wysokość określona została na podstawie deklaracji określona w decyzji wydanej przez wójta/burmistrza** na podstawie uchwały podjętej na mocy **art.6r ust.4 ucpg**;

9) Przeznaczone do selektywnego zebrania **opakowania po żywności** i inne, które uległy zabrudzeniu, **należy przed złożeniem do worka umyć**;

10) Z odpadów opakowaniowych posiadających **zakrętki należy je odkręcić**; można je **ponownie nakręcić po zgnieceniu**, tak by zachowały zmniejszoną objętość;

11) Opróżnione opakowania należy, jeśli rodzaj materiału na to pozwala, **trwale zgnieść przed złożeniem do worka**;

12) Selektywnie zebrane **odpady przekazywane są operatorowi/przedsiębiorcy w workach, które należy zamknąć przy pomocy dostarczonej przez gminę/związek gmin taśmy klejącej z nadrukiem zawierającym kod kreskowy** w jednoznaczny sposób identyfikujący właściciela nieruchomości; odpady te są następnie ważone, a ich waga jest rejestrowana na **indywidualnych kontaktach rozliczeniowych celem zgodnego z zapisami ustawy różnicowania wysokości opłat** za odpady przekazane jako zmieszane i selektywnie zebrane<sup>64</sup>;

<sup>62</sup> Opisane w tym miejscu zasady dotyczą wariantu, w którym każda z frakcji odbierana jest osobno natomiast gminy, zmuszone do oszczędności, będą organizowały tę część systemu w sposób możliwie uproszczony ograniczając się do np. frakcji bio, opakowań i reszty zmieszanych odpadów.

<sup>63</sup> Możliwość użycia kompostownika winna być obwarowana dodatkowymi wymogami dotyczącymi jego lokalizacji w odpowiedniej odległości od płotu oraz zobowiązaniem do właściwej jego eksploatacji potwierdzonym w deklaracji.

<sup>64</sup> Prowadzenie szczegółowej rejestracji przekazanych operatorowi ilości odpadów zebranych selektywnie i/lub zmieszanych w warunkach polskich będzie zbyt drogie; z drugiej strony jego efektywność będzie uwarunkowana trybem życia mieszkańców bowiem nawet udokumentowana badaniami znajomość ilości i struktury odpadów wytwarzanych przez statystycznego mieszkańca w konkretnej sytuacji może zostać w łatwy sposób podważona.

- 13) Na obszarze zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej odpady zebrane selektywnie **odbierane są przez** operatora sprzed nieruchomości; właściciel ma obowiązek **w terminie określonym harmonogramem wystawić je przed wejście na teren nieruchomości lub pozostawić otwartym ogrodzone miejsce dostępne z ulicy**; na obszarach górskich, na których dojazd samochodu odbierającego odpady do położonych wysoko nieruchomości nie jest możliwy, ich właściciele mają obowiązek odpady zebrane selektywnie jak i zmieszane w wyznaczonych terminach **zwieźć do wyznaczonego miejsca położonego przy drodze**, którą porusza się samochód operatora/przedsiębiorcy;
- 14) Na obszarach zabudowy śródmiejskiej i wielorodzinnej odpady zebrane selektywnie odbierane są przez operatora/przedsiębiorcę **z zabezpieczonych pomieszczeń lub przeznaczonych na ten cel ogrodzonych miejsc zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie budynków**; dysponujący lokalem mają obowiązek, podobnie jak właściciele nieruchomości, **zamknąć worki przy pomocy dostarczonej przez gminę/związek gmin taśmy klejącej z nadrukiem zawierającym kod kreskowy** w jednoznaczny sposób ich identyfikujący; dysponujący lokalem mają obowiązek systematycznie wstawiać je tam, zaś **właściciel nieruchomości udostępnia wejście operatorowi, który odbiera odpady**<sup>65</sup>;
- 15) Gmina/związek gmin rozlicza się z właścicielem nieruchomości, jednak dla celów poprawnego jego rozliczenia z dysponującymi lokalami, dostarcza mu informacje o ilościach odpadów zebranych i przekazanych selektywnie przez **dysponujących lokalami**;<sup>66</sup>
- 16) Prowadzenie selektywnego zbierania powstających w gospodarstwach domowych i nieruchomościach niezamieszkałych:: **przeterminowanych leków i chemikaliów** w tym farb, rozpuszczalników, olejów odpadowych, itd., **zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w tym wszelkiego rodzaju lamp żarowych, halogenowych, świetlówek, innego sprzętu będącego na wyposażeniu gospodarstw domowych, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlano-remontowych i rozbiórkowych, zużytych opon, tekstyliów w tym ubrań**<sup>67</sup> oraz powstających w rodzinnych gospodarstwach rolnych opakowań po środkach ochrony roślin i nawozach jest **obowiązkowe we wszystkich rodzajach zabudowy**;
- 17) Wymienione w pkt.16 odpady należy również **opatrzyć naklejką zaopatrzoną w kod kreskowy**; można je przekazywać operatorowi cztery/sześć razy do roku w terminach określonych harmonogramem w sposób taki sam jak w przypadku pozostałych odpadów zebranych i odbieranych selektywnie lub dostarczać w dowolnych terminach do najbliższego punktu selektywnego zbierania odpadów<sup>68</sup>;
- 18) **Odpady niebezpieczne z grupy wymienionych w pkt.16 należy gromadzić, a także przygotować do odbioru, w taki sposób aby uniemożliwić lub ograniczyć dostęp osób trzecich**<sup>69</sup>;

---

<sup>65</sup> Zejście z rejestracją na poziom dysponującego lokalem nie wynika z zapisów ustawy lecz z indywidualnego podejścia do mających obowiązek segregacji. W zabudowie śródmiejskiej możliwe jest wykorzystanie systemu EKO AB i zobowiązanie mieszkańców do dostarczania tam wszystkich frakcji odpadów zebranych selektywnie. Dzięki takiemu zabiegowi możliwe jest zorganizowanie przetargu wyłącznie na odbiór odpadów zmieszanych.

<sup>66</sup> Zapis ten może być wykorzystany w przypadku gdy zarządca nieruchomości, np. spółdzielnia mieszkaniowa lub wspólnota chcą rozliczać dysponujących lokalami, którymi zarządzają indywidualnie

<sup>67</sup> Przedsiębiorcy, którzy zazwyczaj pod szyldem PCK stawiają na ulicach pojemniki na używaną odzież, w ocenie autora nie mają prawa tego robić bowiem nie mają zezwoleń i nie spełniają wymogów ustawy odnośnie wymagań stawianych przedsiębiorcom; mało tego powodują, że przedsiębiorcy którzy odbierając odpady komunalne w oparciu o zezwolenia, nie odbierają, zgodnie z zapisami ustawy, wszystkich frakcji. Ta sama uwaga dotyczy wszystkich przedsiębiorców, którzy próbują zajmować się określonymi frakcjami. Przedsiębiorcy tacy mogą po podpisaniu stosownych umów, współpracować z tymi, którzy mają zezwolenia i odbierają wszystkie frakcje.

<sup>68</sup> Odbieranie opisanych w tym miejscu odpadów sprzed nieruchomości może w wielu gminach okazać się zbyt drogie, pozostanie wówczas odbieranie ich wyłącznie w PSZOKach

<sup>69</sup> Odbierać je należy wyłącznie w PSZOKach

19) **Odpady wielkogabarytowe** wystawiane są, tak jak pozostałe selektywnie zbierane, **bez umieszczania ich w workach; pozostałe** wymienione w pkt.16 **należy wkładać do worków bezbarwnych, przezroczystych**, tak by możliwa była identyfikacja ich zawartości;

20) W sytuacji gdy odpady budowlano-remontowe i rozbiórkowe lub odpady zielone wytworzone na skutek zabiegów pielęgnacyjnych ogrodów, dla ich przekazania muszą zostać załadowane do większego pojemnika, **właściciel nieruchomości/dysponujący lokalem ma obowiązek odpowiednio wcześniej zamówić taki pojemnik u operatora, który z kolei ma obowiązek podstawić go w terminie 48 godzin;**

21) **Przedsiębiorca ma obowiązek w ramach zryczałtowanej opłaty odebrać wyłącznie te odpady budowlano-remontowe i rozbiórkowe, które powstały w wyniku prowadzenia drobnych robót nie wymagających pozwolenia na budowę ani zgłoszenia zamiaru prowadzenia robót do starosty;** odpady nie spełniające tego warunku przedsiębiorca ma obowiązek odebrać za dodatkową opłatą, której wysokość określona została w uchwale podjętej na mocy **art.6r ust.4 ustawy<sup>70</sup>;**

22) Wszelkie frakcje odpadów komunalnych zebrane selektywnie, **których przekazanie operatorowi w terminach określonych harmonogramem było niemożliwe, należy przekazać do gminnego punktu selektywnego zbierania odpadów<sup>71</sup>;** punkt ten przyjmuje odpady na zasadach opisanych wyżej, a więc poza niektórymi odpadami budowlano – remontowymi, nieodpłatnie; do punktu odpady należy dowieźć własnym transportem; informacje dotyczące lokalizacji punktu oraz godzin jego funkcjonowania dostępne są na stronie internetowej .....

23) **Zebrane w wyniku sprzątnięcia chodników liście** pochodzące z drzew rosnących wzdłuż ulicy należy zebrać do worków dostarczonych przez operatora/przedsiębiorstwo komunalne i zgromadzić na chodniku w miejscu nie utrudniającym korzystania z niego; **worki te ma obowiązek odebrać operator/ przedsiębiorstwo komunalne na koszt gminy/związku gmin.**

#### § .....

**Ustala się następującą częstotliwość w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i osadników oczyszczalni przydomowych:**

1) Opróżnianie zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych odbywa się na podstawie **zamówienia właściciela nieruchomości**, złożonego do operatora/przedsiębiorcy, z którym podpisał umowę; zamówienie **musi być zrealizowane w okresie 2 dni od złożenia;**

2) **Częstotliwość opróżniania** z nieczystości ciekłych zbiorników bezodpływowych wynika z ich **pojemności.**

3) **Częstotliwość opróżniania** z osadów ściekowych zbiorników oczyszczalni przydomowych wynika z ich **instrukcji eksploatacji.**

#### § .....

**Ustala się następującą częstotliwość odbioru odpadów komunalnych z terenu nieruchomości i terenów przeznaczonych do użytku publicznego:**

1) z obszarów zabudowy **zagrodowej i jednorodzinnej:**

a) odpady zmieszane – **co dwa tygodnie<sup>72</sup>;**

b) zbierane selektywnie papier i tektura, szkło bezbarwne i kolorowe, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe – **co dwa tygodnie każda z wymienionych frakcji osobno<sup>73</sup>;**

<sup>70</sup> **Odrębnym, wcale niełatwym do rozwiązania problemem, jest sposób potwierdzania przez przedsiębiorcę faktu odebrania odpadów w przewidzianym harmonogramem terminie oraz sposób kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie dopełniania obowiązku selekcji. Kwestie te winny zostać opisane zarówno w regulaminie jak w SIWZ i winny być odzwierciedlone w systemie informatycznym wspomagającym zarządzanie systemem**

<sup>71</sup> Sugeruje się by zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny był odbierany również przez te punkty.

<sup>72</sup> Cyklu miesięcznego może nie uzgodnić powiatowy inspektor sanitarny

- c) bioodpady – **co tydzień**;
  - d) pozostałe zbierane selektywnie wymienione w §... pkt.16 – **co kwartał**;
- 2) z obszarów zabudowy **wielorodzinnej**:
- a) odpady zmieszane – **dwa razy w tygodniu**;
  - b) zbierane selektywnie papier i tektura, szkło białe i kolorowe, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe – **co tydzień osobno szkło białe i kolorowe oraz pozostałe frakcje**;
  - c) bioodpady – **co tydzień**;
  - d) pozostałe zbierane selektywnie wymienione w §4 pkt.16 – **co miesiąc**;
- 3) z obszarów zabudowy **śródmiejskiej, budynków zamieszkania zbiorowego, budynków użyteczności publicznej**:
- a) odpady zmieszane – **trzy razy w tygodniu**;
  - b) zbierane selektywnie papier i tektura, szkło białe i kolorowe, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe – **co tydzień osobno szkło białe i kolorowe oraz pozostałe frakcje**;
  - c) bioodpady – **dwa razy w tygodniu**;
  - d) pozostałe zbierane selektywnie wymienione w §4 pkt.16 – **co miesiąc**;
- 4) z budynków rekreacji indywidualnej i obszarów **zabudowy rekreacyjnej**:
- a) odpady zmieszane – **w sezonie co dwa tygodnie**;
  - b) zbierane selektywnie papier i tektura, szkło bezbarwne i kolorowe, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe – **w sezonie co dwa tygodnie osobno szkło białe i kolorowe oraz pozostałe frakcje**;
  - c) bioodpady – **w sezonie co dwa tygodnie**;
  - d) pozostałe zbierane selektywnie wymienione w §4 pkt.16 – **dwa razy do roku w połowie i na końcu sezonu**;
- 5) z nieruchomości, na których prowadzona jest działalność gastronomiczna, hotelarska, medyczna, weterynaryjna:
- a) odpady zmieszane – **trzy razy w tygodniu**;
  - b) zbierane selektywnie papier i tektura, szkło białe i kolorowe, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe – **co tydzień osobno szkło białe i kolorowe oraz pozostałe frakcje**;
  - c) bioodpady – **dwa razy w tygodniu**;
  - d) pozostałe zbierane selektywnie wymienione w §4 pkt.16 – **co miesiąc**;
- 6) opróżnianie koszy ulicznych oraz parków, przystanków i peronów następuje **dwa razy w tygodniu**;
- 7) opróżnianie pojemników przeznaczonych na selektywną zbiórkę opakowań, stojących na **terenach przeznaczonych do użytku publicznego** następuje **co dwa tygodnie**;

#### § .....

**Ustala się następujące zasady pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości:**

- 1) Operatorzy/przedsiębiorcy odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości muszą w zakresie bazy transportowej, wyposażenia w pojazdy specjalistyczne i uniwersalne oraz przestrzegania standardów sanitarnych spełniać wymogi opisane w **Rozporządzeniu w sprawie wymagań technicznych jakie powinien spełniać podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości wydanym na mocy zapisów art.9d ust.2 ustawy;**<sup>74</sup>
- 2) Pojazdy asenizacyjne muszą spełniać wymogi zapisane w **Rozporządzeniu wydanym na mocy zapisów art.2 ust.2 ustawy określającym wymagania dla pojazdów asenizacyjnych.**<sup>75</sup>

<sup>73</sup> Częstotliwość odbierania odpadów selektywnie zbieranych musi być możliwie jak najniższa ze względu na ich ilość jaką można odebrać z gospodarstwa domowego i związane z tym koszty, więcej w pkt 11.3.

<sup>74</sup> Odniesienie do projektu Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2.5.2012 r.

w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

<sup>75</sup> Odniesienie do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie szczegółowego

sposobu określania wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w



- 3)) **Zanieczyszczenia** powstające w wyniku załadunku i transportu odpadów komunalnych oraz nieczystości płynnych pracownicy operatora/przedsiębiorcy **mają obowiązek natychmiast usunąć**;
- 4) Operator/przedsiębiorca ma obowiązek tak zorganizować odbiór i transport odpadów oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych, aby **nie zagrażały one bezpieczeństwu ruchu drogowego** i odbywały się **według tras i w terminach wyznaczonych harmonogramem**;
- 5) **Właściciele pojazdów** mechanicznych parkujących na drodze dojazdowej do nieruchomości, w wyznaczonym harmonogramem dniu odbioru odpadów **mają obowiązek usunąć lub przestawić je w taki sposób by nie utrudniać przejazdu i ładowania zawartości pojemników lub worków na samochód operatora/przedsiębiorcy**;
- 6) Odbiór odpadów oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych, a także oczyszczalni przydomowych **mogą odbywać się w godzinach od 6.00 do 22.00** w dni robocze i w godzinach **od 8.00 do 14.00** w soboty;

#### **ROZDZIAŁ .....**

#### **Rodzaje i minimalna pojemność pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunki rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym**

#### **§ .....**

Określa się **rodzaje i minimalną wielkość pojemników przeznaczonych do zbierania zmieszanych odpadów komunalnych** na terenie nieruchomości:

- 1) **pojemniki muszą spełniać następujące wymagania**;
  - a) odpowiadać wymaganiom zawartym w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002r. o **systemie oceny zgodności** (Dz. U. z 2004 r. Nr 204 poz. 2048 z późn. zm.)
  - b) spełniać wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 października 2005r. **w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami opakowaniowymi** (Dz. U. z 2005r. Nr 219 poz. 1858)
  - c) wyglądać estetycznie, być trwale i czytelnie oznakowane w widocznym miejscu, nazwą, numerem telefonu właściciela nieruchomości;
  - d) ustala się, że ich objętość winna wynosić: **110l, 120l, 240l, 1100l**, oraz w przypadku zestawów do selektywnej zbiórki ustawianych na terenach przestrzeni publicznej od **800 l do 1500 l** oraz **kontenery** o pojemności **2 – 10 m<sup>3</sup>** dla odpadów remontowych i budowlanych;
- 2) **zarządzający systemem gospodarki odpadami** dla nieruchomości, na których **zamieszkują** mieszkańcy **oblicza potrzebną ilość pojemników** w oparciu o **wskaźniki wytwarzania odpadów oszacowane na podstawie badań ilości wytwarzanych odpadów**, stanowiących **Załącznik** do niniejszego Regulaminu, **ilości osób zamieszkujących nieruchomość/wskazań wodomierza/powierzchni lokalu mieszkalnego** zgodnie z wypełnioną deklaracją oraz **częstotliwość odbierania odpadów** odrębnie dla każdego z rodzajów zabudowy, a więc zagrodowej, jednorodzinnej, wielorodzinnej, śródmiejskiej i rekreacyjnej, w podziale na ogrzewaną gazem i paliwami stałymi<sup>76</sup>;
- 3) **zarządzający systemem gospodarki odpadami/przedsiębiorca** dla nieruchomości, na których **nie zamieszkują** mieszkańcy **oblicza potrzebną ilość pojemników** w oparciu o **wskaźniki wytwarzania odpadów oszacowane na podstawie badań ilości wytwarzanych odpadów**, stanowiących **Załącznik** do niniejszego Regulaminu oraz zapisy deklaracji/zapotrzebowanie złożone przedsiębiorcy

---

zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych (Dz.U. z 2012r. Nr. 0 poz. 299)

<sup>76</sup> **Takie rozwiązanie jakkolwiek trudniejsze dla gminy daje jej większe szanse na prawidłowe dobranie wielkości pojemników; oczywiście można ten obowiązek pozostawić w rękach właścicieli nieruchomości**

5) **zarządzający systemem gospodarki odpadami** przekazuje operatorowi informacje o ilości pojemników, w jaką musi on wyposażyć każdą z nieruchomości w ramach świadczenia usług dodatkowych;

6) na podstawie danych z **Załącznika** ustala się, że do końca roku 2014 statystyczny **mieszkaniec przy dwutygodniowej częstotliwości odbioru winien dysponować około 40 l objętości w pojemniku**<sup>77</sup>; przy częstotliwości odbioru innej aniżeli dwa tygodnie, objętości należy proporcjonalnie przeliczyć;

7) mając na uwadze zróżnicowaną ilość i morfologię odpadów wytwarzanych przez **mieszkańców nieruchomości zamieszkałych**, w zależności od rodzaju zabudowy ustala się, że:

- a) właściciele zabudowy zagrodowej ogrzewanej gazem mają obowiązek dysponować 30 l pojemnika na osobę;
- b) właściciele zabudowy zagrodowej ogrzewanej paliwem stałym mają obowiązek dysponować 40 l pojemnika na osobę;
- c) właściciele zabudowy jednorodzinnej ogrzewanej gazem mają obowiązek dysponować 30 l pojemnika na osobę;
- d) właściciele zabudowy jednorodzinnej ogrzewanej paliwem stałym mają obowiązek dysponować 40 l pojemnika na osobę;
- e) właściciele nieruchomości zamieszkałych na stałe położonych na ogródkach działkowych 40 l pojemnika na osobę;
- f) właściciele zabudowy wielorodzinnej i budynków zamieszkania zbiorowego mają obowiązek dysponować 15 l pojemnika na osobę przy cyklu odbioru dwa razy na tydzień;
- g) właściciele zabudowy śródmiejskiej mają obowiązek dysponować 20 l pojemnika na osobę przy cyklu odbioru dwa razy na tydzień;

8) w wyjątkowych, uzasadnionych sytuacjach, do zbierania większych aniżeli przewiduje Regulamin, ilości odpadów komunalnych, oprócz pojemników, **mogą być używane odpowiednio oznaczone worki, nieodpłatnie udostępnione przez operatora/przedsiębiorcę**, który odbiera odpady na mocy umowy podpisanej z gminą, albo z którym właściciel nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy, zawarł umowę na odbiór odpadów komunalnych;

9) właściciele nieruchomości, **na których nie zamieszkują mieszkańcy** lecz odpady komunalne są wytwarzane, a więc wszystkich, na których pojawia się człowiek, zobowiązani są dostosować pojemność pojemników do swych indywidualnych potrzeb uwzględniając następujące normatywy dostosowane do dwutygodniowego cyklu odbioru<sup>78</sup>:

- a) **minimum jeden pojemnik o pojemności 110l** w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej niezależnie od rodzaju nieruchomości, w której to ma miejsce oraz każdej nieruchomości niezamieszkałej, na której powstają odpady komunalne;
- b) dla budynków użyteczności publicznej oraz wszelkiego rodzaju biur, poza wymienionymi niżej - 10 l na każdego pracownika oraz 0,5 l na każdego interesanta, klienta lub odwiedzającego;
- c) dla szkół wszelkiego typu - 2 l na każdego ucznia, studenta i pracownika;
- d) dla żłobków i przedszkoli - 5 l na każde dziecko i pracownika;
- e) dla lokali handlowych - 30 l na każde 10 m<sup>2</sup> pow. całkowitej, jednak co najmniej jeden pojemnik o pojemności 110 l na lokal;
- f) dla punktów handlowych poza lokalem - 30 l na każdego zatrudnionego, jednak co najmniej jeden pojemnik o pojemności 110 l na każdy punkt;

<sup>77</sup> Wg uśrednionych danych dla powiatu poznańskiego, statystyczny jego mieszkaniec **wytwarzał w roku 2009 - 239,13 kg**, z których około **127 kg może być składowanych**, zaś około **112 kg winno być odbieranych selektywnie**; ich gęstość wynosiła około 228 kg/m<sup>3</sup>, ich objętość wyniesie 0,55 m<sup>3</sup> odpadów odebranych jako zmieszane w ciągu roku od jednej osoby; daje to objętość odpadów odbieranych jednorazowo przy cyklu dwutygodniowym równą około **21 litrów**, gdyby sytuacja po wdrożeniu nowego systemu nie zmieniła się w ogóle, od jednej osoby trzeba by odebrać około **45 litrów**

<sup>78</sup> **Lista rodzajów nieruchomości winna być rozszerzona i dostosowana do specyfiki gminy; na przykład pojemnik o wielkości ... na .... ha lasu,**

- g) dla lokali gastronomicznych -10 l na jedno miejsce konsumpcyjne, dotyczy to także miejsc w tzw. ogródkach zlokalizowanych na zewnątrz lokalu, jednak co najmniej jeden pojemnik o pojemności 110 l;
- h) dla ulicznych punktów szybkiej konsumpcji – co najmniej jeden pojemnik o pojemności 120 l;
- i) dla zakładów rzemieślniczych, usługowych i produkcyjnych odniesieniu do pomieszczeń biurowych i socjalnych - pojemnik o pojemności 120 l na każdych 10 pracowników;
- j) dla domów opieki, hoteli, pensjonatów itp. – 40 l na jedno łóżko;
- k) dla ogródków działkowych 60 l na każdą działkę w okresie sezonu tj. od 1 marca do 31 października każdego roku, i 5 litrów poza tym okresem;
- l) dla nieruchomości zamieszkałych na stałe położonych na ogródkach działkowych – przyjmuje się normatyw taki jak dla zabudowy jednorodzinnej;
- m) w przypadku lokali handlowych i gastronomicznych, dla zapewnienia czystości wymagane jest również ustawienie na zewnątrz, poza lokalem, co najmniej jednego pojemnika na odpady;

#### § .....

Określa się rodzaje i pojemność worków przeznaczonych do selektywnego zbierania odpadów przez właścicieli nieruchomości i dysponujących lokalami:

- 1) worki do bioodpadów oraz odpadów zmieszanych muszą spełniać następujące wymagania;
  - a) być wykonane z tworzywa o wytrzymałości nie mniejszej niż dla tworzywa LDPE o grubości minimum 0,06 mm;
  - b) wyglądać estetycznie, być trwale i czytelnie oznakowane nazwą, numerem telefonu operatora/przedsiębiorcy oraz rodzajem odpadów jakie mają do niego być zbierane;
- 2) pojemność worków winna wynosić od 60l do 120l
- 3) **zarządzający systemem gospodarki odpadami** dla nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy **oblicza potrzebną ilość worków** w oparciu o **wskaźniki wytwarzania odpadów i wskaźniki selekcji oszacowane na podstawie badań ilości wytwarzanych odpadów**, stanowiących **Załącznik** do niniejszego Regulaminu, **ilości osób zamieszkujących nieruchomość/wskazań wodomierza/powierzchni lokalu mieszkalnego** zgodnie z wypełnioną deklaracją oraz **częstotliwość odbierania odpadów** odrębnie dla każdego z rodzajów zabudowy, a więc zagrodowej, jednorodzinnej, wielorodzinnej, śródmiejskiej i rekreacyjnej, w podziale na ogrzewaną gazem i paliwami stałymi;
- 4) **zarządzający systemem gospodarki odpadami/przedsiębiorca** dla nieruchomości, na których **nie zamieszkują** mieszkańcy **oblicza potrzebną ilość worków** w oparciu o **wskaźniki wytwarzania odpadów oszacowane na podstawie badań ilości wytwarzanych odpadów**, stanowiących **Załącznik** do niniejszego Regulaminu oraz zapisy deklaracji/zapotrzebowanie złożone przedsiębiorcy
- 5) właściciele nieruchomości, **na których nie zamieszkują mieszkańcy** lecz odpady komunalne są wytwarzane, a więc prowadzący jakakolwiek działalność gospodarczą, kierujący instytucjami oświaty, zdrowia, zarządzający ogródkami działkowymi, zobowiązani są dostosować pojemność worków do swych indywidualnych potrzeb uwzględniając normatywy dostosowane do dwutygodniowego cyklu odbioru podane w § 8 pkt.10 dzieląc podane tam objętości równo na wszystkie rodzaje worków przeznaczonych do selektywnej zbiórki;
- 6) **zarządzający systemem gospodarki odpadami** przekazuje operatorowi/właścicielowi nieruchomości informacje o ilości worków, w jaką musi on wyposażać każdą z nieruchomości;
- 7) na podstawie danych z **Załącznika** ustala się, że do końca roku 2014 każdy **mieszkaniec przy dwutygodniowej częstotliwości odbioru winien dysponować 10 l objętości w worku kolorów zielonego, białego, niebieskiego, żółtego, czerwonego, czarnego oraz 20 l w worku koloru brązowego, szarego,**

**bezbarwnego i fioletowego;** przy częstotliwości odbioru innej aniżeli dwa tygodnie, objętości należy proporcjonalnie przeliczyć;

8) na obszarach zabudowy **zagrodowej, jednorodzinnej i rekreacji indywidualnej:**

a) szkło i opakowania szklane kolorowe należy zbierać do worka **koloru zielonego;**

b) szkło i opakowania szklane bezbarwne należy zbierać do worka **koloru białego;**

c) papier i tekturę (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.) należy zbierać do worka **koloru niebieskiego;**

d) tworzywa sztuczne należy zbierać do worka **koloru żółtego;**

e) drobny metal i opakowania z metalu należy zbierać do worka **koloru czerwonego;**

f) opakowania wielomateriałowe należy zbierać do worka **koloru czarnego;**

9) na obszarach zabudowy **śródmiejskiej i wielorodzinnej:**

a) papier i tekturę, metale, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe należy zbierać do worka **koloru brązowego;**

b) szkło kolorowe i bezbarwne należy zbierać do worka **koloru szarego;**

**10) pozostałe drobne odpady selektywnie odbierane należy zbierać do worków bezbarwnych, przezroczystych;**

11) odpady ulegające biodegradacji należy zbierać do worków **koloru fioletowego;**

12) worki do selektywnej zbiórki oprócz kolorów winny być oznaczone **opisowo i znakiem graficznym;**

#### § .....

Określa się **rodzaje pojemników** przeznaczonych do zbierania odpadów **na terenach przeznaczonych do użytku publicznego**

1) na chodnikach, przystankach komunikacji publicznej, peronach kolejowych, w parkach:

a) **kosze uliczne o pojemności od 10 do 60 l** wyposażone w zadaszenie ograniczające możliwość zalania odpadów wodami opadowymi;

b) odległość pomiędzy koszami rozstawionymi na drogach publicznych i w parkach nie może przekraczać 150 m;

c) na przystankach komunikacji kosze należy lokalizować pod wiatą, a jeśli jej nie ma to w sąsiedztwie oznaczenia przystanku;

d) na peronach odległość pomiędzy koszami nie może przekraczać 20 m;

2) **w centrach handlowych, przed sklepami wielkopowierzchniowymi i szkołami** – zestawy pojemników spełniające wymogi opisane w § 9 pkt 1, przeznaczone do selektywnej zbiórki opakowań, ze **szkła białego i kolorowego, tworzyw sztucznych, metali, papieru i tektury; wielomateriałowych** o pojemności od 800 l do 1500 l, oznakowane kolorami takimi jak **worki przeznaczone do selektywnej zbiórki, opisowo i znakiem graficznym;**

#### § .....

**Właściciel nieruchomości, na której będzie organizowana impreza masowa** ma obowiązek zadbać o to by jej organizator wyposażył miejsce, na którym ona się odbywa w jeden pojemnik o pojemności 120 l na 20 osób uczestniczących w imprezie oraz w szalety przenośne w ilości jeden szalec na 100 osób uczestniczących w imprezie jeżeli czas jej trwania nie przekracza 4 godzin, jeśli jest on dłuższy ilości te należy zwiększyć o 50% w stosunku do podanych wyżej, na każde następne 4 godziny trwania imprezy; **właściciele nieruchomości są zobowiązani zawrzeć umowy z przedsiębiorcami na dostarczenie pojemników i szalec oraz opróżnienie i uprzątnięcie ich;**

#### § .....

Ustala się następujące **zasady doboru objętości zbiorników bezodpływowych:**

1) Właściciel nieruchomości nie mający możliwości włączenia jej do systemu kanalizacji sanitarnej, zapewnia utrzymanie czystości i porządku na jej terenie przez pobudowanie i

dostosowanie wielkości zbiornika bezodpływowego do ilości osób stale lub czasowo przebywających na jej terenie, w taki sposób by jego opróżnianie było konieczne nie częściej niż raz w tygodniu bez dopuszczenia do przepełnienia – przyjmując zużycie wody według wodomierza lub jako równe 3 m<sup>3</sup>/osobę/miesiąc;

2) Dla innych obiektów przyjmuje się zużycie wody w następujących ilościach:

- a) pralnie usługowe – 17,0 dm<sup>3</sup>/kg bielizny/dobę,
- b) bary, restauracje, jadłodajnie – 4,5 m<sup>3</sup>/miejsce/miesiąc,
- c) kawiarnie – 0,8 m<sup>3</sup>/miejsce/miesiąc,
- d) sklepy spożywcze – 3,0 m<sup>3</sup>/zatrudnionego/miesiąc,
- e) pozostałe sklepy – 1,2 m<sup>3</sup>/zatrudnionego/miesiąc,
- f) apteki – 3,0 m<sup>3</sup>/zatrudnionego/miesiąc,
- g) przychodnie lekarskie – 0,48 m<sup>3</sup>/zatrudnionego/miesiąc,
- h) zakłady fryzjerskie i kosmetyczne - 4,5 m<sup>3</sup>/zatrudnionego /miesiąc,
- i) pozostałe zakłady usługowe – 0,45 m<sup>3</sup>/zatrudnionego/miesiąc,
- j) zakłady produkcyjne:
  - bez natrysków - 0,45 m<sup>3</sup>/zatrudnionego/miesiąc,
  - z natryskami – 1,5 m<sup>3</sup>/zatrudnionego/miesiąc;

3) W przypadkach nie wymienionych należy przyjąć normy zapisane w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 14 stycznia 2002 r. **w sprawie określenia przeciętnych norm zużycia wody**. (Dz. U. z dnia 31 stycznia 2002 r. Nr 8 poz. 70.

#### § .....

Ustala się **standardy utrzymania pojemników oraz miejsc zbierania i gromadzenia odpadów** przed ich odebraniem przez przedsiębiorcę **w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym**.

1) **Właściciele nieruchomości mają obowiązek utrzymywać pojemniki w stanie czystości** zarówno zewnętrznej jak i wewnątrz; usługi w zakresie czyszczenia i odkażania pojemników, zgodnie z wymogami zawartymi w warunkach przetargu, ma obowiązek wykonywać w cyklu półrocznym operator **jako usługi dodatkowe**; w przypadku nieruchomości niezamieszkałych obsługiwanych na mocy umów podpisanych przez właściciela nieruchomości z przedsiębiorcą, sprawy te reguluje umowa;

2) Pojemnik po jego opróżnieniu nie powinien wydzielać nieprzyjemnych zapachów;

3) Pojemnik nie powinien być uszkodzony lub pozbawiony jakiejś części, np. pokrywy;

4) **Miejsca gromadzenia odpadów komunalnych** winny być **zabezpieczone przed zalewaniem odpadów przez wody opadowe i dostępem osób trzecich**; dostęp do nich winny mieć wyłącznie osoby mające obowiązek zbierać do pojemników w nich ustawionych oraz do worków odpady, a także odbierać z nich odpady komunalne;

5) Właściciele nieruchomości mają obowiązek w okresie **dwu lat od dnia wejścia w życie niniejszego regulaminu, osiągnąć standard** tych miejsc wymagany niniejszym **Regulaminem**, a do tego czasu pojemniki na odpady powinny być ustawione, na terenie nieruchomości, w miejscu widocznym, trwale oznaczonym, na wyrównanej, najlepiej utwardzonej, powierzchni, zabezpieczonej przed zbieraniem się na niej wody i błota;

6) Miejsca gromadzenia odpadów należy utrzymywać w **stanie czystości** poprzez ich **zamiatanie i uprzążanie**;

#### § .....

Ustala się **zasady rozmieszczania urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów i gromadzenia nieczystości płynnych**:

1) podczas **lokalizowania miejsc gromadzenia odpadów komunalnych** należy uwzględniać przepisy § 22 i § 23 **Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z 2003r. Nr 33, poz. 270 i z 2004r. Nr 109, poz.1156);

2) na terenie nieruchomości pojemniki na odpady należy przetrzymywać w miejscu wyodrębnionym **dostępnym dla pracowników przedsiębiorcy bez konieczności otwierania wejścia** na teren nieruchomości lub, gdy takiej możliwości nie ma, należy wystawiać je w dniu odbioru, zgodnie z harmonogramem, na chodnik lub ulicę przed

wjeściem na teren nieruchomości; dopuszcza się także wjazd na teren nieruchomości pojazdów podmiotu uprawnionego w celu odbioru odpadów zgromadzonych w pojemnikach;

3) szczelny zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub oczyszczalnia przydomowa muszą być zlokalizowane w sposób umożliwiający **dojazd do nich pojazdu asenizacyjnego przedsiębiorcy w celu ich opróżnienia**;

6) wyselekcjonowane odpady budowlane i zielone pochodzące z pielęgnacji drzew i krzewów muszą być złożone w **udostępnionych przez przedsiębiorcę kontenerach, w miejscu umożliwiającym dojazd pojazdu** przedsiębiorcy, na miejscu nie utrudniającym korzystania z nieruchomości lub wyznaczonym do tego celu przez właściciela w zabudowie wielorodzinnej.

#### § .....

#### **Ustala się zasady zachowania bezpieczeństwa podczas eksploatacji pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych i zbiorników bezodpływowych.**

Nieprzestrzeganie tych wymogów może spowodować odmowę odbioru odpadów i zgłoszenie tego faktu gminie/związкови gmin.<sup>79</sup>

1) **zabrania się gromadzenia w pojemnikach na odpady komunalne** śniegu, lodu, gruzu, gorącego popiołu, żużla, szlamów, substancji toksycznych, żrących, wybuchowych, przeterminowanych leków, zużytych olejów, resztek farb, rozpuszczalników, lakierów i innych odpadów niebezpiecznych oraz odpadów innych aniżeli komunalne pochodzących z działalności gospodarczej;

2) **zabrania się spalania** w pojemnikach i koszach na odpady, jakichkolwiek odpadów;

3) do pojemników i worków przeznaczonych do **selektywnej zbiórki papieru i tektury opakowaniowej i nieopakowaniowej nie wolno wrzucać:**

- a) opakowań z zawartością np. żywnością, wapnem, cementem,
- b) kalki technicznej,
- c) prospektów, foliowanych i lakierowanych katalogów;

4) do pojemników i worków przeznaczonych do **selektywnej zbiórki szkła opakowaniowego i nieopakowaniowego nie wolno wrzucać:**

- a) ceramiki (porcelana, naczynia typu acro, talerze, doniczki),
- b) luster,
- c) szklanych opakowań farmaceutycznych i chemicznych z pozostałościami zawartości,
- d) szkła budowlanego (szyby okienne, szkło zbrojone),
- e) szyb samochodowych;

5) do pojemników i worków przeznaczonych do **selektywnej zbiórki tworzyw sztucznych nie można wrzucać:**

- a) tworzyw sztucznych pochodzenia medycznego, mokrych folii,
- b) nie umytych opakowań i butelek po olejach i smarach, puszek i pojemników po farbach i lakierach
- c) opakowań po środkach chwastobójczych i owadobójczych;

6) do pojemników i worków przeznaczonych do **selektywnej zbiórki metali nie można wrzucać:**

- a) metali łączonych z innymi materiałami, np. gumą;

7) do pojemników i worków przeznaczonych do **selektywnej zbiórki opakowań wielomateriałowych nie można wrzucać:**

- a) opakowań ani materiałów innych aniżeli opakowania wielomateriałowe, np. tetrapak;

8) do przydomowych kompostowników ani worków przeznaczonych do **selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji nie można wrzucać:**

---

<sup>79</sup> Zasady te winny być w każdym przypadku zweryfikowane i uzupełnione stosownie do wymogów stawianych przez potencjalnych odbiorców odpadów do przetwarzania.

- a) odpadów innych aniżeli bioodpady i odpady zielone z wyjątkiem pochodzących z pielęgnacji drzew i krzewów;
- 9) **zabrania się** odprowadzania płynnych odchodów zwierzęcych oraz odsiąków z obornika do zbiorników bezodpływowych, w których gromadzone są nieczystości płynne pochodzenia bytowego.

## ROZDZIAŁ ....

### Obowiązki formalno – prawne i skutki ich nie przestrzegania

#### § .....

Wprowadza się obowiązki w zakresie dokumentowania:

- 1) właściciele nieruchomości, na których **nie zamieszkują mieszkańcy** lecz powstają odpady komunalne **są zobowiązani do zawarcia umowy** z przedsiębiorcą na odbiór stałych odpadów komunalnych i nieczystości płynnych a właściciele **nieruchomości zamieszkałych** tylko w zakresie nieczystości płynnych, w terminie **14 dni** od wejścia w życie **Regulaminu**, zasiedlenia nieruchomości lub rozpoczęcia działalności gospodarczej; właściciele ci mają obowiązek **żądania od przedsiębiorcy faktur** za odebrane odpady i opróżnienie zbiornika bezodpływowego i **okazania ich** na żądanie służb upoważnionych przez wójta/burmistrza<sup>80</sup>;
- 2) właściciele nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy mają, zgodnie z treścią **art.6m ustawy**, obowiązek w terminie **14 dni od dnia zamieszkania** na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca lub powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych, **złożenia w Gminie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi**;
- 3) rolnicy, zużywający wodę na potrzeby gospodarstwa rolnego i w związku z tym nie odprowadzający jej do zbiorników bezodpływowych, **zobowiązani są do zainstalowania odrębnych liczników do pomiaru zużycia wody na potrzeby bytowe**;
- 4) **właściciel nieruchomości, na której ma być organizowana impreza masowa**, przed jej udostępnieniem ma obowiązek sprawdzić czy organizator imprezy masowej, zgodnie z przepisami art. 25 ustawy z dnia 20 marca 2009r. **o bezpieczeństwie imprez masowych** (j. t. Dz. U. z 2009r. Nr62, poz.504 z późn. zm.), wystąpił z wnioskami o opinię i powiadomił stosowne służby oraz wystąpił do wójta/burmistrza o zgodę, nie później niż 30 dni przed planowanym terminem jej rozpoczęcia.

#### § .....

Konsekwencje nie realizowania obowiązków:

- 1) **wykonywanie przez właścicieli nieruchomości obowiązków** w zakresie wyposażenia nieruchomości w urządzenia służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywania ich we właściwym stanie, przyłączenia do sieci kanalizacyjnej lub wyposażenia nieruchomości w zbiornik bezodpływowy albo wyposażenia nieruchomości w przydomową oczyszczalnię ścieków, uprzążanie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników **podlega kontroli wykonywanej przez upoważnione służby**; w przypadku stwierdzenia niewykonywania tych obowiązków Straż Gminna w zakresie swoich kompetencji ma prawo nałożyć mandat, zaś Wójt/Burmistrz Gminy..... występuje o ukaranie w trybie przepisów **Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia** (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848), albo wydaje decyzję nakazującą ich wykonanie; jej wykonanie podlega egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. **o postępowaniu egzekucyjnym w administracji** (j. t. Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954);
- 2) Wójt/Burmistrz Gminy..... dokonuje kontroli wykonywania obowiązku zawarcia przez właścicieli nieruchomości, na których **nie zamieszkują mieszkańcy lecz powstają odpady komunalne** oraz **wszystkich nieruchomości, które winny być wyposażone w szczelne zbiorniki bezodpływowe**, umów na usługi odbioru odpadów i opróżniania

---

<sup>80</sup> Zapis ten będzie wyglądał inaczej w sytuacji podjęcia przez gminę uchwały dotyczącej objęcia zorganizowanym przez gminę systemem nieruchomości niezamieszkałych.

zbiorników bezodpływowych, oraz wykonywania przez nich obowiązku uiszczania z tego tytułu opłat;

3) w przypadku stwierdzenia niewykonywania obowiązków opisanych w pkt. 2, Wójt/Burmistrz Gminy ..... wydaje z urzędu decyzję (art.6 **ucpg** ust.7-12), w której ustala obowiązek uiszczania opłat, ich wysokość, terminy uiszczania oraz sposób udostępniania urządzeń w celu ich opróżnienia; w takich przypadkach gmina organizuje właścicielom nieruchomości odbieranie odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych; decyzji tej nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności; decyzja obowiązuje przez rok i ulega przedłużeniu na rok następny, jeżeli właściciel nieruchomości na co najmniej trzy miesiące przed upływem daty jej obowiązywania nie przedstawi umowy, w której termin rozpoczęcia wykonywania usługi nie jest późniejszy niż data utraty mocy obowiązującej decyzji; do opłat wymierzonych wyżej wymienioną decyzją stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1999 r. - **Ordynacja podatkowa** (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.);

4) W sprawach dotyczących opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – **Ordynacja podatkowa**.

4) dowody uiszczania opłat za odbiór odpadów i opróżnianie zbiorników bezodpływowych, właściciel nieruchomości jest obowiązany przechowywać **przez okres dwóch lat**;

5) w przypadku stwierdzenia nieszczelności zbiornika bezodpływowego, właściciel nieruchomości jest zobowiązany do usunięcia ich w ustalonym terminie od momentu stwierdzenia tego faktu i do powiadomienia o tym gminy;

6) w sytuacji gdy właściciel nieruchomości nie wykona uszczelnienia w ustalonym terminie, może wykonać te prace, za niego, gmina i obciążyć go kosztami.

## **ROZDZIAŁ ....**

### **Wymagania wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami**

#### **§ .....**

Według KPGO 2014 w gospodarce odpadami komunalnymi przyjęto następujące cele;

1) objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców najpóźniej do 2015 r..

2) objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.,

3) zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:

a) w 2013 i', więcej niż 50%,

b) w 2020 r. więcej niż 35%

masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,

4) zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r..

5) przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych na poziomie minimum 50 % ich masy do 2020 roku,

Inne wymagania wynikające z WPGO;

**Właściciele nieruchomości zobowiązani są do korzystania podczas czynienia zakupów z toreb wielorazowego użytku;**

**Standard świadczonych usług - Uchwała w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (uchwała o kluczowym znaczeniu)**



Art. 6r ust.3 ucpg mówi o ekwiwalentności wysokości opłaty i sposobu oraz zakresu świadczonych za nią usług. Inaczej mówiąc zapis ten zastępuje część zapisów w dotąd obowiązującej umowie cywilno – prawnej podpisanej przez właściciela nieruchomości z przedsiębiorcą, w której jest mowa o warunkach, jakości i ilości świadczonych usług w zamian za określoną ich cenę. W nowej sytuacji to gmina gwarantuje właścicielowi świadczenie usługi w określonej ilości i jakości. W uchwale winny zatem znaleźć się zapisy dotyczące ilości odbieranych odpadów, częstotliwości odbioru oraz sposobu świadczenia usług przez PSZOKi.

Przechodząc do zamieszczonego w Załączniku nr 3 przykładu, kilka słów komentarza. Określenie ilości odbieranych odpadów zmieszanych jako 30 l/osobę/tydzień z całą pewnością zabezpiecza odbiór wszystkich odpadów od statystycznego mieszkańca nawet w sytuacji gdyby on nie zbierał ich selektywnie w ogóle. Problem może jednak stanowić zabudowa wielorodzinna w mieście, gdzie składane do dużych pojemników odpady nie są w żaden sposób zagęszczane w nich, a ich masa wynosi około 100 kg/m<sup>3</sup>. Określenie, że będą odbierane bez ograniczeń wszystkie selektywnie zebrane odpady wynika stąd, że nigdy ich nie będzie dość by gmina osiągnęła przyjęte wskaźniki odzysku. Przeglądając Internet można spotkać przykłady uchwał, w których pominięty jest selektywny odbiór bioodpadów. Wniosek stąd, że muszą one być przekazywane w zmieszanych. Dzieje się tak prawdopodobnie dlatego, że projektujący system mając na uwadze morfologię odpadów założyli, iż pozostałe frakcje dobrze wysegregowane pozwalają na przyjęcie, że zawartość odpadów mineralnych i odpadów z higieny w tzw. odpadach zmieszanych pozwala je potraktować jak bioodpady z niewielką ilością zanieczyszczeń, z których można uzyskać kompost spełniający wymagania dla niego określone. W opisanej sytuacji pozostaje otwartym pytanie o wypełnienie przez gminę obowiązku ustawowego polegającego na selektywnym zbieraniu bioodpadów.

W przytoczonej jako przykład uchwale nie ma mowy o zasadach zgłaszania zarządzającemu systemem faktu nieodebrania lub odebrania po terminie odpadów, zasadach potwierdzania przez operatora faktu odebrania odpadów, zasadach interweniowania w sytuacji gdy usługa będzie wykonana niepoprawnie, np. zostaną na ulicy lub chodniku porzucane odpady, itp. W związku z tym w uchwale nie wystarczy określić częstotliwości odbioru, lecz należało się odnieść do szczegółowego harmonogramu na każdy rok, który winien być właścicielom dostarczony, lub dostępny w Internecie.

Szalenie istotnym zagadnieniem, które winno zostać w tej uchwale rozstrzygnięte, jest kwestia kontroli czy odpady przekazane jako selektywnie zebrane lub zmieszane nie zawierają zanieczyszczeń lub frakcji, które winny zostać selektywnie zebrane. W konsekwencji nie wprowadzono zasady zapisanej w **ucpg**, w myśl której opłata za odbiór odpadów zebranych selektywnie jest niższa

aniżeli za odbiór wyłącznie odpadów zmieszanych co oczywiście grozi zanikiem selektywnego zbierania odpadów przez mieszkańców. Nie ma żadnego rozwiązania sytuacji, w której właściciel nieruchomości przekroczy ilość 30 l odpadów przekazywanych jako zmieszane.

Wprowadzone niejako zamiast PSZOKów, PZONy mają odbierać wyłącznie odpady niebezpieczne, co jest trudne do zaakceptowania bowiem winny one odbierać wszystkie odpady wytworzone w gospodarstwach domowych, w szczególności wielkogabarytowe, budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony, zielone, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Podsumowując, podkreślić należy, że uchwała ta winna zostać załączona do SIWZ, być dokładnie skorelowana z zapisami Regulaminu utrzymania czystości i zawierać wszystkie procedury związane z przekazywaniem operatorowi odpadów, zasadami zgłaszania niewłaściwej realizacji usług lub niewystawienia pojemników, wyjaśniania powodów tego stanu rzeczy, kontroli selektywnego zbierania odpadów przez właścicieli nieruchomości, konsekwencji w postaci wyższej opłaty łącznie z okresem przez który będzie ona obowiązywała, konsekwencji niewłaściwej realizacji usług przez operatora, które oczywiście muszą zostać szerzej opisane w projekcie umowy dołączonym do SIWZ.

### **Usługi dodatkowe - Uchwała w sprawie dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych (uchwała mniejszej wagi)**

Usługami dodatkowymi świadczonymi przez gminę mogą być na przykład: dostarczanie pojemników i worków na odpady, mycie pojemników, dostarczanie kompostowników, odpłatny odbiór odpadów z utrzymania ogrodów, których powierzchnia przekracza średnią wielkość nieruchomości w gminie, odpłatny odbiór ponadnormatywnej ilości odpadów budowlanych, folii przykrywającej rośliny, zmiatanie chodników, itp.

Informacja o możliwości skorzystania z takich usług może zostać podana właścicielom nieruchomości na druku deklaracji o wysokości opłaty. Na niej również można dopuścić złożenie przez właściciela nieruchomości zamówienia niektórych usług. Zamówienie może dotyczyć albo usług jednorazowo świadczonych – np. wyposażenie w pojemniki, albo ciągle – np. dostarczanie worków, zmiatanie chodników. Warto zauważyć, że istnieją możliwości odliczenia przez gminę podatku VAT ze względu na świadczenie usług dodatkowych.

### **Koszty, które można pokrywać z opłaty**

Zgodnie z art. 6k ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 6r ust. 2 ustawy: „Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, ”. Koszty te obejmują także „odzysk i unieszkodliwianie odpadów”, o czym stanowi art. 6 r. ust. 2 pkt 1 ustawy. Przepisy jasno regulują, że z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gminy pokrywają koszty funkcjonowania systemu, w tym między innymi odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Niewątpliwie jednym z elementów koniecznych do odzysku i unieszkodliwiania odpadów są regionalne instalacje. Dlatego koszty związane z ich tworzeniem i funkcjonowaniem trzeba pokrywać z opłat za gospodarowanie odpadami. Należy do nich amortyzacja wybudowanej instalacji regionalnej. Zresztą prywatny inwestor będzie oczekiwał zwrotu poniesionych nakładów, gminy w odniesieniu do swoich instalacji nie mogą postępować inaczej. Generalnym założeniem nowego systemu jest, aby to wytwórcy śmieci ponosili koszty ich odbioru, składowania, utylizacji itd. Dlatego trudno oczekiwać od gminy, a tym bardziej od podmiotu prywatnego budującego, utrzymujące lub eksploatujące regionalną instalację, aby dotował budowę lub utrzymanie/eksploatację instalacji.

### **Nieruchomość, na której zamieszkują mieszkańcy**

Jest to próba zdefiniowania nieruchomości, którą zamieszkują mieszkańcy. Czy chodzi wyłącznie o nieruchomości zamieszkałe (art.25 kc) na stałe czy również o takie, które są zamieszkałe czasowo. Dalej, co to znaczy czasowo – np. szpitale, hotele. Art.6k ust.2 mówi o uzależnieniu stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi także od przypadków, w których właściciele nieruchomości wytwarzają odpady nieregularnie, sezonowo – możnaby wnioskować stąd, że należy takie nieruchomości traktować jako zamieszkałe, co byłoby niesłuszne.

Jak się wskazuje w uzasadnieniu, celem ustawy jest między innymi zapobieganie powstawaniu dzikich wysypisk śmieci. Doświadczenie życiowe z kolei wskazuje, że w przeważającej liczbie, wysypiska takie tworzą osoby prywatne, a nie firmy czy duże instytucje, które zazwyczaj w zorganizowany sposób zapewniają wywóz nieczystości. Stąd wniosek, że przepisy te były kierowane do osób prywatnych, a nie do hoteli, szpitali, internatów itp. Ponadto, w uzasadnieniu do komentowanych przepisów, ustawodawca używa pojęcia „gospodarstwo domowe”, co jednoznacznie potwierdza, jakiego typu nieruchomości w zamierzeniu ustawodawcy miały być objęte obowiązkiem wywozu nieczystości przez gminy (takie, w których prowadzone jest gospodarstwo domowe). Ponadto trudno przyjąć, że szpitale czy hotele są zamieszkałe. Nawet jeżeli dana osoba przebywa w nich przez dłuższy okres czasu to trudno twierdzić, iż w nich zamieszkuje. Co do zasady bowiem osoby takie nie mają zamiaru stworzenia ze szpitala czy hotelu miejsca stałego zamieszkania, wokół którego koncentrowałyby

się ich podstawowe czynności życiowe czy też życie rodzinne. Istotą pobytu w szpitalu, hotelu i innych tego typu placówkach jest jego czasowość.

Z kolei przepis art. 6k ust. 2 pkt 4 ucpg jednoznacznie mógłby wskazywać, że komentowane przepisy odnoszą się także do nieruchomości zamieszkałych na czas określony. W związku z powyższym, biorąc pod uwagę cel nowelizacji, wydaje się, że gmina powinna zadbać o wywóz nieczystości, np. z domków działkowych w okresie letnim. Z jednej strony bowiem są to często nieruchomości faktycznie zamieszkałe w tym okresie, z drugiej strony ryzyko tworzenia przez osoby je zamieszkujące dzikich wysypisk śmieci wydaje się wyższe, niż w przypadku klasycznych nieruchomości całorocznych. Stąd wniosek, że **najlepiej objąć zorganizowanym systemem odbioru odpadów także nieruchomości niezamieszkałe.**

### **Elementy, które winien zawierać opis przedmiotu zamówienia**

- Obszar, z którego odpady będą miały być odbierane, a więc jeśli dokonano podziału na sektory to każdy przetarg dotyczyć będzie jednego sektora; w przypadku gdy przetarg/i organizuje związek gmin, warto rozważyć czy i w jaki sposób łączyć gminy w sektory.
- Wielkość populacji mieszkańców, której dotyczy odbiór odpadów oraz wykazu rodzajów nieruchomości, które mają być obsługiwane przez operatora; najlepiej jak załączona zostanie mapa z trasami przejazdu;
- W sytuacji podjęcia uchwały w sprawie organizacji przez gminę/związek gmin odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, należy dokładnie zestawić ilości i rodzaje nieruchomości niezamieszkałych, które mają być objęte zorganizowanym przez gminę/związek gmin odbiorem. I w tym przypadku pomocna będzie mapa.
- Konieczne jest podanie w SIWZ ilości odpadów do odebrania oszacowanej na podstawie badań ilości wytwarzanych odpadów; będzie ona czynnikiem decydującym o wyniku ewentualnych sporów dotyczących faktycznych kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów;
- Podjęcie przez radę gminy/zgromadzenie związku decyzji dotyczącej organizacji odbioru odpadów wytwarzanych na nieruchomościach, na których nie zamieszkują mieszkańcy poszerza wolumen odpadów odbieranych przez firmę, która wygra przetarg na odbiór odpadów w danym sektorze i tym samym nieco obniża koszty odbioru; informacja ta musi być podana w specyfikacji wraz z określeniem ilości odpadów odbieranych z takich nieruchomości;
- Załączona też do specyfikacji musi też być treść uchwały w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i

zagospodarowania tych odpadów; niezbywalnym elementem tych wymagań będzie opis konsekwencji (kar i innych sankcji) wynikających z niewypełnienia ich oraz sposobu ich monitorowania;

- Dalej, konieczne jest podanie treści regulaminu utrzymania czystości i porządku, który winien być wcześniej uchwalony;
- Mając na uwadze fakt, że ustawowe upoważnienie dotyczące treści regulaminu obejmuje tylko niektóre problemy związane z utrzymaniem czystości, a także fakt, iż w przypadku związku komunalnego gminy różnią się między sobą, szczegóły należy doprecyzować w SIWZ;
- Należy także, jeśli istnieje taka potrzeba, uszczegółwić wymagania jakie muszą spełnić przedsiębiorcy stający do przetargu;
- Możliwie szczegółowo winna być opisana logistyka odbioru odpadów i jego harmonogram dotyczący odbioru odpadów zmieszanych i odbieranych selektywnie; wraz z nimi należy określić wielkości samochodów, które winny odbierać odpady, bowiem nie wszędzie wjadą te największe;
- Opisane winny być wymogi dotyczące ewentualnych rodzajów dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów;
- Należy także szczegółowo opisać sytuacje, w których przedsiębiorcy mogą potraktować odpady przeznaczone do odbioru selektywnego jako zmieszane bowiem jest to pole potencjalnych konfliktów; problematyka ta jest związana z identyfikacją właścicieli segregujących odpady i tych, którzy tego nie robią; najdalej idącym rozwiązaniem jest wykorzystanie kodów kreskowych, czytników, wag i odpowiednio skonstruowanego systemu informatycznego;
- Wymagać należy od przedsiębiorcy podania dokąd i na jakich warunkach finansowych będzie przekazywał odpady zebrane selektywnie;
- Konieczne także będzie podanie przez niego zakresu prac jakie będzie realizował by przygotować odpady do dalszego transportu i przekazania do zagospodarowania;
- Od przedsiębiorcy należy wymagać podania, najlepiej ryczałtowej, ceny świadczenia usługi co najmniej przez cały rok,
- Od przedsiębiorcy należy wymagać podania wpływów z tytułu przekazywania wyselekcjonowanych odpadów do dalszego przetworzenia lub użycia;
- Wymóg przedłożenia kalkulacji kosztów i ceny odbioru odpadów zmieszanych, które należy rozsortować i przetworzyć w sposób dający rękojmię uzyskania przewidywanych prawem poziomów odzysku;

- Szczegółowe zasady sprawozdawczości umożliwiające zamawiającemu pełną kontrolę kosztów ponoszonych przez wykonawcę;
- Projekt bardzo szczegółowej umowy na świadczenie usług, czas jej obowiązywania najlepiej do końca 2014;
- Konieczne będzie także określenie szczegółów dotyczących kontroli jakości i szczegółowych zasad sprawozdawczości wykraczającej poza wymogi przepisów dotyczącej wykonywania usług przez przedsiębiorcę;
- Wszystkie informacje dotyczące systemu gospodarki odpadami, o których była mowa wyżej;
- Zakres odchyień od założeń, które nie będą miały wpływu na cenę ryczałtową podaną przez wykonawcę przystępującego do przetargu;
- Ewentualne, bardziej aniżeli w projekcie rozporządzenia, szczegółowe wymogi stawiane przedsiębiorcom - wyposażenie samochodów w GPS jest w projekcie rozporządzenia;

### **Wymagania stawiane przedsiębiorcom**

Artykuł 22 ust. 1 pkt 1 PZP stanowi, iż o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy, którzy spełniają warunek dotyczący: *„posiadania uprawnień do wykonywania określonej działalności lub czynności, jeżeli przepisy prawa nakładają obowiązek ich posiadania.”*. Z kolei § 1 ust. 1 pkt 1) rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (*Dz.U. Nr 226 poz. 1817*) stanowi o: *„koncesji, zezwoleniu lub licencji”*. Te trzy słowa odpowiadają normatywnemu znaczeniu wyrażenia *„uprawnienia”*, co wynika z art. 37 ust. 2 pkt 1) i 2) ustawy o swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej. W ustawie tej użyto wyrażenia *„uprawnienia”* także w odniesieniu do uprawnień o charakterze zawodowym (*art. 19 ustawy o swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej*). W tym stanie prawnym obowiązek uzyskania wpisu do rejestru prowadzonego przez wójta (*art. 9b Ustawy*) nie mieści się w zakresie wyrażenia *„uprawnienia”*, mieści się natomiast w zakresie wyrażenia: *„obowiązki związane z działalnością gospodarczą”* (*art. 22e ustawy o swobodzie działalności gospodarczej*). Powyższe dotyczy także wpisów do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz wpisów do Krajowego Rejestru Sądowego. W istocie przepisy prawa zamówień publicznych nie przystają już do istniejącego porządku prawnego i powinny zostać zmienione. Sytuacja ta dotyczy także wymogu posiadania oryginału lub kserokopii potwierdzonej za zgodność z oryginałem (§ 6 *ww. rozporządzenia w sprawie dokumentów (...)*) Tego typu niuanse prawne mogą mieć znaczenie w sytuacji, gdy podmioty ubiegające

się o zamówienie publiczne na odbieranie odpadów komunalnych będą korzystać z każdej możliwości aby zamówienie to uzyskać i zdyskredytować konkurencję.

Pytanie, czy zamawiający winien żądać od wykonawców **zaświadczenia o wpisie do rejestru** (art. 65 ust. 5 ustawy o swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej) jest zasadne także z tej przyczyny, że żądanie przedkładania zaświadczenia wydawanego przez samego zamawiającego jest w istocie bezsensowne. Z drugiej jednak strony przepisy PZP nie przewidują wyjątków w odniesieniu do żądania dokumentów w sytuacji przekroczenia progów unijnych. Zatem należy żądać ww. zaświadczeń, chyba, że orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej ukształtuje inną praktykę w tym względzie.

Kolejna kwestia dotyczy **zezwoleń na transport odpadów**. Przepisy nie zawierają legalnej definicji „transportu odpadów”, przyjęć więc można, że wyrażenie to należy interpretować zgodnie z regułami znaczeniowymi języka polskiego. W tej sytuacji transportowanie oznaczałoby przemieszczanie odpadów poza daną nieruchomością. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o odpadach transport odpadów wymaga uzyskania zezwolenia, za wyjątkiem:

- 1) art. 31 ust. 1 – dotyczącego wytwórcy odpadów posiadającego zezwolenie na wytwarzanie odpadów lub decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
- 2) art. 32 ust. 1 – dotyczącego posiadacza odpadów, który łącznie prowadzi odzysk lub unieszkodliwianie odpadów oraz zbieranie lub transport i transport został uwzględniony w zezwoleniu na odzysku lub unieszkodliwianie (art. 32 ust. 2 i ust. 3 ustawy o odpadach),
- 3) art. 33 ust. 1a – obejmujący podmioty nie będące przedsiębiorcami w sytuacji przekazywania określonych rodzajów odpadów do wykorzystania przez osoby trzecie na ich własne potrzeby,
- 4) art. 33 ust. 4 – zawierającego delegację do wprowadzenia innych zwolnień.

Nie wymaga zezwolenia także transport odpadów przez ich wytwórcę (art. 28 ust. 9 ustawy o odpadach).

Kwestia zezwoleń na transport odpadów komunalnych jest różnie interpretowana i przynajmniej w części starostw przyjmuje się, że skoro ktoś ma zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych (obecnie wpis do rejestru) nie musi już mieć zezwolenia na ich transport. Wyjątek taki nie został jednak wprost sformułowany w ustawie o odpadach i jest to wyłącznie kwestia interpretacji rozszerzającej, która w odniesieniu do wyjątków nie powinna mieć miejsca.

W przypadku postępowania o odbieranie odpadów komunalnych nie można będzie w praktyce skorzystać ze zwolnień zawartych w przepisach wykonawczych, wydanych w

oparciu o art. 33 ust. 4 ustawy o odpadach. Przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie rodzajów odpadów, których zbieranie lub transport nie wymagają zezwolenia na prowadzenie działalności (Dz.U. z 2004 r. Nr 16, poz. 154 z późn. zm.) obejmują wprawdzie opakowania, baterie, akumulatory czy leki, nie obejmują jednak odpadów zmieszanych, stanowiących wszak największą pozycję w odpadach komunalnych.

Na odbierających odpady komunalne spoczywają także obowiązki wynikające z przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (jt. Dz.U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874 z późn. zm.). Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 2) tej ustawy do przewozów drogowych wykonywanych: „w ramach usług polegających na przewozie odpadów komunalnych lub nieczystości ciekłych – stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące niezarobkowego przewozu drogowego”. Zgodnie zatem z art. 33 ust.1 ustawy o transporcie drogowym wykonawca winien mieć zaświadczenie potwierdzające zgłoszenie przez przedsiębiorcę prowadzenia przewozów drogowych jako działalności pomocniczej w stosunku do jego działalności podstawowej.

W chwili tworzenia tego tekstu nie ma jeszcze rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych, które mają zostać wydane w myśl art. 9d ust. 2 Ustawy. Sprawdzenie spełnienia tych wymagań oczywiście stanowić będzie element postępowania o zamówienie publiczne na odbieranie odpadów, przy czym określenie wzajemnych relacji pomiędzy treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia a treścią przepisów zawartych w rozporządzeniu możliwe będzie dopiero po jego (rozporządzenia) wydaniu.

### **Doprecyzowanie zapisów regulaminu utrzymania czystości**

Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 1) lit. a) ucpg w regulaminie utrzymania czystości i porządku określa się m.in. obowiązek selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Ustawodawca użył tam jednak wyrażenia: „zbierania i odbierania” co przemawia za tezą, że obowiązek mieszkańców dotyczący selektywnej zbiórki winien być skorelowany z obowiązkiem gminy (podmiotu odbierającego odpady) do odbierania wszystkich selektywnie zbieranych odpadów. Odpady winny być gromadzone w pojemnikach określonych przez radę (art. 4 ust. 2 pkt 2 ucpg), zaś ich pozbywanie ma następować w częstotliwości i sposobie ustalonych w regulaminie w oparciu o art. 4 ust. 2 pkt 3 Ustawy. Z obowiązkami mieszkańców powinny być skorelowane obowiązki odbierających odpady – w myśl art. 6r ust. 3 Ustawy, rada ma



obowiązek określenia: „szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych i zagospodarowania tych odpadów.”.

### **Załączniki stanowiące element SIWZ**

- *Regulamin utrzymania czystości*
- *Uchwała w sprawie przejścia od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, obowiązków w zakresie odbierania odpadów komunalnych*
- *Uchwała w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości*
- *Uchwała w sprawie dodatkowych usług świadczonych przez gminę w zakresie odbierania odpadów komunalnych*
- *Uchwała w sprawie podziału obszaru gminy na sektory*
- *Projekt umowy z operatorem*

### **Problemy, z którymi samorządy spotkają się w pierwszych miesiącach wdrażania nowych rozwiązań**

- Właściciele nieruchomości oraz zamieszkujący je, będą oczekiwali od gminy odebrania wszystkich odpadów jakie zostaną na nich wytworzone, w myśl zasady „płacę, więc żądam”, wobec tego nie wolno zakładać, że odebranie jakiegokolwiek z rodzajów odpadów (np. wielkogabarytowych) wymagać będzie dodatkowej odpłatności, dlatego w ramach wdrażanego systemu należy skalkulować odbieranie wielkogabarytowych, w tym zużytych mebli, sprzętu AGD oraz innych elektrycznych i elektronicznych, przeterminowanych leków, budowlanych i remontowych pochodzących z remontów nie wymagających decyzji lub przyjęcia zgłoszenia, zielonych ze średniej wielkości działki (w przypadku większych, składający deklarację winien określić czy chce by zwiększona ilość została odebrana, a on gotów jest zapłacić za tę usługę), zużytych ubrań i butów, zużytych opon, opakowań po farbach i lakierach także tych zawierających ich resztki, żarówek, świetlówek, baterii, na obszarach wiejskich jako odpady komunalne należy potraktować opakowania po nawozach i środkach ochrony roślin; warto w tym miejscu zwrócić uwagę na zapis art. 6s ucpg mówiącego, iż w przypadku gdy gmina nie realizuje obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, właściciel nieruchomości jest obowiązany do przekazania odpadów komunalnych, na koszt gminy, podmiotowi odbierającemu odpady;
- Należy przewidzieć, że na obszarach wiejskich ilość odpadów odbieranych od mieszkańców w okresie początkowych kilku miesięcy wzrośnie nawet czterokrotnie by później obniżyć się i ustabilizować na stałym poziomie;

- W składanych deklaracjach znaczna część mieszkańców będzie robiła wszystko by gminę oszukać; ponieważ ewidencja ludności, którą dysponują gminy jest, zwłaszcza w gminach otaczających duże miasta, wielce ułomnym narzędziem do określania ilości osób zamieszkujących nieruchomości, ustalenie, tam gdzie to możliwe mając na uwadze wyposażenie nieruchomości, opłaty w odniesieniu do wskazań wodomierzy będzie dobrym rozwiązaniem; tam gdzie nie ma takiej jednolitości, należy odnieść się do ilości osób zamieszkujących nieruchomości; wskaźnik oparty na powierzchni lokalu mieszkalnego nie powinien być wykorzystywany, podobnie jak stawka obliczona dla gospodarstwa domowego; niezależnie od tego należy założyć, że około 10 % mieszkańców nie uda się zidentyfikować;
- Należy także spodziewać się, że co najmniej 30% właścicieli nieruchomości nie wypełni deklaracji przed terminem emisji pierwszych decyzji, pojawią się oni w Urzędzie po to by zakwestionować wysokość wymiaru dokonanego w oparciu o ewidencję ludności; problem stanowią będą nieruchomości i lokale mieszkalne, w których nikt nie jest zameldowany; tam wskazania wodomierza mogą okazać się jedynym dowodem przebywania mieszkańców;
- Ściągalność opłat w pierwszym okresie wyniesie nie więcej aniżeli 70 – 75 %;
- Należy pogodzić się z faktem konieczności dopłacenia z budżetu do realizacji zadań nałożonych ustawą;
- Ze względu na przewidywany w **Rpob** sposób obliczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji, który będzie mógł być składowany (szacowany dla gminy zamiast w przeliczeniu na mieszkańca) gminy, których liczba mieszkańców znacząco wzrosła od roku 1995 będą miały poważny problem z osiągnięciem ustawowych wskaźników;
- Należy przyjąć, że zamieszkujący nieruchomości nie będą skłonni daleko nosić wyselekcjonowanych odpadów i dlatego odbierane one winny być sprzed domu lub PSZOK musi być w odległości nie większej aniżeli 250 -300 m;
- PSZOKi winny umożliwiać każdemu przekazanie wszelkiego rodzaju odpadów poza terminami wynikającymi z harmonogramu (powodem takiej konieczności może być zmiana właściciela mieszkania, prowadzenie remontu, wymiana wyposażenia, nieobecność lub zapomnienie o terminie, itp.) oraz w ilościach przekraczających te, które na podstawie badań zostały ustalone w projekcie systemu, czy w takiej sytuacji ustalać dodatkową odpłatność i jak ją pobierać, należy rozstrzygnąć uwzględniając lokalne warunki i wpisać zasady do uchwały podejmowanej na mocy art.6r ust.3;
- Mając na uwadze fakt, że małe podmioty prowadzące działalność gospodarczą w swoich domach mieszkalnych nie posiadają odrębnych umów z przedsiębiorcami odbierającymi odpady, ważnym będzie doprowadzenie do sytuacji, w której wszyscy prowadzący

najmniejszą działalność gospodarczą będą musieli zapłacić za odbiór kubła; zabieg ten pozwoli nieco poprawić ujemny bilans kosztów i wpływów; jedynym sposobem realizacji tego założenia jest zorganizowanie przez gminę odbioru odpadów z nieruchomości niezamieszkałych;

- Ponieważ doświadczenie wskazuje na to, że 30% obniżka wysokości opłat dla segregujących nie stanowi dostatecznego stymulatora dla 70% właścicieli nieruchomości, należy przyjąć zróżnicowanie taryf co najmniej na poziomie 1:2, w przeciwnym wypadku „zachęta” nie będzie oddziaływać;
- Dotąd w wielu gminach potocznie mówiło się, że opłata uiszczana jest za odpady zmieszane przekazywane w kubłach, zaś odpady wyselekcjonowane, przekazywane w workach odbierane są bezpłatnie, co oczywiście nie było prawdą; konstruując system opłat należy o tym pamiętać i wprowadzić indywidualne rozliczanie nieruchomości; w przeciwnym wypadku należy spodziewać się całkowitego zaniku selekcji w domach, czego przykłady już można obserwować; alternatywą dla pełnej indywidualnej rejestracji ilości przekazywanych odpadów zebranych selektywnie może być przyjęcie zasady badania zawartości losowo wybranych pojemników zawierających odpady zmieszane i kilkukrotnego podwyższenia opłaty w sytuacji gdy będą zawierały odpady, które winny być selektywnie zebrane; system taki mógłby funkcjonować w zabudowie jednorodzinnej, na osiedlach domów wielorodzinnych nie mógłby mieć praktycznego zastosowania wobec czego spodziewać się należy, że mieszkający w zabudowie wielorodzinnej będą zawsze płacili stawki jak za odpady nieselekcjonowane;
- Mając na uwadze ustawowe upoważnienie przedsiębiorcy do kontroli realizacji przez właściciela nieruchomości obowiązku w zakresie selektywnego zbierania odpadów, w przypadku braku doprecyzowania w SIWZ tego uprawnienia, należy spodziewać się na tym tle konfliktów pomiędzy przedsiębiorcą i właścicielem nieruchomości bowiem ich interesy będą diametralnie się różniły.

### **Wymagania stawiane systemowi wspomagającemu wszystkie obszary zarządzania systemem gospodarki odpadami komunalnymi**

Dla wsparcia zarządzania wdrażanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi gminy będą potrzebowały narzędzia w postaci systemu informatycznego.

Z racji tego, że ustawodawca dopuścił stosowanie różnych rozwiązań w tym zakresie, również system informatyczny winien być uniwersalny i posiadać możliwości obsługi każdego z nich.

Pierwszym z problemów jaki pojawia się w trakcie przygotowań do wdrożenia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jest kwestia jego obszarów, które uzyskają wsparcie ze strony narzędzi informatycznych.

Większość dostępnych aktualnie rozwiązań koncentruje się na funkcjach, wprost wynikających z zapisów ustawy, a więc obsługa składanych przez właścicieli nieruchomości deklaracji, emisja decyzji, księgowanie i windykacja, rejestr działalności regulowanej, sprawozdawczość. Tymczasem zanim gmina będzie na tym etapie, musi założyć **bazę danych o nieruchomościach nazywaną też bazą referencyjną**, bez której trudno dokładnie oszacować ilość wytwarzanych na jej obszarze odpadów, a w konsekwencji nie sposób prawidłowo zaprojektować logistyczną część systemu i prawidłowo oszacować koszty jego funkcjonowania, co jest niezbędne do ogłoszenia przetargu.

Jeśli spojrzeć na tę problematykę jeszcze szerzej, okazuje się, iż systemem gospodarowania odpadami zarządza gmina, jednak funkcje operatorskie realizują firmy, które wygrały przetargi, zaś niebagatelna część odpadów trafia do regionalnych instalacji. Wniosek stąd taki, że **najlepiej byłoby gdyby wszystkie trzy podmioty posługiwały się jednym zintegrowanym systemem**, bowiem nawet jeśli nie, to operator winien dysponować możliwością natychmiastowego powiadamiania gminy o właścicielach nieruchomości, którzy nie wykonują obowiązku w zakresie selekcji, przesyłać, najlepiej codzienne, sprawozdania dotyczące zrealizowanych tras, na których odbierał odpady, wyjaśniać kontrowersje dotyczące selekcji, pominięcia podczas odbioru, niedotrzymania terminu, itp., wreszcie przesyłać sprawozdania. Warto w tym miejscu podkreślić przydatność umożliwienia Gminie prowadzenia stałego monitoringu poziomów odzysku.

Dane pochodzące od zarządzającego instalacją będą szalenie istotne dla gminy z punktu widzenia kontroli operatora, wreszcie wskaźników odzysku.

W tym kontekście możliwość jak najłatwiejszego zbudowania bazy danych o nieruchomościach, która będzie podstawą weryfikacji deklaracji, a w szczególności pozwoli na zidentyfikowanie tych, którzy deklaracji nie złożyli, wydaje się być bardzo ważna. Baza ta winna być poprzez konwersję danych zasilana z kilku źródeł informacji, z których nie wszystkie są zarządzane przez gminę. Dopiero zebrawszy informacje z wielu źródeł można przystąpić do weryfikacji i uzupełniania danych z nich pochodzących. Bez wizji w terenie nie da się tego wykonać. Źródłowymi informacjami zasilającymi bazę danych nieruchomości winny być dane:

- z PODGiK bazy EGiB oraz mapy ewidencyjne i w miarę potrzeby zasadnicze,
- z ewidencji ludności,
- z ewidencji płatników podatku od nieruchomości,
- z ewidencji podmiotów gospodarczych,
- z KRS,
- o zużyciu wody pochodzące od przedsiębiorstw wodociągowo – kanalizacyjnych.

Powiązanie bazy danych o nieruchomościach z mapami numerycznymi, które pozwolą na opracowanie dokładnych tras odbioru odpadów wraz z wyspecyfikowaniem nieruchomości, które winny być każdego dnia obsługane wyeliminowałyby nie tylko nierozstrzygalne spory pomiędzy stronami uczestniczącymi w eksploatacji systemu gospodarki odpadami, lecz pozwoliłyby także na opracowanie precyzyjnej kalkulacji kosztów i w konsekwencji stawek opłat, które uiszczać będą musieli właściciele nieruchomości. Dostępne informacje wskazują na to, że nie ma w kraju oferty obejmującej pełną obsługę wymienionych wyżej obszarów, jednak propozycje zmierzające w tym kierunku są, np. system odpadywgmnie.com.

Głębsza analiza potrzeb jakie prędzej czy później pojawią się ze strony użytkowników systemów informatycznych pozwala na wyspecyfikowanie przynajmniej części ich oczekiwań.

Pierwsze z nich dotyczy możliwości automatycznej konwersji danych z różnych systemów. Oczekiwanie to jest realizowane wraz z dostawą i instalacją systemu lub, częściej, za dodatkową, wcale niemałą, opłatą, a bywa, że dystrybutor nie jest skłonny zająć się tym.

Dalej, system powinien wspierać swymi funkcjami weryfikację danych, ich unifikację oraz mechanizmy wymiany danych. Warto, z uwagi na fakt tworzenia bazy danych na podstawie wielu innych baz danych, aby system w maksymalnym zakresie umożliwiał automatyczną analizę danych zaciąganych do bazy głównej np. ilość nieruchomości niefigurujących jako zamieszkałe, a wykazujących całoroczny pobór wody. Należy wybrać system który skutecznie będzie wspierał gminę w zarządzaniu i monitorowaniu wszystkich procesów zachodzących w gospodarce odpadami:

- od kompatybilnej bazy danych po skuteczną ewidencję i obsługę deklaracji
- od naliczenia opłaty po jej windykację
- od logistyki po zapewnienie nadzoru na poziomami odzysku
- od informacji po edukację.

Kolejne, to kwestia możliwości dowolnego zaprojektowania kształtu deklaracji składanej przez właścicieli nieruchomości. Jednym z przykładów będzie możliwość umieszczenia w niej całego szeregu usług dodatkowych oferowanych przez gminę, z których właściciel może lecz nie musi skorzystać.

Podobnie winien być rozwiązany problem generowania wszelkiego rodzaju dokumentów analitycznych i sprawozdań.

Oczywiście opracowując tego rodzaju dokumenty trzeba posiadać możliwości korzystania z algorytmów sortowania, filtrowania, wyszukiwania i grupowania danych dla każdego z pól, a także dokonywania na nich operacji matematycznych.

Dalej, istotne będzie by system emitując formularze deklaracji wypełniał te ich pola, których zawartość zapisana jest w jego bazach danych. Aktualnie w ten sposób funkcjonuje w ARiMR system

obsługujący dopłaty bezpośrednie dla rolników. W ten sposób upraszcza się proces wypełnienia deklaracji i zmniejsza ilość popełnianych błędów.

Możliwość budowania słowników dla często wykorzystywanych informacji, np. słownika z nazwami ulic, również zdecydowanie obniży ilość błędów.

Uruchomienie e-biura obsługi mieszkańców przy pomocy którego każdy z właścicieli nieruchomości mógłby nie tylko złożyć deklarację, lecz również sprawdzić stan swojego konta lub złożyć wyjaśnienia istotne dla prowadzonego postępowania, to następny ważny postulat pod adresem systemu informatycznego. Pamiętać przy tym należy o instrukcji kancelaryjnej i konieczności przechowywania numeru pod którym deklaracja została zarejestrowana w biurze podawczym niezależnie od postaci w jakiej została złożona.

Powiadamianie czy też przypominanie o terminach wywozów może być realizowane przy pomocy serwisu wykorzystującego mechanizm sms w telefonach komórkowych.

Aktualnie istnieje również możliwość współpracy wielu różnych systemów informatycznych z internetowym Managerem Punktów Adresowych (IMPA) firmy GEO-SYSTEM stanowiącego jeden z modułów większego systemu e-gmina. Podobne funkcje ma realizować system opracowywany aktualnie, prowadzone są już szkolenia, przez Głównego Geodetę Kraju. Pełne wykorzystanie możliwości jakie daje to narzędzie pozwoli na realizację wszystkich postulowanych wcześniej funkcji związanych z logistyką wywozów. Jest również bardzo prawdopodobne, że w niedługim okresie czasu pomocne w realizacji tych funkcji będą zasoby GEOPORTALU.

Następny temat to zapewnienie eksportu, według dekretów, danych dotyczących wpłat do systemu finansowo – księgowego. Pozostałe funkcje związane z ewidencją i rozliczeniami winno realizować oprogramowanie do zarządzania systemem gospodarowania odpadami. Moduł rozrachunkowy tego oprogramowania powinien uwzględniać masowość comiesięcznych operacji, masowość odpisów i przypisów. Należy od systemu oczekiwać opcji prowadzenia rozrachunków poprzez tzw. księgę pomocniczą w której będzie rozliczana tylko opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a to w tym celu aby „ten śmieciowy bałagan” nie był bezpośrednio obsługiwany w księdze głównej systemu finansowego w gminie. Dobrze byłoby aby na potrzeby opłaty został wydzielony osobny rachunek bankowy w gminie, mało tego winien również być wydzielony osobny system rozrachunkowy obsługiwany przez oddelegowane do tego osoby. Należy pamiętać, że wymiar opłaty będzie dość wysoki, dlatego kwestie płatności przez właścicieli nieruchomości winny również być wspierane przez system. Najważniejsze z nich to obsługa dowolnych okresów rozliczeniowych (od miesięcznych, dwumiesięcznych po kwartalne, półroczne, roczne) oraz możliwość generowania przez system książeczek płatniczych.

Warto zwrócić również uwagę na kompetencje merytoryczne w zakresie gospodarowania odpadami osób wdrażających i sprawujących nadzór nad wdrożeniem systemu. Są one równie ważne jak właściwy wybór samego systemu.

Decyzja o tym jaki system wybierzemy w znacznym stopniu zadecyduje o tym ile będzie kosztowała obsługa administracyjna systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

System winien zapewnić możliwość: nadawania identyfikatora płatnika automatycznie przez system lub ręcznie przez użytkownika; nie dopuszczenia do dublowania wpisów; prowadzenia ewidencji dla osób fizycznych, prawnych, a także nie posiadających osobowości prawnej; automatycznego generowania numeru AIP (indywidualny numer konta bankowego) dla nieruchomości/właściciela nieruchomości; przechowywania całej historii zmian zapisów; zapamiętania historii podmiotów, a więc operatorów i instalacji; podpięcia do podmiotu dowolnej ilości dokumentów zewnętrznych, itp.

Budując ewidencję nieruchomości i projektując deklarację należy brać pod uwagę szereg różnych sytuacji, z którymi w praktyce się spotkamy. Właściciel nieruchomości może ją zamieszkiwać, lecz nie musi. Może on być mieszkańcem gminy, na terenie której nieruchomość się znajduje, lecz może także mieszkać w innym kraju. Jeden właściciel może posiadać szereg nieruchomości na obszarze gminy/związku. W takiej sytuacji należy rozstrzygnąć czy dopuszczać składanie jednej deklaracji. Z drugiej strony nieruchomość może posiadać niemal dowolna ilość właścicieli. Zdarzają się również sytuacje, w których punkt adresowy nieruchomości i punkt adresowy wywozu nie są tożsame, na przykład nieruchomości narożnikowe. Jeden z poważniejszych problemów będą stanowiły nieruchomości okresowo wynajmowane wypoczywającym nad morzem lub w górach. W takich sytuacjach możliwość załączenia do deklaracji listy zamieszkujących, podobna sytuacja będzie w spółdzielniach mieszkaniowych, ułatwi bieżącą weryfikację wielokrotnie w okresie roku zmienianych deklaracji. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na konieczność dopuszczenia możliwości indywidualnego rozliczania każdego z dysponujących mieszkaniem w zabudowie wielorodzinnej. Informacje te mogą być przydatne zarządcy do rozliczania się z nimi. Szalenie ważna będzie również możliwość dołączania do dokumentacji związanej z obsługą baz danych czy to nieruchomości czy deklaracji, zeskanowanych dokumentów lub notatek służbowych dokumentujących postępowania i weryfikacje.

Niezależnie od tego czy system kodów kreskowych będzie potrzebny do identyfikacji właścicieli segregujących odpady od tych, którzy tego nie czynią, jego przydatność będzie niekwestionowana i dlatego system musi posiadać możliwość ich obsługi. Dalej, system winien współpracować z innymi systemami teleinformatycznymi, m. inn. z ePUAP, FK.

W niniejszym Poradniku zajmujemy się tylko nowym systemem gospodarowania odpadami stałymi, nie wolno jednakże zapominać o tym, że system winien obsługiwać także ewidencje zbiorników bezodpływowych, oczyszczalni przydomowych, umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych, w sytuacji gdy gmina nie podjęła uchwały o przejęciu tych obowiązków, umów zawartych na opróżnianie zbiorników bezodpływowych, wreszcie rejestr działalności regulowanej. Relacyjne struktury baz danych systemu (najczęściej MS SQL), pozwalają na dowolne tworzenie rozmaitych rejestrów. O rejestrze (bazie danych) nieruchomości była już mowa, deklaracje przechowywane będą w rejestrze płatników, dalej konieczne będą rejestry działalności regulowanej, wydanych zezwoleń i operatorów, instalacji (zarówno regionalnych ze względu na to, że w regionie może ich być kilka, jak i instalacji przetwarzających selektywnie zebrane odpady), zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych, wreszcie indywidualnych umów na odbiór odpadów stałych i nieczystości płynnych, a także rejestr dokumentów. Kwestie obsługi księgowej zostały wyżej zasygnalizowane i temat ten jako najlepiej rozpoznany nie będzie dalej omawiany. Nie wolno także zapomnieć o konieczności ustalenia procedur archiwizacji dokumentów, zapewnienia pracownikom szkoleń, zapewnienia przez okres kilkuletni tzw. asysty technicznej dostawcy systemu, dobrze napisanej dokumentacji systemu, jak najdłuższym okresie gwarancyjnym, najlepiej zapewnieniu sobie bieżącej jego aktualizacji i dostawy nowych wersji, wreszcie licencjach na oprogramowanie oraz sprzęt umożliwiającym pracę na zmieniających stacjach roboczych, zwiększenie liczby użytkowników wewnętrznych i zewnętrznych, itp.

W niniejszym bardzo skrótowym opisie tylko raz na samym początku była mowa o logistyce i kalkulacji kosztów. Należałoby do tego dodać bilans ilości wytwarzanych na obszarze gminy/związku odpadów. Elementy te nie są jeszcze wprost dostępne w ofercie firm na rynku krajowym, jednak narzędzia zastosowane przez niektóre z nich umożliwiają bardzo sprawne dostosowanie systemu do realizacji także tych funkcji.

Należy mieć świadomość, że w przypadku ogłaszania przetargu na dostawę systemu, pełen program funkcjonalno – użytkowy, który musi zostać załączony do SIWZ jako opis przedmiotu zamówienia, będzie dokumentem liczącym kilkadziesiąt stron.

### **Kalkulowanie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz stawki opłat**

W znowelizowanej w minionym, 2011 roku, ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawodawca w art.6d zobowiązał



gminy do wyłonienia w drodze przetargu tzw. operatorów, czyli firmy, które będą odbierały lub odbierały i zagospodarowywały odpady komunalne pochodzące z nieruchomości. W tej sytuacji gminy opracowując SIWZ muszą opisać przedmiot zamówienia oraz posiadać jego kosztorys, który umożliwi im także zarezerwowanie w budżecie oraz WPF odpowiednich kwot na realizację tego zadania. Trudność przygotowania kosztorysu, albo inaczej kalkulacji kosztów zamawianej usługi polega na tym, że dla sfery gospodarki komunalnej dotąd nie została opracowana metodyka kalkulacji kosztów analogiczna do przyjętej dla celów kosztorysowania robót budowlanych. Mało tego, dotąd firmy świadczące tego rodzaju usługi nie były skłonne dzielić się z kimkolwiek posiadaną na ten temat wiedzą i gminy w praktyce na tym polu są bezradne. Oczywiście możliwe jest dokonanie przez gminy oszacowania na podstawie dotąd ponoszonych przez mieszkańców kosztów przy uwzględnieniu przewidywanego wskaźnika wzrostu ilości przekazywanych odpadów i w konsekwencji kosztów. Tego rodzaju metoda może jednak być obarczona poważnym błędem, co w konsekwencji odbije się negatywnie na wydatkach z budżetu koniecznych do poniesienia w celu wyrównania niedoborów wpływów z opłat. Jeśli idzie o problemy na jakie napotkają gminy bilansując wpływy z opłat z koniecznymi do poniesienia kosztami wynikającymi z przetargów to wynikać one będą nie tylko z niedoszacowania ilości wytwarzanych na obszarze gminy odpadów. Nie trzeba wielkiej wyobraźni by zauważyć, że właściciele nieruchomości będą w deklaracjach zaniżać ilość zamieszkujących nieruchomość osób, stąd najpewniejszą metodą byłoby uzależnienie wysokości opłaty od powierzchni mieszkalnej, które to pojęcie rada będzie musiała zdefiniować w uchwale podjętej na podstawie upoważnienia zawartego w art.6r ust.3 ustawy o utrzymaniu czystości. Powstaje tutaj jednak poważny problem wynikający stąd, że w deklaracjach właściciele nieruchomości w oparciu o zamieszkującą nieruchomość ilość osób i stawkę opłaty zgodną z treścią uchwały rady gminy, sami wyliczają wysokość opłaty, którą będą uiszczać. Jeżeli treść deklaracji zostanie pozytywnie zweryfikowana przez gminę, to wójt nie będzie już wystawiał żadnej decyzji bowiem ustawodawca przewidział, iż deklaracja będzie podstawą do wystawienia tytułu wykonawczego (art.6n ucip). Decyzje będą przez gminę wystawiane tylko w sytuacji gdy wójt/burmistrz zakwestionuje zapisy złożonej deklaracji lub nie zostanie ona w ogóle złożona. W drodze decyzji wójt/burmistrz będzie również stwierdzał zaleganie z opłatami. Nie ma więc żadnych przeszkód by właściciel w kolejnych składanych przez siebie deklaracjach zadeklarował, że przez część miesięcy w roku nieruchomość będzie zamieszkała, a w okresie wakacyjnym na przykład z racji zamieszkania w domu letnim nie będzie w stałym miejscu zamieszkania przebywał i tym samym nie będzie płacił za odbiór odpadów przez gminę. Jak w sytuacji przyjęcia za podstawę powierzchni mieszkalnej uwzględnić tego rodzaju sytuacje,

doprawdy nie wiadomo. Jedynym rozwiązaniem wydaje się potraktowanie powierzchni tej nieruchomości przez ten czas jako niezamieszkaney. Znaczna część właścicieli będzie także unikała regulowania należności wynikających z decyzji administracyjnych. W wielu gminach wiejskich największy problem będzie stanowiła niemożność zaakceptowania przez mieszkańców wysokości opłaty, która może wzrosnąć w stosunku do kwot dotąd uiszczanych, nawet kilkukrotnie. W takiej sytuacji władze gminy będą musiały rozważyć możliwość ustalenia wysokości opłaty na poziomie akceptowalnym dla mieszkańców i pokrywania różnicy z budżetu. Tutaj rodzi się pytanie czy takie postępowanie będzie dopuszczalne. Nie ulega wątpliwości, że w przypadku podatków i opłat gmina zawsze ma możliwość stosowania stawek niższych aniżeli maksymalne. Inną kwestią są możliwości budżetu gminy. Funkcji, których realizację umożliwić winna dobrze sporządzona kalkulacja, jest więcej. Mając na uwadze sytuację na rynku firm odbierających od właścicieli nieruchomości odpady, w pierwszych przetargach należy spodziewać się cen rażąco niskich w rozumieniu Prawa Zamówień Publicznych. Ceny takie będą oferowały duże firmy o znaczącym potencjale po to by wyeliminować z rynku niewielkie i słabsze ekonomicznie firmy, najczęściej komunalne. W tej sytuacji tym bardziej ważne będzie posiadanie przez gminy narzędzia dającego szansę na odrzucenie takich ofert, stąd wycena winna być sporządzona w dwu wariantach tak by możliwe było określenie „widełek” cenowych, w których bezwzględnie cena ofertowa musiała się zmieścić. Z kolei w następnych przetargach, gdy słabsi ekonomicznie gracze zostaną z rynku wyeliminowani, będziemy mieli do czynienia ze znowami cenowymi. Wówczas istotniejsza będzie górna granica cen. Prezentowana niżej metodologia kalkulacji cen odbioru i transportu odpadów oraz innych ich elementów, na które gmina będzie miała wpływ, została opracowana na bazie pięcioletnich doświadczeń autora zebranych podczas kalkulacji kosztów różnych usług komunalnych dla potrzeb rozliczania prac realizowanych w drodze bezprzetargowej przez firmę komunalną, której właścicielem jest gmina. Pozwoliły one na zebranie sprawdzonych danych umożliwiających trafną wycenę tych robót. Z kolei metodyka bazuje na podstawowych założeniach wykorzystywanych podczas sporządzania kosztorysów budowlanych. Wyceniane są robocizna, materiały i praca sprzętu. Stawki robocizny można zaczerpnąć np. z *Informacji o stawkach robocizny kosztorysowej oraz cenach pracy sprzętu budowlanego IRS wydawanych przez Ośrodek wdrożeń ekonomiczno – organizacyjnych „Promocja” Sp. z o.o.* znanej pod skrótową nazwą SEKOCENBUD. Ceny pracy sprzętu wyliczone są w oparciu o cenę netto nowego sprzętu, przyjęty okres amortyzacji oraz poziom ogólnych obejmujących także koszty zarządu i zakładany poziom zysku. Koszty materiałów pędnych, olejów, smarów brane są ze stosownych tabel z ich cenami hurtowymi lub detalicznymi w zależności od wielkości zapotrzebowania jakie ma

firma. Dane techniczne sprzętu należy przyjąć według dokumentacji sprzętu. Parametry, których w dokumentacji może brakować najlepiej pomierzyć lub skorzystać z danych dostępnych na różnych stronach internetowych. Ceny materiałów należy pobierać z dostępnych cenników lub dokumentacji przetargowych pamiętając jednocześnie o tym, że ulegają one dość częstym zmianom. Dla właściwej wyceny konieczne będą rzeczywiste dane dotyczące tras przejazdu pojazdów odbierających odpady, ich szybkości, czasu załadunku różnych rodzajów pojemników, itp. Należy tutaj podkreślić, że właściwie opracowany system IT wspomagający zarządzanie gospodarką odpadami komunalnymi, winien te czynności wykonać wariantowo, tak by gmina mogła wybrać najbardziej korzystny wariant realizacji usług. Pamiętajmy, harmonogram odbioru odpadów oraz trasy przejazdu pojazdów je odbierających winny być elementami projektu umowy dołączonej do przetargowej SIWZ na odbiór lub odbiór i zagospodarowanie odpadów. Opracowanie tras i harmonogramu możliwe będzie tylko wówczas gdy gmina będzie dobrze zorientowana w tym ile odpadów wytwarzają właściciele nieruchomości i jaka jest ich morfologia. Wiedza ta winna wynikać z przeprowadzonych wcześniej badań. Podkreślić trzeba tutaj zasadniczą różnicę pomiędzy ilością odpadów przekazywanych firmom je odbierającym a poziomem wytwarzania. Zazwyczaj bada się ten pierwszy strumień. Zbadanie poziomu wytwarzania wymaga nieco innej metodologii. Ponieważ badanie ilości wytwarzanych odpadów wymaga prowadzenia go przez okres umożliwiający identyfikację różnic sezonowych, należało rozpocząć je najpóźniej wiosną bieżącego, 2012 roku. Dla potrzeb szkoleniowych w niżej prezentowanym przykładzie wykorzystano badania ilości odpadów przekazywanych firmom przez mieszkańców powiatu poznańskiego ziemskiego, przeprowadzone w roku 2009.

**Odpady wytwarzane przez mieszkańców powiatu poznańskiego zamieszkujących różne rodzaje zabudowy bez odpadów pochodzących z obiektów infrastruktury po zsumowaniu odbieranych jako zmieszane i odbieranych selektywnie**

|  |                               |                                       |            |   |  |
|--|-------------------------------|---------------------------------------|------------|---|--|
| Wysokość opłaty „marszałkowskiej”<br>zł/Mg | Fracje do selektywnej zbiórki | Skład morfologiczny (grupowy) odpadów | Kod odpadu | Zabudowa wiejska<br>291,5 kg/m <sup>3</sup> | Zabudowa zwarta z infrastrukturą<br>99,0 kg/m <sup>3</sup> |
|--|-------------------------------|---------------------------------------|------------|---|--|

|        |   |  |                      | %            | Kg/M/rok<br>158,46 | %            | Kg/M/rok<br>345,82 |
|--------|---|--|----------------------|--------------|--------------------|--------------|--------------------|
| 110,65 | Odpady ulegające biodegradacji – odbierane jako wyselekcjonowane „u źródła”   | Odpady kuchenne ulegające biodegradacji          | 20 01 08             | 20,24        | 32,08              | 33,75        | 116,72             |
| 110,65 |   | Odpady zielone                                   | 20 02 01<br>20 03 02 |              |                    |              |                    |
| 110,65 |   | Drewno i materiały drewnopodobne – nie występują | 20 01 38             |              |                    |              |                    |
| 110,65 |   | Opakowania z drewna – nie występują              | 15 01 03             |              |                    |              |                    |
| 110,65 | Odpady papierowe ulegające biodegradacji będące jednocześnie surowcami do selektywnej zbiórki – odbierane jako wyselekcjonowane „u źródła” łącznie z opakowaniami | Papier i tektura nieopakowaniowe                 | 20 01 01             | 13,76        | 21,80              | 16,48        | 56,98              |
| 110,65 |   | Opakowania z papieru i tektury                   | 15 01 01             |              |                    |              |                    |
| 110,65 | Odpady opakowaniowe do selektywnej zbiórki – odbierane jako wyselekcjonowane „u źródła” łącznie papierem i tekturą  | Opakowania wielomateriałowe                      | 15 01 05             | 27,23        | 43,15              | 29,67        | 102,60             |
| 110,65 |   | Tworzywa sztuczne nieopakowaniowe                | 20 01 39             |              |                    |              |                    |
| 110,65 |   | Opakowania z tworzyw sztucznych                  | 15 01 02             |              |                    |              |                    |
| 110,65 |   | Szkło nieopakowaniowe                            | 20 01 02             |              |                    |              |                    |
| 110,65 |   | Opakowania ze szkła                              | 15 01 07             |              |                    |              |                    |
| 110,65 |   | Opakowania z blachy stalowej                     | 15 01 04             |              |                    |              |                    |
| 110,65 |   | Opakowania z aluminium                           | 15 01 04             |              |                    |              |                    |
| 110,65 |   | Metale   | 20 01 40             |              |                    |              |                    |
| 11,61  | Odpady odbierane jako zmieszane, przeznaczone do składowania  | Odpady mineralne powyżej 10 mm                   | 20 02 02             | 22,01        | 34,88              | 8,29         | 28,67              |
| 110,65 |   | Fracja 0÷10 mm                                   | 20 03 99             |              |                    |              |                    |
| 151,69 |   | Odpady z utrzymania higieny                      | 18 01 03             |              |                    |              |                    |
| 110,65 |   | Tekstylia  | 20 01 11             | 2,09         | 3,32               | 2,18         | 7,54               |
| 110,65 | Odpady odbierane indywidualnie  | Odpady z budowy i remontów                       | 20 03 99             | 12,24        | 19,39              | 6,86         | 23,74              |
| 215,49 | Odpady wymagające odrębnego traktowania – odbierane łącznie z wielkogabarytowymi  | Odpady niebezpieczne                             | różne kody           | 0,93         | 1,47               | 2,08         | 7,2                |
| 110,65 | Odpady odbierane odrębnie raz na kwartał  | Odpady wielkogabarytowe                          | 20 03 07             | 1,50         | 2,37               | 0,69         | 2,37               |
|        |   | <b>Razem</b>                                     |                      | <b>100,0</b> | <b>158,46</b>      | <b>100,0</b> | <b>345,82</b>      |

Nad zawartością wyżej zamieszczonej tabeli kumulującej ilości odpadów odbieranych jako zmieszane i selektywnie zebrane, warto dłużej się zatrzymać. Tabela ta została skonstruowana z danych zawierających minimalne i maksymalne ilości odpadów przekazywanych przez mieszkańców wsi i zwartej zabudowy miejskiej. Liczby zapisane w niej są sumą ilości zapisanych jako średnie roczne w pierwszej z prezentowanych tabel oraz uśrednionych danych dotyczących selektywnej zbiórki zapisanych przed wyżej zamieszczoną tabelą. Dane w tabeli zostały pogrupowane w taki sposób aby możliwe było zobrazowanie jaką część odpadów można wyselekcjonować w domach. Wnioski stąd płynące są takie, że w mieście niemal 174 kg na 346 czyli 50% to odpady ulegające biodegradacji. Kolejne 103 kg na 346 kg, czyli 30%, to opakowania. Wniosek stąd, że 80% odpadów miejskich to ulegające biodegradacji i opakowania możliwe do selekcji w domach. 10% odpadów z zabudowy miejskiej musi zostać składowana i 10% to selektywnie zbierane odpady z budow i remontów, wielkogabarytowe i niebezpieczne, które winny trafiać do punktów selektywnej zbiórki. Tylko wielkogabarytowe będą w znaczącej

części odbierane sprzed domów. Gdyby tekstylia wyodrębnić to składować trzeba by zaledwie 8% odpadów powstających w zabudowie zwartej w miastach. Wniosek stąd taki, że budowa drogich instalacji regionalnych wcale nie musi być potrzebna. Przechodząc do odpadów pochodzących z obszarów wiejskich mamy 34% odpadów ulegających biodegradacji, 27% opakowań, 24% musi być składowanych, 15% to odpady z budów i remontów, niebezpieczne i wielkogabarytowe. Najistotniejsze wydaje się to, że ilościowy stosunek odpadów przekazywanych w mieście i na wsi wynosi 2:1. Doświadczenie autora wskazuje na to, że w żaden sposób nie oddaje on rzeczywistych poziomów wytwarzania odpadów.

Także w KPGO szacowana ilość odpadów wytwarzanych przez mieszkańców wsi jest niemal połowę niższa od ilości wytwarzanej przez mieszkańców miast. W ocenie autora świadczy to wyłącznie o tym, co potwierdzają kontrole NIK, że znaczna część właścicieli nieruchomości położonych na wsi nie podpisała umów na odbiór odpadów i nie wywiązuje się z tego obowiązku. Przygotowując materiał wyjściowy do sporządzenia projektu systemu gospodarowania odpadami i specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postaci badań odpadów należałoby wcześniej zaprojektować te badania w sposób, który pozwoli na określenie ilości faktycznie wytwarzanych odpadów. Aby to osiągnąć należałoby, niezależnie od zbadania tych, które są przekazywane, poddać szczegółowej analizie kilka podstawowych rodzajów gospodarstw domowych. Oczywiście można to zrobić wyłącznie za przyzwoleniem ich właścicieli korzystając także ze współpracy z nimi. Doświadczenia związane z wdrażaniem w gminach podobnych systemów wskazują na znaczny wzrost ilości przekazywanych operatorom odpadów od chwili ich uruchomienia. Wzrost ten był w początkowym okresie nawet pięciokrotny. Czyniąc kalkulacje należy, niezależnie od wyników badań przyjąć, że co najmniej w okresie pierwszego półrocza mieszkańcy będą się pozbywać niepotrzebnych rzeczy latami gromadzonych w piwnicach, na strychach, w komórkach lub podwórkach. Dlatego też ogłaszając przetarg, należy uwzględnić ten fakt i przyjąć wzrost ich ilości o 10 – 20% w stosunku do wyników badań ilości wytwarzanych odpadów, zaś w sytuacji braku szczegółowych badań lub posiadania badań dotyczących odpadów przekazywanych firmom posiadającym zezwolenia, w miastach o 20 – 35%, na wsi 80 – 120% w stosunku do posiadanych danych.

Dla potrzeb kalkulacji kosztów niezbędnej do przygotowania SIWZ oraz zarezerwowania w budżecie stosownej kwoty koszty zbiórki i transportu szacujemy w oparciu o przedstawione wyżej w tabelach wyniki badań **powiększone o 100% dla danych dotyczących wsi i 25% dla danych dotyczących miasta**, dla dwu skrajnych przypadków, to znaczy **dla sytuacji, w której wszystkie odpady są odbierane jako zmieszane i są transportowane na**

**składowisko oraz drugiej sytuacji, w której cztery możliwe do selektywnego zebrania frakcje odbierane są osobno. Oba te przypadki szacowane są osobno dla zabudowy wiejskiej i zabudowy zwartej z infrastrukturą czyli miejskiej, w której najczęściej na parterach domów wielorodzinnych funkcjonują małe sklepy i usługi, natomiast wyżej są mieszkania.**

Według danych GUS na obszarach wiejskich **statystyczne gospodarstwo domowe zamieszkuje 3,04 osoby, zaś w mieście 2,35 osoby.**

Ilość odpadów, które mogą być odbierane bez segregacji jako zmieszane z **zabudowy wiejskiej** z jednego statystycznego gospodarstwa, wynosi (bez wielkogabarytowych, niebezpiecznych oraz odpadów z budów i remontów) **822,20 kg/rok** czyli **2,82 m<sup>3</sup>**. co przy dwutygodniowym cyklu odbioru daje **109 litrów/gospod dom/odbiór** czyli jeden pojemnik o poj 110 l o wadze zawartości równej **31,62 kg/gospod dom/odbiór.**

W przypadku prowadzenia pełnej selektywnej zbiórki z **zabudowy wiejskiej** do odbioru w **cyklu sześciotygodniowym** (ze względu na to by ich ilość w pojemniku uzasadniała odbiór z punktu widzenia ekonomii) byłoby **232,26 kg/gospod dom/rok**, pozostałe **589,94 kg/gospodarstwo domowe/rok** wyselekcjonowanych trafiałyby do odbioru selektywnego. Przyjęto założenie, że pozostałości po selektywnej zbiórce odbierane z zamiarem ich składowania będą miały gęstość około **486 kg/ m<sup>3</sup>**, przede wszystkim ze względu na to, że znaczną ich część stanowią będą popioły. W przypadku prowadzenia badań odpadów **należałoby ten parametr pomierzyć.**

Według badań, **przeciętna gęstość odpadów komunalnych** wynosi **350 kg/m<sup>3</sup>**. Po zakończeniu procesu zagęszczania przy pomocy kompaktora gęstość podłoża na wysypisku wynosi około **1200 kg/m<sup>3</sup>** ( źródło: Piotr Sołowiej Katedra Elektrotechniki i Energetyki Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie *Zagospodarowanie odpadów komunalnych na terenie wybranej gminy*).

Srednią gęstość owych wyselekcjonowanych **589,94 kg/gospodarstwo domowe/rok** należałoby przyjąć jako **400 kg/m<sup>3</sup>** dla ulegających biodegradacji, **350 kg/m<sup>3</sup>** dla opakowań szklanych, **250 kg/m<sup>3</sup>** dla papieru i tektury, do **100 kg/m<sup>3</sup>** dla zgniecionych tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych i śladowych ilości opakowań z metalu. Do odbioru selektywnego z gospodarstwa domowego położonego na wsi, w skali roku, przy gęstości jak wyżej, byłoby - 195,05 kg/gospod. dom/rok, a więc **487,62 l/rok/gospodarstwo domowe odpadów ulegających biodegradacji**, 127,13 kg/rok/gospod dom, a więc **363,23 l/rok/gospodarstwo domowe odpadów szklanych**, 132,54 kg/rok/gospod dom, a więc **530,16 l/rok/gospodarstwo domowe odpadów z papieru i tektury** oraz 135,22 kg/rok/gospod dom, a więc minimum **1352,2**

**l/rok/gospodarstwo domowe odpadów z tworzyw sztucznych**, opakowań wielomateriałowych i metalowych do odbioru selektywnego.

W przypadku realizacji odbioru wszystkich odpadów jako zmieszanych na obszarze wsi w cyklu raz na dwa tygodnie, dla napełnienia dużej śmieciarki trzeba załadować około 400 pojemników 110 l, z kolei podczas odbioru selektywnego na obszarze wsi w cyklu raz na cztery do sześciu tygodni, dla napełnienia samochodu trzeba odebrać odpady z około 500 gospodarstw czyli załadować tyleż pojemników lub worków. Załadowanie takiej ilości pojemników lub worków w ciągu dnia pracy (nieco więcej niż zmiana) jest możliwe. Parametr ten okaże się kluczowym podczas selektywnego odbioru odpadów z zabudowy zwartej z infrastrukturą bowiem załadowanie jednego dnia do samochodu 1480 worków jest niemożliwe gdy jednocześnie dokonywany jest odczyt kodów paskowych i ewentualnie worki są ważone, a więc takie kursy trzeba liczyć podwójnie, stąd tak duża różnica kosztów selektywnego odbioru odpadów pomiędzy wsią i miastem.

Ilość odpadów, które mogą być odbierane bez segregacji jako zmieszane z **zabudowy zwartej z infrastrukturą** od jednej statystycznej rodziny liczącej 2,35 osoby wynosi **918,0 kg/gospod dom/rok** tj. **9,27 m<sup>3</sup>/gospod dom/rok**, co przy cyklu dwa razy na tydzień daje **89,16 litra/odbiór**.

W przypadku prowadzenia pełnej selektywnej zbiórki z **zabudowy zwartej** z infrastrukturą do odbioru odpadów zmieszanych byłoby **106,36 kg/gospodarstwo domowe/rok** odpadów zmieszanych tj. ( przy przyjęciu ich **gęstości jako równej 347 kg/m<sup>3</sup>** ) **306,51 litra/gospod dom /rok**, stąd konieczność zmiany częstotliwości odbiorów oraz **811,64 kg/ gospodarstwo domowe / rok odpadów zebranych selektywnie**. Do odbioru selektywnego z gospodarstwa domowego położonego w zabudowie miejskiej zwartej z infrastrukturą będzie **odpadów ulegających biodegradacji** - 342,87 kg/gospodarstwo domowe/rok, a więc **857,18 l/gospodarstwo domowe/rok, odpadów ze szkła** w ilości 141.0 kg/gospod dom / rok, a więc **402,9 l/gospod dom/rok, odpadów z papieru i tektury** w ilości 167,38 kg/gospod dom / rok, a więc 669,52 l/gospod dom/rok, **odpadów z tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych i metali** w ilości 160,39 kg/gospod dom / rok, a więc **1603,9 l/gospod dom.rok**.

Koszty zbiórki odpadów niebezpiecznych, wielkogabarytowych oraz z remontów i budów będą dalej oszacowane niezależnie.

Inne, poza odbiorem i transportem, koszty związane ze składowaniem, sortowaniem odpadów selektywnie zebranych, kompostowaniem, przetwarzaniem w regionalnych instalacjach, aktualnie przedstawiają się następująco.

Wysokość opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska, tzw. marszałkowskiej za składowanie odpadów zmieszanych wynosi –

110,65 zł/Mg co **za pojemnik 110 l** odebrany z obszarów wiejskich zawierający 31,77 kg odpadów daje **3,52 zł netto**

Koszt opłaty za składowisko – 99,35 zł/Mg (Nowa Sól) czyli **3,16 zł/pojemnik 110 l netto**.

Koszty związane z dalszym sortowaniem lub przetwarzaniem selektywnie zebranych odpadów są dość zróżnicowane i podlegają zazwyczaj indywidualnym negocjacjom. Niżej podano przykładowe stawki z cenników dostępnych w Internecie:

- opłata za przekazanie do kompostowni odpadów kuchennych 45,36 zł/Mg (EKO Dolina), 60 zł/Mg (Gwda)
- gałęzie i liście 31,32 zł/Mg (EKO Dolina)
- metale do sortowania 72,36 zł/Mg ((EKO Dolina)
- opłata za papier i tekturę przekazane do kompostowania – 59,40 zł/Mg (EKO Dolina)
- sortowanie szkła 82,08 zł/Mg (EKO Dolina)
- opakowania z tworzyw sztucznych sortowanie i magazynowanie – 266,76 zł/Mg (EKO Dolina)
- opakowania z tworzyw sztucznych magazynowanie – 232,20 zł/Mg (EKO Dolina)
- opakowania z papieru i tektury sortowanie i magazynowanie - 65,88 zł/Mg (EKO Dolina)

Dalej podano również stawki jakie można uzyskać przekazując do dalszego przetwarzania czyste odpady selektywnie zebrane. Pamiętać przy tym trzeba, że stawki te ulegają częstym zmianom bowiem rynek ten nie jest stabilny. Zauważyć należy, że wysokość zapłaty za szczegółowo wyselekcjonowane odpady w punktach skupu jest zazwyczaj wielokrotnie wyższa od uzyskiwanej przez przedsiębiorcę, który przekazuje odpady bez dokładnego ich rozsortowania. To jest poważny argument na rzecz wykorzystania na osiedlach z zabudową wielorodzinną systemu EKO - AB autorstwa Andrzeja Bartoszkiewicza.

- skup opakowań z aluminium – 3,8 zł/kg czyli 3,8 tys zł/Mg
- skup stali narzędziowej – 9 zł/kg czyli 9,0 tys zł/Mg
- skup odpadów z plastiku – 0,5 zł/kg czyli 500 zł/Mg (Chemplast), najczęściej 280 zł/Mg
- skup makulatury – średnio 0,26 zł/kg czyli 260 zł/Mg (ABR Sp. z o.o.) do 350 zł/Mg
- stłuczka szklana zmieszana – 50 zł/Mg,

Zasadniczym źródłem finansowania kosztów selektywnej zbiórki winny być opłaty produktowe uiszczane przez przedsiębiorców wprowadzających na rynek opakowania i dystrybuowane przez organizacje odzysku oraz marszałków. Niestety, zbyt duża ilość owych organizacji i rywalizacja pomiędzy nimi polegająca na pobieraniu od przedsiębiorców stawek wielokrotnie niższych od stawek, które oni płaciliby marszałkowi oraz nielegalny obrót dokumentami potwierdzającymi odzysk i recykling powodują, że w roku 2011 dopłaty organizacji odzysku do selektywnej zbiórki kształtowały się następująco:



- szkło – 70 zł/Mg
- papier i karton – 11 zł/Mg
- tworzywo sztuczne – 13 zł/Mg
- opakowania stalowe – 30 zł/Mg
- opakowania aluminiowe – 40 zł/Mg
- opakowania wielomateriałowe – 6 zł/Mg

W Wielkopolsce wpływy gmin realizowane poprzez Urząd Marszałkowski z tytułu zebranych selektywnie oraz poddanych odzyskowi i recyklingowi odpadów w roku 2010 wynosiły około 21,0 zł/Mg.

Posługując się podanymi wyżej, fragmentarycznymi danymi oszacowano wielkość kosztów i wpływów z tytułu przekazania do recyklingu odpadów zebranych selektywnie **na obszarze wsi**, i tak:

- za zebrane selektywnie odpady ulegające biodegradacji w ilości 3,73 Mg/odbiór \* 26 = 96,98 Mg/rok zapłacić trzeba w kompostowni około 53 zł/Mg, a więc łącznie około 5140 zł co w przeliczeniu na miesięczną opłatę daje 5140 / 497 gospodarstw = 10,34 zł/gospod domowe/rok, a więc **+ 0,28 zł/M/miesiąc**
- za zebranych selektywnie 4,86 Mg/m-c odpadów szklanych wpływy wyniosą około (50 zł/Mg ze sprzedaży stłuczki bez konieczności sortowania + 70 zł/Mg z organizacji odzysku + 21 zł/Mg z UM) \* 4,86 = 685,26 zł/m-c co w przeliczeniu na osobę daje 685,26 / (497 \* 3,04) = **- 0,45 zł/M/m-c;**
- z zebranych selektywnie 5,07 Mg/m-c odpadów z papieru i tektury wpływy wyniosą co najmniej (350 zł/Mg ze sprzedaży + 11 zł/Mg z organizacji odzysku + 21 zł/Mg z UM - 65,88 zł/Mg sortowanie papieru) \* 5,07 = 1602,73 zł/m-c co w przeliczeniu na osobę daje 1602,73 / (497 \* 3,04) = **- 1,06 zł/M/m-c;** w przypadku uzyskania kwoty 500 zł możliwe byłoby uzyskanie 2363,23 zł co dawałoby **- 1,56 zł/M/m-c**
- z zebranych selektywnie 5,17 Mg/m-c odpadów z tworzyw sztucznych, wielomateriałowych i metali wpływy wyniosą 5,17 Mg/m-c \* ( 280 zł/Mg ze sprzedaży + 13 zł/Mg z organizacji odzysku + 21 zł/Mg z UM - 266,76 zł/Mg sortowanie) = 244,23 zł/m-c co w przeliczeniu na osobę daje 244,23 / (497 \* 3,04) = **- 0,16 zł/M/m-c.**

Oszacowanie wielkości kosztów i wpływów z tytułu przekazania do recyklingu odpadów zebranych selektywnie, **na obszarze zabudowy zwartej z infrastrukturą** przedstawia się następująco:

- za zebrane selektywnie odpady ulegające biodegradacji w ilości 9,76 Mg \* 52 = 507,52 Mg/rok zapłacić trzeba w kompostowni około 53 zł/Mg, a więc łącznie około 26898,56 zł co w przeliczeniu na miesięczną opłatę daje 26898,56 zł / 1480 gospodarstw = 18,17 zł/gospod domowe/rok, a więc **+ 0,64 zł/M/miesiąc**
- za zebranych selektywnie 8,026 Mg/odbiór \* 26 odbiorów/rok = 208,68 Mg/rok odpadów szklanych wpływy wyniosą około (50 zł/Mg ze sprzedaży stłuczki bez konieczności sortowania + 70 zł/Mg z organizacji odzysku + 21 zł/Mg z UM) \* 208,68 Mg/rok =

29.423,88 zł/rok co w przeliczeniu na osobę daje - 29.423,88 / 1480 gosp dom = 19,88 zł/gospod dom/rok co daje - **0,71 zł/M/m-c;**

- z zebranych selektywnie 4,764 Mg/odbiór \* 52 odbiory/rok = 247,73 Mg/rok odpadów z papieru i tektury wpływy wyniosą co najmniej (350 zł/Mg ze sprzedaży + 11 zł/Mg z organizacji odzysku + 21 zł/Mg z UM - 65,88 zł/Mg sortowanie papieru) \* 247,73 Mg/rok = 78.312,40 zł/rok co w przeliczeniu na osobę daje 78.312,40 zł/rok / 1480 = 52,91 zł/gosp dom/rok co daje - **1,88 zł/M/m-c;** w przypadku uzyskania kwoty 500 zł możliwe byłoby uzyskanie 115.471,90 co dawałoby - **2,77 zł/M/m-c;**

- z zebranych selektywnie 2,282 Mg/odbiór \* 52 odbiory/rok = 118,66 Mg/rok odpadów z tworzyw sztucznych, wielomateriałowych i metali wpływy wyniosą 118,66 Mg/rok \* ( 280 zł/Mg ze sprzedaży + 13 zł/Mg z organizacji odzysku + 21 zł/Mg z UM - 266,76 zł/Mg sortowanie) = 5605,50 zł co w przeliczeniu na osobę daje 5605,50 zł/rok / 740 gosp dom = 7,57 zł/gospod dom/rok co daje - **0,27 zł/M/m-c.**

UWAGA! Koszty składowania resztek po sortowaniu selektywnie zebranych są ujęte w kosztach składowania części odpadów, która według badań morfologii musi być składowana. W wyżej wyliczonej stawce zróżnicowano wpływy i koszt sortowania w przypadku papieru i tworzyw sztucznych.

**Wskaźnik kosztów pośrednich.** Dla osiągnięcia celu edukacyjnego jaki przyświecał autorowi, przyjęto **45%**. Dotąd wskaźnik ten obejmował wszystkie koszty zarządu, pracowników administracji (księgowość, kadry, płace, kasa, planowanie i kontrola, sprzętanie, gospodarczy a także odpowiedzialnych za zawieranie umów, wystawianie faktur, windykację należności), amortyzację, remonty i utrzymanie bazy w tym warsztatu, podatki od nieruchomości i środków transportu, koszty rady nadzorczej. Przedsiębiorstwa prywatne przyjmowały zazwyczaj ten wskaźnik na poziomie 63 – 67%. Przyjęty przez autora przy dobrej organizacji przedsiębiorstwa, pokrywał wszelkie koszty. Wydaje się, że w sytuacji ostrej konkurencji i przy zdjęciu z operatorów obowiązków związanych z podpisywaniem umów z właścicielami nieruchomości, wystawianiem faktur i windykacją dla celów obliczenia ceny poniżej której będzie należało **uznać ją za rażąco niską**, można przyjąć **15%**.

**Wskaźnik zysku.** Tzw. godziwy zysk w dokumentach unijnych przyjmuje się na poziomie 6%. Dla potrzeb prezentowanego przykładu przyjęto **8%**. Przedsiębiorstwa prywatne przyjmowały dotąd zysk na poziomie 16 – 17%. Taki wskaźnik należałoby uznać za jego górną granicę. Dla obliczenia **najniższej ceny, która jeszcze nie jest rażąco niską należałoby przyjąć 0,5%.**

**Normatywne koszty robocizny** związanej z odbiorem i transportem odpadów zostały oszacowane przy następujących założeniach. **Stawka brutto** roboczogodziny, łącznie z kosztami

pośrednimi i zyskiem **26,68 zł/godz** (źródło IRS III kw 2011 rob budowlano-inwestycyjne średnia woj. wlkp). Możliwe jest również korzystanie z danych GUS dla przedsiębiorstw. Śmieciarkę obsługuje trzech pracowników, których zadaniem jest napełnienie w ciągu dnia roboczego, niekoniecznie jednej zmiany, śmieciarki. W przypadku odbierania frakcji odpadów zmieszanych, z których nic już wyselekcjonować się nie da, bowiem wszystko zostało selektywnie zebrane przez mieszkańców, a więc niewielkich ilości z każdego gospodarstwa domowego, konieczna może być wymiana załogi po zakończeniu pracy na pierwszej zmianie. Transport załadowanej śmieciarki do regionalnej instalacji realizowany jest tylko przez kierowcę.

### **Normatywne nakłady robocizny i wynikające stąd koszty.**

Wynikają z przyjętych odległości z bazy do miejsca odbioru odpadów - 40 km i w wariantcie minimalnym - 5 km, z miejsca odbioru do regionalnej instalacji również - 40 km i w wariantcie minimalnym - 15 km, z regionalnej instalacji z powrotem do bazy - 20 km i w wariantcie minimalnym - 15 km. Szybkość przejazdu przyjęto jako równą 60 km/godz. Czas załadunku dwu małych pojemników odbieranych na obszarze wiejskim (po jednym na statystyczne gospodarstwo domowe załadowanym około 32 kg odpadów) ładowanych jednocześnie lub jednego dużego na obszarze zwartej zabudowy miejskiej (wraz z odczytem kodu kreskowego) - 2,5 min. Czas załadunku jednocześnie dwu worków zawierających odpady zebrane selektywnie (wraz z odczytem kodu kreskowego) - 2 min. Czasy te są dość krótkie, jednak możliwe do osiągnięcia. Odległość od gospodarstwa do gospodarstwa na wsi - 25 m, szybkość przejazdu 15 km/godz, czas przejazdu 6 sekund. Czas ten można nieco wydłużyć ze względu na małe odległości i czas potrzebny do ruszenia i hamowania. W zabudowie zwartej szybkość jest podobna, jednak ze względu na konieczność manewrowania, czas przejazdu przyjęto jako równy 90 sekund. Zabudowa wiejska to tzw. ulicówka, przy której dominują domy jednorodzinne, gospodarstwa rolne są w mniejszości. Oczywiście w konkretnych warunkach odległości te mogą być nieco większe. W zabudowie zwartej z infrastrukturą przyjęto, że pojemniki o wielkości 1100 l ustawione są po trzy w tzw. gnieździe, zaś odległości pomiędzy gniazdami wynoszą 200 m. Aby załadować duży, o pojemności 22 m<sup>3</sup>, samochód konieczne jest na obszarach wiejskich odebranie odpadów z dwu niewielkich miejscowości odległych od siebie o 5 km (prędkość przejazdu ze wsi do wsi wynosi 50 km/godz., czas przejazdu 6 min), liczących każda po około 200 gospodarstw; zaś w zabudowie zwartej potrzeba odebrać odpady z 40 zestawów po trzy pojemniki każdy. Taka ilość odpadów pozwoli na załadowanie do śmieciarki od 12,8 - 13,1 Mg odpadów zmieszanych. Śmieciarka odbierając wszystkie odpady jako zmieszane na obszarze wiejskim przejedzie około 10 km, zaś w zabudowie zwartej około 8 km. Podczas odbioru tylko frakcji zmieszanej przy pełnej selektywnej zbiórce, dla napełnienia

śmieciarki trzeba przejechać odpowiednio 16 km i 8 km przy czym inne będą częstotliwości odbioru (6 tygodni na wsi i 4 tygodnie w mieście) i ilość gospodarstw na obszarze wsi (blisko 500). Oczywiście założenie tak małej częstotliwości odbioru odpadów zmieszanych możliwe jest dla sytuacji hipotetycznej, w której wszyscy właściciele nieruchomości selekcionują odpady nader dokładnie. Pamiętać jednak należy, że przykład ten ma na celu ukazanie granic w jakich faktycznie samorządy będą funkcjonowały mając do czynienia z sytuacją rzeczywistą. Jeśli idzie o odbiór odpadów zebranych selektywnie, dla potrzeb kalkulacji do prezentowanego przykładu przyjęto odrębny odbiór odpadów ulegających biodegradacji, opakowań ze szkła, papieru i tektury oraz opakowań z tworzyw, wielomateriałowych oraz drobnego metalu. Taki sposób odbioru powoduje znaczący wzrost kosztów zbiórki i transportu, który w rezultacie z nadwyżką pochłania oszczędności poczynione na składowaniu.

Na czas pracy osób odbierających odpady składa się czas dojazdu, odbioru wraz z przejazdem pomiędzy miejscowościami i nieruchomościami, czas odwiezienia odpadów do regionalnej instalacji, rozładunku i przejazdu powrotnego.

W przypadku **odbierania z obszaru wsi** wszystkich odpadów jako zmieszanych wielkości te kształtują się następująco: dojazd – 40 min, odbiór czyli załadunek zawartości pojemników – 505 min, przejazd pomiędzy nieruchomościami – 20 min, przejazd pomiędzy miejscowościami – 6 min, przejazd do RIPOK – 40 min, rozładunek – 15 min, powrót do bazy – 20 min, łącznie **646 min**. W wariacie z krótszym dojazdem, mniejszą odległością do RIPOK i z powrotem do bazy czas ten wynosi **581 minut**. Przedsiębiorcy z firm komunalnych powiedzą, że tak wysokich normatywów nie sposób osiągnąć, jednak doświadczenie pokazuje, że firmy prywatne potrafią się w nich zmieścić. Oczywiście trzyosobowa załoga po zakończeniu ładowania jest zmieniana przez kierowcę, który odwozi odpady do RIPOK, rozładowuje je i wraca. Powód takiego postępowania jest prosty – minimalizacja liczby nadgodzin. Obliczone przy takich założeniach koszty osobowe wynoszą **855,09 zł/dzień netto**. Dla wariantu z krótszym dojazdem wynoszą one **775,05 zł/dzień netto**. Różnica jest więc niewielka. W **zabudowie zwartej z infrastrukturą** koszty te wynoszą **565,62 zł/dzień netto**. W mieście czas dojazdu, załadunku 120 dużych, 1100 l objętości liczących, pojemników, przejazdu do RIPOK i powrotu wynosi około **474 min**.

W przypadku selektywnej zbiórki odpadów osobno odbierana jest ich część zmieszana, osobno cztery frakcje selektywnie zbierane. W związku z tym, że ta sama ilość odpadów co w przypadku zbiórki bez selekcji, jest odbierana podczas kilku przejazdów, muszą one zostać zaplanowane z mniejszą częstotliwością lub obejmować większy teren. Mało tego, odpady selektywnie odbierane mają inną gęstość. Na przykład przyjęte 100 kg/m<sup>3</sup> dla opakowań z tworzyw sztucznych

w przypadku gdy nie są one zgniecione, może okazać się zbyt dużą wielkością. Odpady te zazwyczaj zbierane są przez samochód ciężarowy, na którym nie są sprasowywane. Bywają sytuacje, w których selektywny odbiór realizowany jest przy pomocy śmieciarek, lecz odbiór społeczny takiej metody jest negatywny, choć oczywiście dopuszczalne i uzasadnione ekonomicznie jest, zwłaszcza do odbioru opakowań z tworzyw, korzystanie ze śmieciarki wykorzystywanej wyłącznie do tego celu.

Łączny czas pracy śmieciarki odbierającej frakcję odpadów zmieszanych z **zabudowy wiejskiej** w ciągu dnia wynosi **774 min**. Koszty osobowe wynoszą **1178 zł/dzień netto**. W **zabudowie zwartej** czas ten wynosi **474 min**, zaś **565,62 zł/kurs netto**. Casy i koszty osobowe selektywnej zbiórki w **zabudowie wiejskiej** wynoszą **649 min** i **861,90 zł/kurs**, przy czym ilość kursów w miesiącu wynosi 6. Z kolei w **zabudowie zwartej** kursów w miesiącu w celu odebrania zebranych selektywnie odpadów przez 1480 gospodarstw domowych będzie aż 30 co oczywiście generuje wysokie koszty. Czas jednego kursu wynosi **699 min**, zaś koszty osobowe **956,48 zł**.

**Koszty pracy sprzętu.** Dane do oszacowania kosztu pracy **śmieciarki**. Pojemność - 22 m<sup>3</sup>, współczynnik zgniotu do 6:1, ładowność - 13 Mg, koszt 450 000 zł netto, przyjęty okres amortyzacji - 7 lat, efektywny czas pracy - 90%, zużycie paliwa 30 - 36 l /100 km (górną granicą dla samochodów używanych), koszty materiałów pędnych wg tabeli cen hurtowych (źródło <http://www.reflex.com.pl/page.php?id=124>), zużycie paliwa na pracę na biegu jałowym i pracę urządzeń hydraulicznych 5,85 l/mg - 7,30 l/mg (wg danych Krajowej Agencji Poszanowania Energii przez 3 min pracy na biegu jałowym zużycie paliwa jak przy przejechaniu 1 km z szybkością 50 km/godz), na jedną wymianę potrzeba 26 litrów oleju silnikowego. W kosztach uwzględniono także koszty smarów do prowadnic, płynów do układu hydraulicznego - oba na poziomie 50% kosztów olejów silnikowych, koszty pozostałych materiałów eksploatacyjnych na poziomie sumy kosztów oleju silnikowego i smarów, koszt części zamiennych na poziomie 10% stawki amortyzacyjnej.

Dzienne koszty pracy śmieciarki wynoszą: w zabudowie wiejskiej **1197,35 zł/dzień netto** (odbiór wszystkich odpadów jako zmieszane), **1292,78 zł/dzień netto** (odbiór części zmieszanych z selektywnej zbiórki), w zabudowie zwartej **1050,91 zł/dzień netto** (odbiór wszystkich odpadów jako zmieszane oraz odbiór części zmieszanych z selektywnej zbiórki).

Dane do oszacowania kosztów pracy **samocho**du ciężarowego skrzyniowego z trójstronnym wyładunkiem odbierającego odpady z selektywnej zbiórki. Ładowność przy podwyższonych burtach do 25 m<sup>3</sup> oraz 10 Mg, koszt - 240 000 zł netto, przyjęty okres amortyzacji - 7 lat, efektywny czas pracy - 90%, zużycie paliwa 30 - 36 l/100 km ( w praktyce zazwyczaj selektywną zbiórkę realizują mniejsze

samochody), koszty materiałów pędnych, olejów silnikowych, smarów, płynów do układu hydraulicznego, części zamiennych i pozostałych materiałów eksploatacyjnych, jak w przypadku śmieciarki.

Dzienne koszty pracy samochodu odbierającego selektywnie zebrane odpady wynoszą **923,92 zł/dzień** pracy w zabudowie wiejskiej oraz **933,52 zł/dzień** w mieście.

### **Koszty odbioru odpadów wielkogabarytowych wraz z niebezpiecznymi oraz budowlanych.**

Odpady **wielkogabarytowe i niebezpieczne**, ich koszty odbioru, transportu i rozładunku zostały ustalone przy następujących założeniach:

- załadunek samochodu odbierającego odpady wielkogabarytowe i niebezpieczne w zabudowie wiejskiej odbywa się ręcznie;
- odpady odbierane są w **zabudowie wiejskiej cztery razy do roku**; w praktyce samochód zatrzymuje się przed **50% domostw i cztery razy do roku w zwartej**;
- pozostałe **założenia pozostają takie same** jak ustalono dla odbioru pozostałych frakcji odpadów;
- odpadów wielkogabarytowych, niebezpiecznych i elektrycznych z elektronicznymi jest w **zabudowie wiejskiej**  $2 * 3,84 \text{ kg/M/rok} * 3,04 \text{ osoby/gospod dom} = \mathbf{23,35 \text{ kg/gospodarstwo/rok}}$  czyli 9339 kg/odbiór z dwu wsi/rok czyli 2335 kg/odbiór z dwu wsi/kurs, ich objętość to  $2335 \text{ kg} / 120 \text{ kg/m}^3 = \mathbf{19,46 \text{ m}^3/\text{odbiór}}$  z 400 gospodarstw domowych;
- odpadów wielkogabarytowych, niebezpiecznych i elektrycznych z elektronicznymi jest w **zabudowie zwartej**  $1,25 * 9,57 \text{ kg/M/rok} * 2,35 \text{ osoby/gospod dom} = 28,11 \text{ kg/gospod dom/rok}$ , czyli z 37 gospod dom/miejsce gromadzenia \* 10 miejsc gromadzenia = 370 gospod dom;  $28,11 \text{ kg/gospod dom/rok} * \mathbf{370 \text{ gospod dom}} = 10.401 \text{ kg/rok}$  o objętości  $86,67 \text{ m}^3$ ; odbiór cztery razy do roku czyli **21,67 m<sup>3</sup>/odbiór**;
- **gęstość tych odpadów** – szacuje się od 40 kg/ m<sup>3</sup> w przypadku mebli do 250 kg/ m<sup>3</sup> w przypadku sprzętu agd; przyjęto średnią **120 kg/ m<sup>3</sup>**;
- czas przejazdu przez dwie miejscowości łącznie z załadunkiem 400 domów/2 strony ulicy tj. dwu pracowników \* 5 min/gospod \* 50% + 6 sek od domu do domu \* 198 \* 2 miejscowości + 6 min czas przejazdu od wsi do wsi = **546 min**; samo **ładowanie 500 min**;
- czas odbioru i przejazdu w zabudowie zwartej od jednego miejsca gromadzenia odpadów do drugiego – 90 sekund przejazd \* 10 miejsc gromadzenia + 370 rodzin \* 5 min/2 pracowników \* 50% = 15 min + 462,5 min = **478 min**; samo ładowanie 463 min;

- trasa do przejechania podczas odbioru z zabudowy zwartej 9 odległości pomiędzy miejscami gromadzenia \* 200 m = 1800 m czyli około 2 km;

- łączny czas pracy samochodu w zabudowie wiejskiej – 546 min (odbiór łącznie z przejazdem pomiędzy nieruchomościami i wsiami) + 100 min (dojazd, przejazd do ZZO i powrót) + 15 min (rozładunek w ZZO) = **661 min** czyli 11 godzin 1 min.

- łączny czas pracy samochodu w zabudowie zwartej – 478 min + 100 min + 15 min = **593 min**; czyli 9 godzin 53 min

- **średni** czas pracy =  $(661 + 593)/2 = \mathbf{627 \text{ min}}$ ; w tym  $(546 + 478)/2 = 512$ ;  $512 + 40 = \mathbf{552 \text{ min}}$  dojazd załadunek i przejazd od gospod do gospod i pomiędzy miejscowościami; **75 min** przejazd do ZZO, wyładunek i powrót;

- w ciągu jednego załadunku samochód przebywa 100 km na trasie i około 6 km odbierając odpady,

Koszt pracy samochodu ciężarowego o pojemności skrzyni ładownej 16 – 24 m<sup>3</sup>, wywożąc zebrane odpady wielkogabarytowe i niebezpieczne od mieszkańców do ZZO wynosi 888,41 zł/dzień + koszty osobowe 817,74 zł/dzień, łącznie 1706,15 zł / kurs; kursów w roku 4 w zabudowie wiejskiej, co daje 6.824,62 zł / rok. Stąd koszt miesięczny wynosi **0,47 zł/M/m-c**. Ponieważ w odpadach wielkogabarytowych i niebezpiecznych jest 38% odpadów niebezpiecznych, a ich koszt składowania kształtuje się na poziomie 315 zł/Mg, natomiast koszt składowania wielkogabarytowych wynosi około 210 zł/mg, to łączne koszty składowania **0,16 zł/M/m-c**. Łącznie koszty unieszkodliwienia odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych wynoszą **w zabudowie wiejskiej – 0,47 + 0,16 = 0,63 zł/M/m-c**. W zabudowie zwartej, ze względu na to, że odpadów niebezpiecznych w ogólnej masie wielkogabarytowych i niebezpiecznych jest 75%, koszty te wynoszą **0,95 zł/M/m-c**.

**Odpady z budów i remontów.** Przyjęto założenie, że odpady tego rodzaju mieszkańcy sami będą przywozić do punktów selektywnej zbiórki, z tego powodu koszty ich odbioru będą tożsame z kosztami prowadzenia takich punktów. Lokalizacja tych punktów winna być dogodna dla mieszkańców; odległość do takiego punktu nie powinna przekraczać 10 km;

Koszty utworzenia i prowadzenia punktu selektywnej zbiórki odpadów oszacowano przy następujących założeniach: nakłady inwestycyjne – 1 mln zł, okres zwrotu nakładów inwestycyjnych - 15 lat, ilość mieszkańców jaką punkt winien obsłużyć – od 10 – 30 tys., średnio 20 tysięcy; **koszty utworzenia punktu** wynoszą – **0,28 zł/M/m-c**, **koszty utrzymania punktu** przy założeniu zatrudnienia w nim dwu pracowników i kosztach eksploatacyjnych na poziomie 12.000 zł/rok, wynoszą **0,52 zł/M/m-c**.

Koszty **składowania odpadów z budów i remontów** na obszarze **wsi** będą na poziomie **0,34 zł/M/m-c**, na terenie zabudowy **zwartej** wynoszą **0,42 zł/M/m-c**.

**Koszty pojemników i worków do selektywnej zbiórki:**

koszty zakupu pojemników na odpady i worków: 120 l nowy 64 zł netto, 110 l – używany 48 zł netto, 1100 l – używany 450 zł netto, nowy 500 - 700 zł netto; worki duże 0,42 zł netto sztuka; wystarczą worki 30 l przyjęto 60% ceny dużego czyli 0,25 zł netto, a więc 0,31 zł brutto worek. Koszty pięcioletniej amortyzacji pojemników wynoszą **0,43 zł/M/m-c**.

koszty zakupu worków dla odbioru w zabudowie zwartej przy częstotliwościach odbioru: ulegające biodegradacji, papier i tworzywa sztuczne – co tydzień oraz szkło co dwa tygodnie, dla gospodarstwa domowego trzeba 3 \* 52 worki + 26 = 182 worki. Przyjmując, że nie wszyscy będą potrzebowali podczas każdego odbioru wystawiać worki założono konieczność zaopatrzenia każdego gospodarstwa domowego w 100 worków/gospod dom/rok; worki te mogą być mniejsze, a więc 20 l; przyjęto ich cenę – 0,20 zł/worek; stąd koszty **0,71 zł/M/m-c**. Dla odbioru w zabudowie wiejskiej koszty te wynoszą **0,66 zł/M/m-c**.

| Lp  | Opis   | Zabudowa wiejska |                   | Zabudowa zwarta z infrastrukturą |                   | Komentarz   |
|-----|--|------------------|-------------------|----------------------------------|-------------------|---|
|     |  | ilość            | jednostki         | ilość                            | jednostki         |   |
| 1.  | Ilość odpadów wytwarzanych w okresie początkowym wdrożenia, w tym:                                 | 316,92           | Kg/M/rok          | 432,28                           | Kg/M/rok          | W stosunku do wyników badań w powiecie poznańskim przeprowadzonych w roku 2009 w zabudowie wiejskiej przyjęto ilość podwojoną, w zabudowie zwartej zastosowano współczynnik 1,25 Ilości wynikają z morfologii odpadów |
| 2.  | - do odbioru jako zmieszane  | 76,4             | kg/M/rok          | 45,26                            | kg/M/rok          |   |
| 3.  | - wielkogabarytowe + niebezpieczne   | 7,68             | kg/M/rok          | 11,96                            | kg/M/rok          |   |
| 4.  | - budowlane  | 38,78            | kg/M/rok          | 29,68                            | kg/M/rok          |   |
| 5.  | - zbiórka selektywna   | 194,06           | kg/M/rok          | 345,38                           | kg/M/rok          |   |
| 6.  | ilość osób w gospodarstwie domowym   | 3,04             | osób              | 2,35                             | osób              | Ilości wynikają z morfologii odpadów  |
| 7.  | pomierzona gęstość odpadów   | 291,5            | kg/m <sup>3</sup> | 99,0                             | kg/m <sup>3</sup> | W zabudowie wiejskiej pojemniki 110 l, w zabudowie zwartej 1100l  |
| 8.  | przyjęta gęstość odpadów po ich zgnieceniu w śmieciarce  | około 590        | kg/m <sup>3</sup> | 583                              | kg/m <sup>3</sup> | Faktyczny stopień zgniotu waha się w granicach od 1:1,2 do 1:6  |
| 9.  | przyjęta gęstość części odpadów zmieszanych pozostałej po selektywnym zebraniu pozostałych frakcji | 486,0            | kg/m <sup>3</sup> | 347,0                            | kg/m <sup>3</sup> | Wielkość, która wymaga pomiaru; w zabudowie wiejskiej duża ilość popiołów   |
| 10. | przyjęta gęstość odpadów ulegających biodegradacji   | 400              | kg/m <sup>3</sup> | 400                              | kg/m <sup>3</sup> | Na podstawie danych dostępnych w Internecie   |
| 11. | przyjęta gęstość odpadów ze szkła  | 350              | kg/m <sup>3</sup> | 350                              | kg/m <sup>3</sup> | Na podstawie danych dostępnych w Internecie   |
| 12. | przyjęta gęstość odpadów z   | 250              | kg/m <sup>3</sup> | 250                              | kg/m <sup>3</sup> | Na podstawie danych dostępnych w  |



|     |   |              |                       |                |                    |  |
|-----|---|--------------|-----------------------|----------------|--------------------|--|
|     | papieru i tektury<br>przyjęta gęstość odpadów z<br>tworzyw, wielomateriałowych i<br>metali  | 100          | kg/m <sup>3</sup>     | 100            | kg/m <sup>3</sup>  | Internecie<br>Przy założeniu ich dokładnego<br>zgniatania  |
| 13. |   |              |                       |                |                    |  |
| 14. | częstotliwość odbioru odpadów<br>zmieszanych bez selekcji   | co dwa       | tydzień               | dwa<br>razy na | tydzień            | Częstotliwość dotąd najczęściej<br>przyjmowana przez firmy odbierające   |
| 15. | częstotliwość odbioru frakcji<br>odpadów zmieszanych podczas<br>selektywnej zbiórki   | co<br>sześć  | tydzień               | co<br>cztery   | tydzień            |  |
| 16. | częstotliwość odbioru frakcji<br>odpadów ulegających<br>biodegradacji   | co dwa       | tydzień               | co<br>jeden    | tydzień            |  |
| 17. | częstotliwość odbioru frakcji<br>odpadów ze szkła   | co<br>cztery | tydzień               | co dwa         | tydzień            |  |
| 18. | częstotliwość odbioru frakcji<br>odpadów z papieru i tektury  | co<br>cztery | tydzień               | co<br>jeden    | tydzień            |  |
| 19. | częstotliwość odbioru frakcji<br>odpadów z tworzyw,<br>wielomateriałowych i metali  | co dwa       | tydzień               | co<br>jeden    | tydzień            |  |
| 20. | odległość z bazy do miejsca<br>odbioru odpadów  | 40           | km                    | 40             | km                 |  |
| 21. | odległość z miejsca odbioru<br>odpadów do ZZO   | 40           | km                    | 40             | km                 |  |
| 22. | odległość z ZZO do bazy   | 20           | km                    | 20             | km                 |  |
| 23. | <b>wariant z minimalnymi<br/>odległościami z bazy do miejsca<br/>odbioru</b>  | <b>5</b>     | km                    | <b>5</b>       | km                 |  |
| 24. | <b>z miejsca odbioru do ZZO</b>   | <b>15</b>    | km                    | <b>15</b>      | km                 |  |
| 25. | <b>z ZZO do bazy</b>  | <b>15</b>    | km                    | <b>15</b>      | km                 |  |
| 26. | wysokość opłaty przy odbiorze<br>wszystkich odpadów jako<br>zmieszane i składowaniu ich   | 9,05         | zł/M/m-c<br>brutto    | 11,75          | zł/M/m-c           | bez uwzględnienia<br>wielkogabarytowych,<br>niebezpiecznych, kosztów pojemnika,<br>kosztów punktu selektywnej zbiórki i<br>budowlanych |
| 27. | odbiór i unieszkodliwienie<br>wielkogabarytowych i<br>niebezpiecznych   | 0,63         | zł/M/m-c<br>brutto    | 0,95           | zł/M/m-c<br>brutto |  |
| 28. | amortyzacja pojemników  | 0,43         | zł/M/m-c<br>brutto    | 0,43           | zł/M/m-c<br>brutto |  |
| 29. | utworzenie punktu selektywnej<br>zbiórki  | 0,28         | zł/M/m-c<br>brutto    | 0,28           | zł/M/m-c<br>brutto |  |
| 30. | utrzymanie punktu selektywnej<br>zbiórki  | 0,52         | zł/M/m-c<br>brutto    | 0,52           | zł/M/m-c<br>brutto |  |
| 31. | składowanie budowlanych   | 0,34         | zł/M/m-c<br>brutto    | 0,42           | zł/M/m-c<br>brutto |  |
| 32. | obsługa administracyjna<br>systemu (5% najniższej stawki)   | 0,56         | zł/M/m-c<br>brutto    | 0,56           | zł/M/m-c<br>brutto |  |
| 33. | pełna wysokość opłaty przy<br>braku selekcji  | 11,81        | zł/M/m-c<br>brutto    | 14,91          | zł/M/m-c<br>brutto |  |
| 34. | wysokość opłaty przy odbiorze<br>wszystkich odpadów jako<br>zmieszane i składowaniu ich w<br>wariancie z minimalnymi<br>odległościami                   | 8,58         | zł/M/m-c<br>brutto    |                |                    | bez uwzględnienia<br>wielkogabarytowych,<br>niebezpiecznych, kosztów pojemnika,<br>kosztów punktu selektywnej zbiórki i<br>budowlanych |
| 35. | wysokość opłaty za pojemnik<br>110l przy odbiorze wszystkich<br>odpadów jako zmieszane i<br>składowaniu ich   | 12,70        | zł/pojemnik<br>brutto |                |                    | bez uwzględnienia<br>wielkogabarytowych,<br>niebezpiecznych, kosztów pojemnika,<br>kosztów punktu selektywnej zbiórki i<br>budowlanych |
| 36. | wysokość opłaty za pojemnik<br>110l przy odbiorze wszystkich<br>odpadów jako zmieszane i<br>składowaniu ich w wariantcie z<br>minimalnymi odległościami | 12,05        | zł/pojemnik<br>brutto |                |                    | bez uwzględnienia<br>wielkogabarytowych,<br>niebezpiecznych, kosztów pojemnika,<br>kosztów punktu selektywnej zbiórki i<br>budowlanych |
| 37. | elementy opłaty w przypadku<br>pełnej selektywnej zbiórki –<br>część zmieszanych odbiór,<br>transport, składowanie                                      | + 2,77       | zł/M/m-c<br>brutto    | + 1,37         | zł/M/m-c<br>brutto |  |
| 38. | - selektywnie zebrane odbiór i<br>transport   | + 7,66       | zł/M/m-c<br>brutto    | +<br>17,61     | zł/M/m-c<br>brutto |  |
| 39. | - kompostowanie   | + 0,28       | zł/M/m-c<br>brutto    | + 0,64         | zł/M/m-c<br>brutto |  |
| 40. | - wpływy ze sprzedaży szkła   | - 0,45       | zł/M/m-c<br>brutto    | - 0,71         | zł/M/m-c<br>brutto |  |
| 41. | - wpływy ze sprzedaży papieru i<br>tektury  | - 1,31       | zł/M/m-c<br>brutto    | - 2,33         | zł/M/m-c<br>brutto |  |

|     |   |        |                    |        |                    |
|-----|---|--------|--------------------|--------|--------------------|
| 42. | - wpływ ze sprzedaży tworzyw  | - 0,16 | zł/M/m-c<br>brutto | - 0,27 | zł/M/m-c<br>brutto |
| 43. | razem   | 8,79   | zł/M/m-c<br>brutto | 16,31  | zł/M/m-c<br>brutto |
| 44. | odbior i unieszkodliwienie<br>wielkogabarytowych i<br>niebezpiecznych | 0,63   | zł/M/m-c<br>brutto | 0,95   | zł/M/m-c<br>brutto |
| 45. | amortyzacja pojemników  | 0,43   | zł/M/m-c<br>brutto | 0,43   | zł/M/m-c<br>brutto |
| 46. | koszty zakupu worków  | 0,66   | zł/M/m-c<br>brutto | 0,71   | zł/M/m-c<br>brutto |
| 47. | utworzenie punktu selektywnej<br>zbiórki                              | 0,28   | zł/M/m-c<br>brutto | 0,28   | zł/M/m-c<br>brutto |
| 48. | utrzymanie punktu selektywnej<br>zbiórki                              | 0,52   | zł/M/m-c<br>brutto | 0,52   | zł/M/m-c<br>brutto |
| 49. | składowanie budowlanych   | 0,34   | zł/M/m-c<br>brutto | 0,42   | zł/M/m-c<br>brutto |
| 50. | obsługa administracyjna<br>systemu (5% najniższej stawki)             | 0,56   | zł/M/m-c<br>brutto | 0,56   | zł/M/m-c<br>brutto |
| 51. | pełna wysokość opłaty z pełną<br>selekcją                             | 12,21  | zł/M/m-c<br>brutto | 20,18  | zł/M/m-c<br>brutto |